

Milieueffectenrapport (MER) en passende beoordeling van de effecten (PBE) van de opheffing van het BBP

“Vogelenzang” KB 09.05.1959 en zijn onteigeningsplan en van de opheffing van het BBP “Vogelenzang” KB 24.07.1973 (wijzigings-BBP)

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 Liggingplan

Schaal 1/5.000

LIGGINGSPLAN

1/5000

Opheffing van het BBP "Vogelenzang" KB
09.05.1959 et KB 24.07.1973 (wijziging)

Legende - Achtergrond :

- Gemeentelijke en regionale grens
- Wegen
- Kadastrale percelen

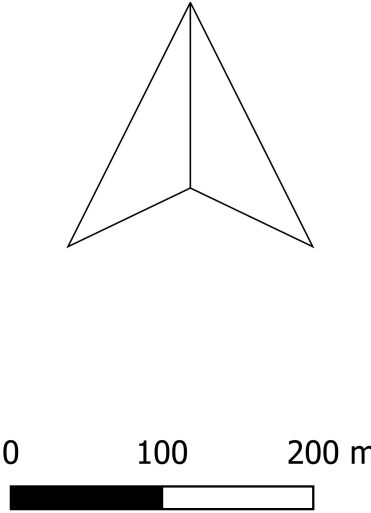
Tabel van besluiten :

BESCHERMING	VOORWERP	DATUM
Besluit 2	Site : Vogelzang	2009-03-19
Besluit 2	Site: Mijlenmeers	2017-12-21
Réserve naturelle agréée	Vallei Van De Vogelzangbeek	11-05-2022

Legende :

- Opheffingsperimeter van de BBP
- 50m rond de perimeter
- 500m rond de perimeter
- Landschap - Bescherming - Mijlenmeers
- Landschap - Bescherming - Vogelzang
- Vrijwarringszone - Mijlenmeers
- Erkend natuureservaat "Vallei Van De Vogelzangbeek"
- BBP
- BBP - opheffing
- Non-aedificandi zone (waterdistributieleiding Vlaanderen)
- 15m rond dedistributieleiding

NOVA REF.	VOORWERP	DATUM
01/BBP/166247	BBP N° 20 "RAND VAN DE RING"	06-11-1956
01/BBP/166251	BBP " VOGELENZANG WIJK"	09-05-1959
01/BBP/166253	BBP "VOGELENZANG WIJK"	24-07-1973
01/BBP/166225	BBP "MEYLEMEERSCH OPENBARE RUIMTE"	29-03-1990
01/BBP/166399	BBP "MEYLEMEERSCH OOST"	16-01-1992

BIJLAGE 2 Passende beoordeling van de effecten

Milieueffecten-
rapport (MER) en
passende
beoordeling van
de effecten (PBE)
van de opheffing
van het BBP
« Vogelenzang »
KB 09.05.1959 en
zijn
onteigeningsplan
en van de
opheffing van het
BBP « Vogelenzang
» KB 24.07.1973
(wijziging)

Aanbevolen referentie	Milieueffectenrapport (MER) en passende beoordeling van de effecten (PBE) van de opheffing van het BBP "Vogelenzang" KB 09.05.1959 en zijn onteigeningsplan en van de opheffing van het BBP "Vogelenzang" KB 24.07.1973 (wijzigings-BBP)	
Doel van het document	Milieueffectenrapport/Passende beoordeling van de effecten	
Versie/Index	Passende beoordeling van de effecten	
Datum	Oktober 2025	
Nr. van het contract	BE2023048	
Bouwheer	BRAT Dautzenbergstraat 45 1050 Elsene	
Gesprekspartner	Anne Cornet E-mail : a.cornet@bratprojects.be Telefoon: 02 648 67 70	
Onderneming	Embridge vroeger M-Tech Wallonie s.p.r.l. (IRCO) Route du Hannut 55 5004 Bouge In samenwerking met Biotope environnement sa Rue de Habay 34 6741 Vance	
Embridge, projectverantwoordelijke	Julien HULOT Embridge Route du Hannut 55 5004 Bouge	E-mail: julien@embridge.be Telefoon: +32 492 27 18 90
Biotope, projectverantwoordelijke	Sébastien STEIMES	E-mail: ssteimes@biotope-environnement.be Telefoon: +32 471 52 45 19
Biotope, Kwaliteitscontrole	Olivier DESMET	E-mail: odesmet@biotope-environnement.be Telefoon: +32 470 740538

Inhoudsopgave

1	Regelgevende context	2
1.1	Bescherming van de soorten.....	2
1.1.1	Europees recht.....	2
1.1.2	Brussels recht	2
1.2	Bedreigingsniveau van de soorten	6
1.2.1	Rode lijst.....	6
2	Beschrijving van de gewestelijke ecologische context.....	8
2.1	Studiegebieden.....	8
2.2	Het team	9
2.3	Bestaande gegevens.....	10
2.4	Inventarisgegevens	10
2.4.1	Gegevens van Biotope	10
2.4.2	Andere gegevens van het terrein.....	11
2.5	Patrimonialiteit van de soorten	11
2.6	Diversiteitsindexen	12
3	Zonering van het natuurlijke erfgoed.....	13
3.1	Natura 2000-gebieden - Natuurreservaat.....	13
3.2	Vegetatie	16
3.3	BWK.....	17
3.4	BEN.....	20
3.5	Gebieden met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten	23
4	Observatiegegevens uit de databanken	23
4.1	Natura 2000-doelsoorten	23
4.2	Flora	25
4.3	Entomofauna	28
4.4	Herpetofauna	31
4.5	Avifauna	33
4.5.1	Rapporteringen.....	33
4.5.2	Gebruik van het gebied door de soorten en troeven van de habitats voor de gerapporteerde soorten.....	36
4.6	Vleermuizen.....	40
4.7	Niet-vliegende zoogdieren	41
4.8	Diversiteitsindexen	42
5	Resultaten van de terreininventarissen	43

5.1	Habitat.....	43
5.1.1	Belang en rol van de biotopen van de perimeter van het BBP	46
5.1.2	Bomenrijen en bomenlanen	46
5.2	Flora	47
5.3	Entomofauna	50
5.4	Avifauna	51
5.5	Vleermuizen.....	53
5.5.1	Inventarisprotocol.....	53
5.5.2	Resultaten van de inventarissen.....	54
6	Conclusie van de bestaande toestand.....	58
7	Evaluatie van de uitdagingen en ecologische beperkingen.....	59
7.1	Evaluatie van de uitdagingen en ecologische beperkingen op schaal van de perimeter van het BBP.....	59
7.2	Cartografie van de uitdagingen verbonden aan de natuurlijke milieus.....	66
8	Deel III: Identificatie van de milieueffecten.....	67
8.1	Vergelijking van het ontwerp tot opheffing en van de alternatieven.....	68
8.1.1	Voorspelbare effecten van het ontwerp en van de alternatieven	68
8.1.2	Soorten voorspelbare effecten	68
8.2	Tendentieel alternatief: Behoud van het BBP	68
8.2.1	Uitdagingen.....	68
8.2.2	ALLE UITDAGINGEN SAMEN	70
8.3	Ontwerp tot opheffing van het BBP	77
8.3.1	Uitdagingen.....	77
8.3.2	ALLE UITDAGINGEN SAMEN	78
8.4	Alternatief wijziging van het BBP	89
8.4.1	Uitdagingen.....	89
8.4.2	ALLE UITDAGINGEN SAMEN	89
8.5	Aanbevelingen	90
9	Conclusie	92
	Bijlagen	94

Figuren

Figuur 1 - Structuur van de categorieën van de rode lijst van de UICN (bron: "Lignes directrices pour l'utilisation des Catégories et Critères de la Liste rouge de l'UICN, 2017).....	7
Figuur 2 - Studiegebieden	9
Figuur 3 - Patrimonialiteit van de soorten.....	11
Figuur 4 - Berekeningsmethode van de Shannon-Weaver-index.....	12
Figuur 5 - Berekeningsmethode van de Simpson-index.....	12
Figuur 6 - Zonering van het natuurlijke erfgoed.....	13
Figuur 7 - Perimeter van het beschermd landschap en van het ENR (bron: Aanvraag tot uitbreiding van de BESCHERMING als landschap van de Mijlenmeersite "CCN VOGELZANG CBN", 2023)	14
Figuur 8 - Habitats in het natuurreservaat Vogelzangbeekvallei.....	16
Figuur 9 - Vegetatie in het verre studiegebied.....	17
Figuur 10 - Biologische waarderingskaart	18
Figuur 11 - Biologische waarderingskaart in het BHG (bron: "geodata.environnement.brussels")	19
Figuur 12 - Biologische waarderingskaart voor de perimeter van het BBP en omgeving (bron: "geodata.environnement.brussels")	19
Figuur 13 - Kaart van het Brussels ecologisch netwerk.....	21
Figuur 14 - Brussels ecologisch netwerk (bron: "geodata.environnement.brussels") ...	22
Figuur 15 - Brussels ecologisch netwerk in de perimeter van het BBP (bron: "geodata.environnement.brussels")	22
Figuur 16 - Gebieden met een tekort aan groene ruimten.....	23
Figuur 17 - Natura 2000-doelsoorten (© Leefmilieu Brussel)	24
Figuur 18 - Patrimoniale flora binnen de perimeter van het BBP	26
Figuur 19 - Orden van patrimoniale insecten	29
Figuur 20 - Gerapporteerde bedreigde soorten van de entomofauna	30
Figuur 21 - Uitheemse invasieve entomofauna gerapporteerd binnen de perimeter van het BBP.....	31
Figuur 22 - Gerapporteerde patrimoniale herpetofauna.....	32
Figuur 23 - Gerapporteerde uitheemse invasieve herpetofauna.....	33
Figuur 24 - Gerapporteerde patrimoniale avifauna	35
Figuur 25 - Gerapporteerde uitheemse invasieve avifauna	36
Figuur 26 - Gerapporteerde gedrag voor de rietzanger	37
Figuur 27 - Gerapporteerde gedrag voor de ijsvogel.....	37
Figuur 28 - Gerapporteerde gedrag voor de grote zilverreiger	38
Figuur 29 - Gerapporteerde gedrag voor de slechtvalk	38
Figuur 30 - Gerapporteerde gedrag voor het woudaapje	38
Figuur 31 - Gerapporteerde gedrag voor de watersnip.....	39
Figuur 32 - Gerapporteerde gedrag voor de steenuil	39
Figuur 33 - Gerapporteerde vleermuizen in het verre studiegebied	41
Figuur 34 - Niet-vliegende patrimoniale zoogdieren.....	42
Figuur 35 - Kaart van de habitats binnen de perimeter van het BBP	43
Figuur 36 - Bomenrijen en hagen binnen de perimeter van het BBP.....	47
Figuur 37 - Patrimoniale flora waargenomen tijdens de terreininventarissen	48
Figuur 38 - Uitheemse invasieve plantensoorten binnen het BBP	49

Tabel 39 - Waargenomen patrimoniale entomofauna	51
Figuur 40 - Reizend onderzoek voor de avifauna.....	52
Figuur 41 - Lokalisatie van de luisterpunten	54
Figuur 42 - Verdeling van de contacten per soort.....	56
Figuur 43 - Verdeling van de nachtelijke activiteit (alle soorten samen)	57
Figuur 44 - Verdeling van de nachtelijke activiteit per soort (behalve gewone dwergvleermuis).....	57
Tabel 45 - Percentage van de ecologische uitdagingen.....	66
Figuur 46 - Ecologische uitdagingen binnen de perimeter van het BBP.....	67

Tabellen

Tabel 1 - Bedreigingsniveau van de rode lijst	7
Tabel 2 - Het team	9
Tabel 3 - Weersomstandigheden bij de inventarisatie	10
Tabel 4 - Verdeling van de categorieën van de biologische waarderingskaart in het verre studiegebied.....	18
Tabel 5 - Verdeling van de verschillende zones van het ecologisch netwerk van het verre studiegebied.....	21
Tabel 6 - Natura 2000-doelsoorten binnen de perimeter van het BBP	24
Tabel 7 - Tabel van de patrimoniale flora	27
Tabel 8 - Uitheemse invasieve soorten van de entomofauna	30
Tabel 9 - Patrimoniale soorten van de herpetofauna	31
Tabel 10 - Uitheemse invasieve soorten van de herpetofauna	33
Tabel 11 - Patrimoniale soorten van de avifauna	34
Tabel 12 - Uitheemse invasieve soorten van de avifauna.....	35
Tabel 13 - Vleermuissoorten	40
Tabel 14 - Niet-vliegende patrimoniale zoogdieren	41
Tabel 15 - Categorieën van ecologische uitdagingen	44
Tabel 16 - Samenvatting van de biotopen in het studiegebied.....	44
Tabel 17 - Patrimoniale florasoorten.....	48
Tabel 18 - Uitheemse invasieve plantensoorten waargenomen binnen de perimeter van het BBP.....	49
Tabel 19 - Waargenomen patrimoniale entomofauna	50
Tabel 20 - Vogelsoorten waargenomen tijdens de terreininventarissen	52
Tabel 21 - Waargenomen interessante vleermuissoorten	54
Tabel 22 - Aantal contacten per soort.....	58
Tabel 23 - Evaluatie van de ecologische uitdagingen binnen de perimeter van het BBP en van de wettelijke beperkingen	61
Tabel 24 - Samenvatting van de initiële impact vóór de integratie van E- en R-matregelen en van de residuele impact na de integratie van deze maatregelen....	72
Tabel 25 - Samenvatting van de initiële impact vóór de integratie van E- en R-matregelen en van de residuele impact na de integratie van deze maatregelen....	84

Context van het project en methodologische aspecten

1 Regelgevende context

1.1 Bescherming van de soorten

Een beschermde soort is een soort waarvoor een specifieke bindende regelgeving van toepassing is.

De effectenstudie onderzoekt de verenigbaarheid tussen het project en de regelgeving inzake natuurbescherming. De reglementaire beperkingen die in het kader van deze studie worden geïdentificeerd, zijn gebaseerd op de teksten die van kracht waren bij het opstellen van de studie.

1.1.1 Europees recht

In het Europees recht worden deze bepalingen beheerd door de artikelen 5 tot 9 van Richtlijn 2009/147/EG van 30 november 2009, de 'Vogelrichtlijn' genoemd, en door de artikelen 12 tot 16 van Richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992, de 'Habitatrichtlijn'. De Brusselse Regering heeft deze Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn omgezet via de Natuurordonnantie (1 maart 2012).

1.1.2 Brussels recht

In het Brussels recht wordt de bescherming van de soorten beheerd door de Ordonnantie betreffende het natuurbehoud van 1 maart 2012 (Natuurordonnantie):

HOOFDSTUK 1 - Bescherming van de diersoorten

Art. 67.

§ 1. - Worden strikt beschermd:

1. op het hele grondgebied van het Gewest: de soorten bedoeld in bijlage II.2.1°;

2. in de groene zones, groene zones van hoge biologische waarde, parkzones, begraafplaatsgebieden, boszones en erfdiensbaarheidszones rond de bossen en wouden van het GBP, de Natura 2000-gebieden, de natuureservaten en bosreservaten : de soorten bedoeld in bijlage II.3.A.

§ 2. - Uitgesloten uit de bescherming bedoeld in § 1:

- de bruine rat (*Rattus norvegicus*);
- de huismuis (*Mus domesticus*);
- de landbouwhuisdieren;
- de gezelschapshuisdieren.

Art. 68.

§ 1. - Behoudens verrichtingen die een invoer, uitvoer of doorvoer van niet-inheemse soorten of hun resten in de zin van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de institutionele hervormingen uitmaken, impliceert de strikte bescherming het verbod om:

1° specimens van de betrokken soorten te bejagen, te doden of proberen te doden, te verwonden, te vangen of proberen te vangen, ongeacht de methode die daarvoor gebruikt wordt;

2° ze in gevangenschap te houden;

3° ze te vervoeren;

4° hun eieren in de natuur te rapen en ze in bezit te hebben;

5° opzettelijk of doelbewust hun habitats, schuil-, voortplantings- en rustplaatsen, hun nesten en eieren te vernietigen of te beschadigen, hun nesten weg te nemen;

6° ze opzettelijk of doelbewust te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de periode waarin de jongen afhankelijk zijn, de overwinterings- en trekperiode;

7° bomen te snoeien met gemotoriseerd gereedschap of bomen te kappen tussen 1 april en 15 augustus;

8° ze te verkopen, te koop aan te bieden, kosteloos of tegen vergoeding af te staan, te kopen, te vragen om ze te kopen en ze te leveren;

9° ze te vertonen op openbare plaatsen.

HOOFDSTUK 2. - Bescherming van de plantensoorten

Art. 70.

§ 1. - Worden strikt beschermd:

1. op het hele grondgebied van het Gewest: de soorten bedoeld in bijlage II.2.2°;
2. in de groene zones, groene zones van hoge biologische waarde, parkzones, begraafplaatsgebieden, boszones en erfdienstbaarheidszones rond de bossen en wouden van het GBP, de Natura 2000-gebieden, de natuurreservaten en bosreservaten : de soorten bedoeld in bijlage II.3.B.

§ 2. - Behoudens verrichtingen die een invoer, uitvoer of doorvoer van niet-inheemse soorten in de zin van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de institutionele hervormingen uitmaken, impliceert de strikte bescherming het verbod om:

1. specimens van de betrokken soorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen, uit te graven, te beschadigen of te vernietigen in hun natuurlijk verspreidingsgebied en in zones waar ze het voorwerp vormen van actieve beschermingsmaatregelen zoals bedoeld in artikel 72;
2. in het bezit te zijn van specimens van genoemde soorten die aan hun natuurlijke verspreidingsgebied werden onttrokken en in zones waar ze het voorwerp vormen van actieve beschermingsmaatregelen zoals bedoeld in artikel 72;
3. ze te vervoeren;
4. ze te verkopen, te koop aan te bieden, kosteloos of tegen vergoeding af te staan, te kopen, te vragen om ze te kopen en ze te leveren;
5. natuurlijke habitats waarin de aanwezigheid van de betrokken soort vast staat opzettelijk te vernietigen of te beschadigen.

§ 3. - De verbodsbepalingen bedoeld in § 2, 1° tot 3° zijn niet van toepassing op:

1. beheerswerkzaamheden in een gebied voorzien in een beheerplan goedgekeurd volgens artikelen 29, 32, 37 en 50;
2. maaien, beweiden of bosbeheersmaatregelen; voor zover de betrokken werkzaamheden niet direct noch indirect nadelig zijn voor het behoud of herstel in een gunstige staat van instandhouding van de populaties van de betrokken soorten en er, voor de soorten van communautair belang bedoeld in bijlage II.2.2°, geen andere bevredigende oplossing bestaat.

HOOFDSTUK 3. – Gemeenschappelijke bepalingen voor de bescherming van fauna en flora

Art.72

§ 1. – Op voorstel van het Instituut treft de Regering actieve beschermingsmaatregelen voor de soorten bedoeld in bijlage II, en in het bijzonder voor de **soorten van gewestelijk belang bedoeld in bijlage II.4.** en de soorten van gemeenschappelijk belang bedoeld in bijlage IV, a) en b) van Richtlijn 92/43/EEG. De maatregelen van verordenende aard worden voor advies voorgelegd aan de Raad voor het Leefmilieu en de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud. De Raden leggen hun advies over binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek van de Regering.

Art. 77.

§ 1. – De herintroductie en bewuste introductie in de natuur van invasieve dier- of plantensoorten vermeld in bijlage IV zijn verboden.

§ 2. – Behoudens gevallen die een invoer, uitvoer of doorvoer van niet-inheemse soorten in de zin van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de institutionele

hervormingen uitmaken en onverminderd de federale regels over het houden van dieren, is het verboden om invasieve dier- of plantensoorten vermeld in bijlage IV te verkopen, gratis of tegen vergoeding over te dragen, te ruilen of aan te schaffen.

Art. 78.

Onverminderd de beschermingsbepalingen van toepassing op gebieden en soorten beschermd krachtens deze ordonnantie, neemt de Regering, op voorstel van het Instituut, bestrijdingsmaatregelen tegen invasieve soorten, met inbegrip van:

1. maatregelen bedoeld om het opduiken van nieuwe invasieve soorten op het gewestelijk grondgebied te voorkomen;
2. maatregelen bedoeld om de impact te verzachten van reeds in de natuur aanwezige invasieve soorten die niet worden beschermd krachtens artikelen 67 en 70, tot en met uitroeingsmaatregelen. De maatregelen van verordenende aard worden voor advies voorgelegd aan de Raad voor het Leefmilieu en de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud. De Raden leggen hun advies over binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek. Het uitblijven van een advies binnen die termijn wordt gelijkgesteld met een gunstig advies.

Titel v. – Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1 – Afwijkingen

Art.83

§ 1. – Indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregel niet direct noch indirect afbreuk doet aan het behoud of herstel in een gunstige staat van instandhouding van de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied, kan om onderstaande redenen worden afgeweken van de verbodsbepalingen bedoeld in artikelen 68, § 1, 70, § 2 en 88, § 1:

1° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer;

2° om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en om redenen die essentiële gunstige gevolgen voor het milieu inhouden; indien het verzoek tot afwijking evenwel betrekking heeft op vogels, zijn die redenen slechts van toepassing om af te wijken van het verbod op het vernietigen van hun habitats en hun schuil-, voortplantings- en rustplaatsen;

3° in het belang van de bescherming van wilde dier- en plantensoorten, inclusief verzorging en revalidatie, en van de instandhouding van natuurlijke habitats;

4° ter voorkoming van ernstige schade aan de teelten, veehouderijen, bossen en wateren en, behalve wat betreft de vogels, aan monumenten of andere vormen van eigendom;

5° ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten in de natuur en voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige verspreiding van de planten;

6° om het vangen, het houden of elke andere oordeelkundige exploitatie van een beperkt aantal door de bevoegde autoriteiten aangewezen specimens mogelijk te maken onder strikt gecontroleerde voorwaarden, op selectieve wijze en in beperkte mate.

§ 2. – Wat de soorten bedoeld in bijlage II.3., deel 2, betreft, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregel niet direct noch indirect afbreuk doet aan het behoud of herstel in een gunstige staat van instandhouding van de populaties van de betrokken soorten, kan voor de installatie van uitrustingen van gemeenschappelijk nut of openbare dienstverlening worden afgeweken van de verbodsbepalingen bedoeld in artikelen 68, § 1, 1°, 5° en 6° en 70, § 2, 1° en 5°. § 3.

§ 3. – Indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregel niet direct noch indirect nadelig is voor het behoud of herstel in een gunstige staat van instandhouding van de habitats of populaties van betrokken soorten binnen het betrokken reservaat, kan om onderstaande redenen worden afgeweken van de verbodsbepalingen bedoeld in artikel 27:

1° een van de redenen bedoeld in punten 1° tot 5° van § 1 van dit artikel;

2° met het oog op de gezondheid of het sanitair toezicht.

Voor het Brussels Gewest bestaat er een formulier waarmee een afwijking kan worden aangevraagd van de verbodsbepalingen van de wetgeving betreffende het natuurbehoud.

1.2 Bedreigingsniveau van de soorten

Het beschermingsniveau van de soorten is niet de enige parameter waarmee rekening moet worden gehouden om het belang van een soort te bepalen. Ook het bedreigingsniveau van een soort is een belangrijke factor die in aanmerking moet worden genomen bij de hiërarchisering van de uitdagingen. Het bedreigingsniveau wordt bepaald op basis van de rode lijsten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van de staat van instandhouding zoals die blijkt uit de rapportering voorzien in artikel 1 van Richtlijn 92/43/EEG ("Habitatrichtlijn").

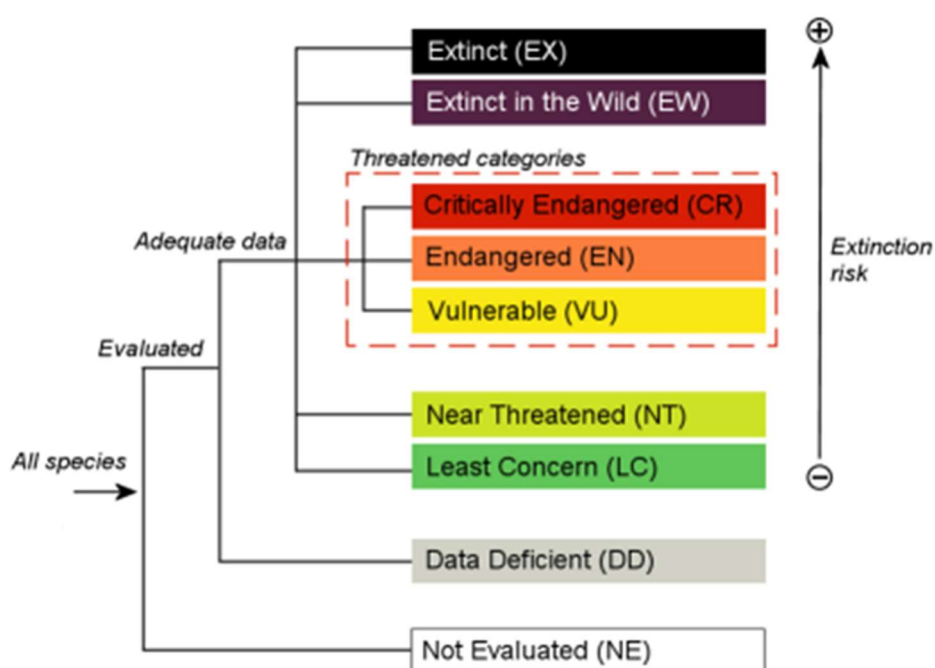
1.2.1 Rode lijst

De rode lijsten, in 1964 opgemaakt door de UICN, willen een "expliciet en objectief kader bieden voor de classificatie van soorten volgens hun uitstervingsrisico". Ze beantwoorden aan de behoefte om voor de instandhouding van de soorten en habitats prioriteiten te identificeren, onder meer bij de opmaak van verordeningen, de aanleg en het passende beheer van beschermde landschappen, de opmaak van actieplannen en de informatieverstrekking aan het publiek en aan de autoriteiten. Daarnaast is het nuttig om te beschikken over een "degradatie-index" van de biodiversiteit (meer informatie: <http://iucnredlist.org/>). Onderstaande tabel bevat de classificatie die wordt gebruikt in de rode lijsten van de soorten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarvan meerdere taxa in de loop van 2022 werden

bijgewerkt. De rode lijst van de UICN werd in 2024 bijgewerkt voor de wereldwijde evaluatie van de bedreigde soorten.

Tabel 1 - Bedreigingsniveau van de rode lijst

Status	Bedreigingsniveau
DD	Onzeker (onvoldoende data)
NA	Niet van toepassing (niet behandeld)
NE	Niet geëvalueerd
LC	Momenteel niet in gevaar
NT	Gevoelig - Bijna in gevaar
VU	Kwetsbaar
EN	Bedreigd, in gevaar
CR	Ernstig bedreigd - kritiek
RE	Regionaal uitgestorven

Figuur 1 - Structuur van de categorieën van de rode lijst van de UICN (bron: "Lignes directrices pour l'utilisation des Catégories et Critères de la Liste rouge de l'UICN, 2017).

Verder in dit document zal in het algemeen meer bijzondere aandacht worden besteed aan de uitheemse invasieve soorten en aan de patrimoniale soorten. De soorten fauna en flora die minstens bedreigingsniveau "kwetsbaar" hebben en/of een beschermingsstatuut genieten, worden beschouwd als patrimoniale soorten.

2 Beschrijving van de gewestelijke ecologische context

2.1 Studiegebieden

Het gebied waarop de opheffing betrekking heeft, is gelegen in de gemeente Anderlecht.

In het kader van dit project analyseren we de fauna en flora in 3 studiegebieden/studieperimeters. Daarnaast wordt bij bepaalde analyses ook rekening gehouden met een natuurreservaat aangezien dat in de buurt van het op te heffen gebied ligt. De verschillende zones worden grafisch weergegeven in de volgende figuur:

- De **perimeter van het BBP**, aangeduid in het zwart, stemt overeen met de lokalisatie van de site waarop de opheffing betrekking heeft. De site heeft een oppervlakte van 44.15 hectare.
- **Het nabije studiegebied**, aangeduid in het rood, stemt overeen met een bufferzone van 500 meter rond de perimeter van het BBP. De bufferzone heeft een oppervlakte van 265.48 hectare.
- **Het verre studiegebied**, aangeduid in het geel, stemt overeen met een bufferzone van 1500 meter rond de perimeter van het BBP. De bufferzone heeft een oppervlakte van 1168.89 hectare.
- **Het erkende natuurreservaat Vogelzangbeek** is aangeduid in het groen. Het beslaat een oppervlakte van 17 hectare. Het natuurreservaat maakt echter deel uit van een beschermd landschap van 33 hectare, waarvan er 7 wezenlijk deel uitmaken van de vallei van de Mijlenmeers. De Vogelzangbeekvallei en de vallei van de Mijlenmeers getuigen van een seminatuurlijk landbouwlandschap bestaande uit beboste zones en weilanden met een gediversifieerde fauna en flora.

Figuur 2 - Studiegebieden

2.2 Het team

In het kader van deze studie moest een pluridisciplinair team worden samengesteld.

Tabel 2 - Het team

Interventiedomein	Beschrijving
Taakgelastigde ecologie Analyse en redactie	Sébastien STEIMES
Botanicus Expertise flora en biotopen	Thibaud DANDOIT

Faunadeskundige - Ornitholoog Expertise avifauna	Renaud PETRY
Faunadeskundige - Chiropterooloog Expertise vleermuizen	Marine VANHAMME
Faunadeskundige – Entomologe Expertise insecten	Thibaud DANDOIT
Studieleider - BIOTOPE Kwaliteitscontrole	Olivier DESMET
Studieleider - EMBRIDGE Kwaliteitscontrole	Julien HULOT

2.3 Bestaande gegevens

De databank (naturalistisch platform) **observations.be (Natagora)** werd geraadpleegd voor een oppervlakte van 674,6 hectare rond de perimeter van het BBP. De verzamelde gegevens zijn afkomstig van particulieren, natuurdeskundigen, professionals, enz. Alleen gegevens gerapporteerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden verzameld en vervolgens geanalyseerd.

Onze interesse ging uit naar de volgende groepen:

- Avifauna (vogels)
- Chiroptera (vleermuizen)
- Herpetofauna (amfibieën en reptielen)
- Entomofauna (insecten)
- Flora

Er werden ook andere databanken geraadpleegd: de website van Leefmilieu Brussel en het recente verslag van de aanvraag tot uitbreiding van de bescherming als landschap van de Mijlenmeers (zie punt 3.1). De in dat verslag opgenomen soorten zijn bijgevoegd als bijlage.

2.4 Inventarisgegevens

2.4.1 Gegevens van Biotope

Dit rapport werd opgemaakt op basis van de verschillende gegevens die in 2024 werden verzameld binnen de perimeter van het BBP.

Onderstaande tabel toont de weersomstandigheden waarin de expertise werd verricht:

Tabel 3 - Weersomstandigheden bij de inventarisatie

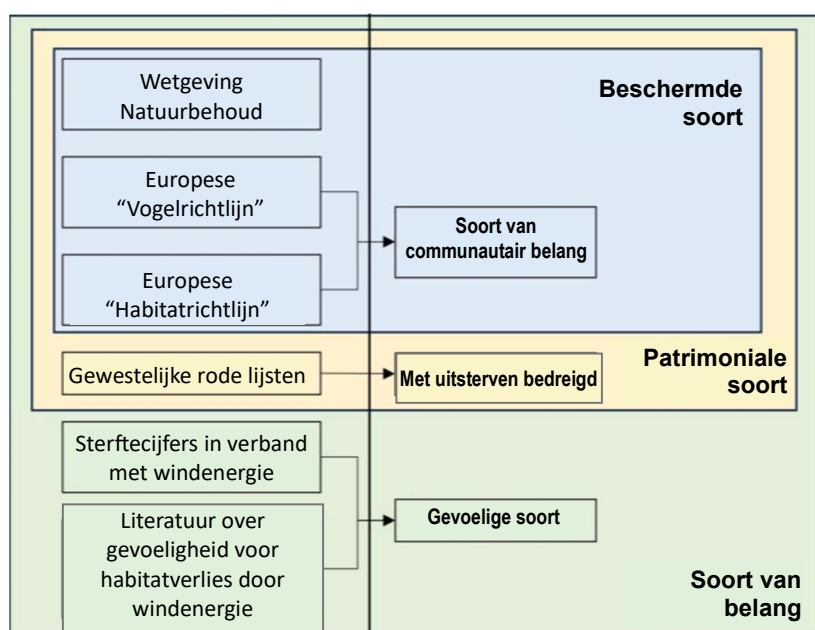
Inventaris	Datum Tijdstip	Temperaturen (Begin– Einde)	Bewolkt	Wind	Neerslag
Avifauna	26/07/24 08:30 - 10:00	18 °C – 19 °C	15%	Geen	Geen

Vleermuizen	8/07/24– 10/07/24	20°C – 17°C	50%	Middelgroot	Verspreide buien
Entomofauna	27/08/24 13:00 - 17:00	25 °C – 25 °C	30%	Weinig	Geen neerslag
	24/09/24 13:00 - 17:00	19 °C – 19 °C	80%	Middelgroot	Verspreide buien
Habitat flora en	27/08/24 13:00 - 17:00	25 °C – 25 °C	30%	Weinig	Geen neerslag
	24/09/24 13:00 - 17:00	19 °C – 19 °C	80%	Middelgroot	Verspreide buien

2.4.2 Andere gegevens van het terrein

Op 8 mei 2025 werd een terreinbezoek georganiseerd samen met de dienst Groene Ruimten, het studiebureau BRAT, CCN Vogelenzang CBN en het Koninklijk Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels. De gesignaleerde soorten worden vermeld in de bijlage.

2.5 Patrimonialiteit van de soorten

Figuur 3 - Patrimonialiteit van de soorten

De soorten fauna en flora die op de gewestelijke rode lijst minstens bedreigingsniveau "kwetsbaar" hebben en/of een beschermingsstatuut genieten, worden beschouwd als patrimoniale soorten. Belangrijk: sommige gerapporteerde en/of waargenomen beschermde soorten (naturalistische databank en/of terreininventaris) worden in het kader van dit project niet altijd uitsluitend beschouwd als patrimoniale soorten. Een

beschermde migrerende vogelsoort die in het studiegebied werd gerapporteerd, kan niet als een patrimoniale soort worden beschouwd omdat hij de site niet permanent gebruikt.

2.6 Diversiteitsindexen

Om de ecologische rijkdom van de perimeter van het BBP en zijn omgeving (bufferzone van 1500 meter) te benadrukken, werden twee diversiteitsindexen berekend:

- De Shannon-Weaver-index;
- De Simpson-index.

De Shannon-Weaver-index laat toe om de specifieke diversiteit te ramen en te meten van een onderzocht gebied; in ons geval betreft het een gebied in de bufferzone van 1500 meter. Hoe hoger de waarde van de index, hoe gediversifieerder het milieu: het bestaat dan uit een groot aantal soorten met een lage representativiteit. Hoe dichter de waarde bij 0 ligt daarentegen, hoe meer de index wijst op een milieu dat wordt gedomineerd door een of twee soorten die in grote getale aanwezig zijn. De specifieke diversiteitsindex H wordt berekend via de volgende formule:

$$H_i = - \sum_{j=1}^{n_i} \left[\frac{R_{ij}}{\sum_{j=1}^{n_i} R_{ij}} \times \log_2 \left(\frac{R_{ij}}{\sum_{j=1}^{n_i} R_{ij}} \right) \right]$$

où :

- **ni** = nombre d'espèces présentes au sein du relevé
- **Rij** = recouvrement relatif des différentes espèces j au sein du relevé i.

Figuur 4 - Berekeningsmethode van de Shannon-Weaver-index

De Simpson-index meet de waarschijnlijkheid dat 2 willekeurig gekozen individuen tot twee verschillende soorten behoren. Als de index dicht bij nul ligt, betekent dit dat de waarschijnlijkheid om twee individuen van twee verschillende soorten aan te treffen in een gebied laag is. Omgekeerd, als de index dicht bij 1 ligt, is deze waarschijnlijkheid hoog. Deze index werd ook onderzocht in de bufferzone van 1500 meter. De Simpson-index wordt berekend aan de hand van de volgende formule:

$$D = 1 - \sum [n_i (n_i - 1)] / [N(N - 1)]$$

Où **ni** = le nombre d'individus de l'espèce i et **N** = nombre total d'individus.

Figuur 5 - Berekeningsmethode van de Simpson-index

Rekening houdend met de zeer grote hoeveelheid naturalistische gegevens die gedurende een periode van 10 jaar (2014-2024) werden gerapporteerd voor verschillende biologische taxa, werden de indexen als volgt berekend:

- Alleen de gegevens van het platform "observations.be" (Natagora) werden verwerkt. Met de gegevens van de terreininventarissen werd bij de berekening van de indexen geen rekening gehouden;
- De indexen werden berekend voor 2 groepen: flora en avifauna;

- Om een tendens vast te stellen, werden de indexen berekend over 3 afzonderlijke jaren: 2016, 2020, 2023.

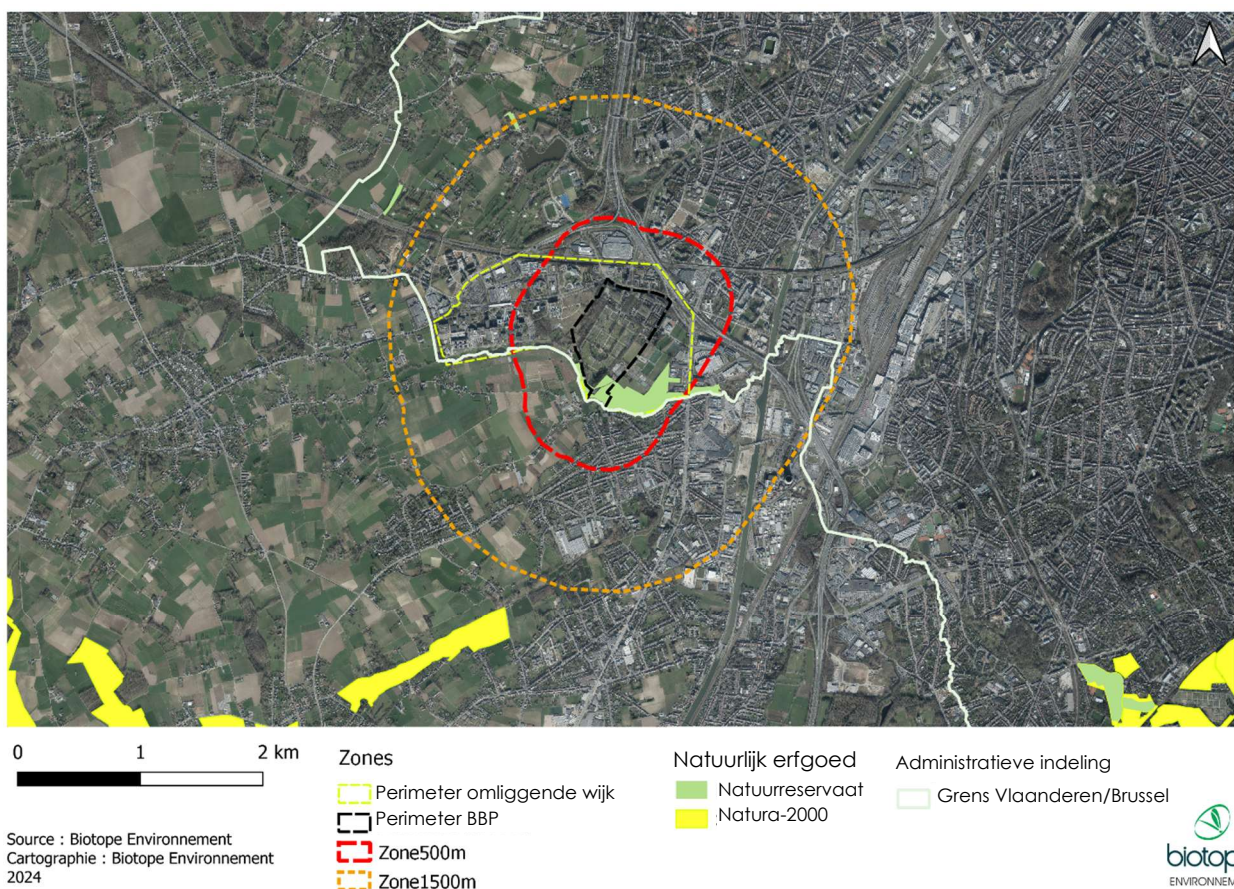
Er werden verschillende bronnen gebruikt:

- Boudraa, Wahiba, Zihad Bouslama, en Moussa Houhamdi. 2014. "Waterbird inventory and monitoring surveys of Boussedra Marsh (Annaba, Northeast Algeria)". Bulletin de la Société Zoologique de France 139 (januari): 281-95.
- Bruhier, S Vanpeene, M L Moyne, en J J Brun. 1998. "La richesse spécifique : un outil pour la prise en compte de la biodiversité dans la gestion de l'espace - Application en Haute Maurienne (Aussois, Savoie)".

3 Zonering van het natuurlijke erfgoed

3.1 Natura 2000-gebieden - Natuurreservaat

Binnen de perimeter van het BBP is geen enkel habitatgebied van communautair of gewestelijk belang (Natura 2000-gebied) aanwezig. Er is ook geen bosreservaat gelegen. Een deel van de perimeter van het BBP wordt wel ingenomen door het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei". In de buurt van het verre studiegebied (bufferzone van 1000 meter) ligt een deel van het Natura 2000-gebied "Hallerbos nabije boscomplexen met brongebieden en heiden".

Figuur 6 - Zonering van het natuurlijke erfgoed

- **Natuurreservaat “Vogelzangbeekvallei”**

De Vogelzangbeekvallei, gelegen in Anderlecht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maakt deel uit van het Pajottenland, een zeer vruchtbare en heuvelachtige landbouwstreek. Deze vallei wordt gekenmerkt door vrij gevarieerde landschappen: beweide graslanden en hooilanden; gemengde hagen, knotwilgenrijen; beboste en natte ruigten langsheen de Vogelzangbeek; houtkanten, een poel, enz. Deze diversiteit trekt in de Vogelzangbeekvallei een opmerkelijke fauna en flora aan. Dankzij overleg tussen verschillende partijen en comités werd in deze vallei 33 hectare beschermd, waarvan:

- +/- 25 hectare langs de Vogelzangbeek en in het centrale deel van de site;
- +/- 7 hectare in de vallei van de Mijlenmeers.

Figuur 7 - Perimeter van het beschermd landschap en van het ENR (bron: Aanvraag tot uitbreiding van de BESCHERMING als landschap van de Mijlenmeersite “CCN VOGELZANG CBN”, 2023)

In 2009 keurt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een besluit goed dat het statuut van Erkend Natuurreservaat (ENR) toekent voor 13 hectare van het centrale deel van het beschermd landschap. Door de vernieuwing van het statuut in 2022 kon de perimeter van het Erkend Natuurreservaat worden uitgebreid tot 17 hectare.

Gelegen langs de Vogelzangbeek (een kleine beek die dienst doet als gewestgrens) is het erkende natuurreservaat een reële troef voor de biodiversiteit. Vooral vogels worden er naartoe getrokken. In 2023 rapporteerde het naturalistische platform “observations.be” 120 verschillende vogelsoorten in het erkende natuurreservaat.

(bronnen: Aanvraag tot uitbreiding van de BESCHERMING als landschap van de Mijlenmeers “CCN VOGELZANG CBN”, 2023 ; Presentatie van het beschermde landschap “Vogelzangbeekvallei in Anderlecht, CCN Vogelzang CBN”).

Het natuurreservaat “Vogelzangbeekvallei” is weergegeven in Figuur 2.

- **Instandhoudingsdoelstellingen**

De ‘globale’ instandhoudingsdoelstellingen zijn vermeld in het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 mei 2009, bekendgemaakt op 08 juni 2009.

Het besluit noemt de volgende instandhoudingsdoelstellingen: “**De belangrijkste beheersdoelstelling** van het reservaat is **de verhoging van de biologische waarde van de verschillende habitats**, die op bijgevoegde kaart zijn vermeld, om de ecologische

functie en de onthaalcapaciteit voor de wilde fauna van het milieu te verhogen. Zo wordt de essentiële rol van refugium van de site versterkt. Deze doelstelling omvat het bestrijden van eutrofiëring, de ontwikkeling van de connectiviteit en de contactzones en de verwevenheid van de habitats (mozaïekstructuur).

Een bijzonder belang wordt gehecht aan het behoud in een gunstige staat van instandhouding en de uitbreiding van de vochtige zones: rietvelden, zeggen en typha-vegetaties, megaphorbiaies, ruigten, vochtige weilanden. Bestaande wateroppervlakten worden behouden en nieuwe poelen kunnen in de hooilanden ingeplant worden.

De grazige open ruimten (hooilanden en bosjes) worden eveneens in een gunstige staat van instandhouding gehouden. Randzones en de connectiviteit van de open ruimtes wordt verhoogd. Het natuurlijke verbossingsproces wordt tegengehouden in deze zones.

De vochtige boszones, voornamelijk oude wilgenbossen, worden behouden volgens hun natuurlijke evolutie (met dunningen in de jongste bestanden). De rijen met knotbomen en houtkanten met elzen worden behouden.

Deze instandhoudingdoelstellingen zijn uitgewerkt als beheermaatregelen in een beheerplan goedgekeurd door de Regering."

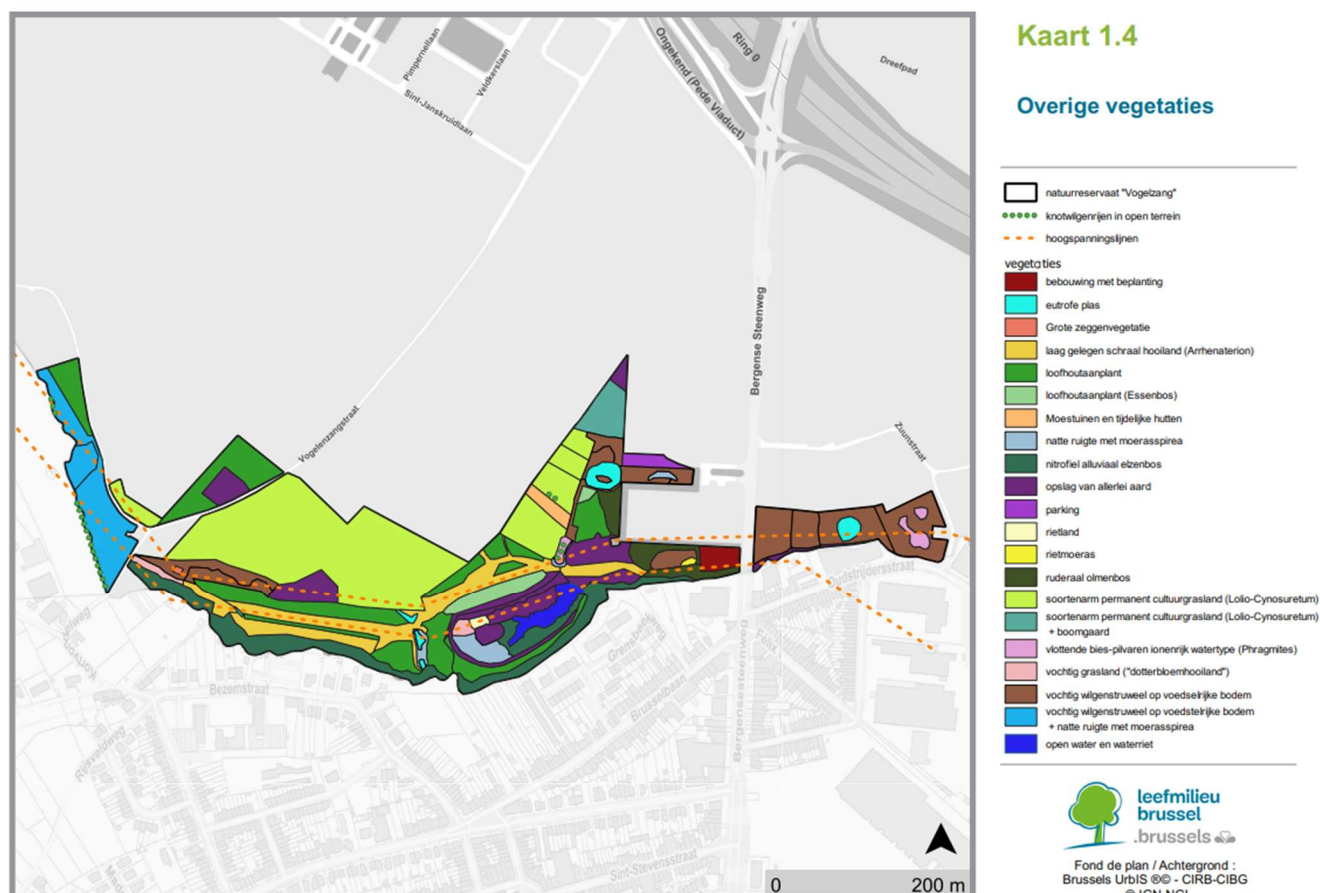
De beheerdoelstellingen houden rekening met de functie van natuurreservaat, het recreatieve gebruik van de site en de bescherming als landschap.

De volgende doelstellingen (beschreven in het document "Beheerplan van het natuurreservaat van de Vogelzangbeek" (bron: Beheerplan voor natuurreservaat vogelzangbeek, februari 2020), zijn eveneens prioritair:

- De natuurlijke waarde verbeteren, met het accent op de Natura 2000-habitats (weilanden, struikzones en alluviale bossen) en de habitats van gewestelijk belang (rietvelden en andere moerassige vegetatie);
- Het blauwe netwerk optimaliseren: de vijvers en moerassen beheren (centrale vijver, vijver Hof ter Vleest en droogvijvers) volgens hun functie van waterbuffering;
- Instandhouding van het landschap op kleine schaal met bosjes en boskanten, (natte) weides, moerassen en vrije wateren;
- Omvorming van de bosstroken onder elektriciteitslijnen tot hakhout, struikgewas of weides. Dat biedt een structurele oplossing voor de veiligheid en verhoogt ook de bezonning van de weides en paden;
- De bestrijding van de uitheemse invasieve soorten;
- Veiligheid is een belangrijke doelstelling langs de paden.

- **Habitats in het natuurreservaat**

Onderstaande figuur toont de habitats van het natuurreservaat die zijn opgenomen in het beheerplan:

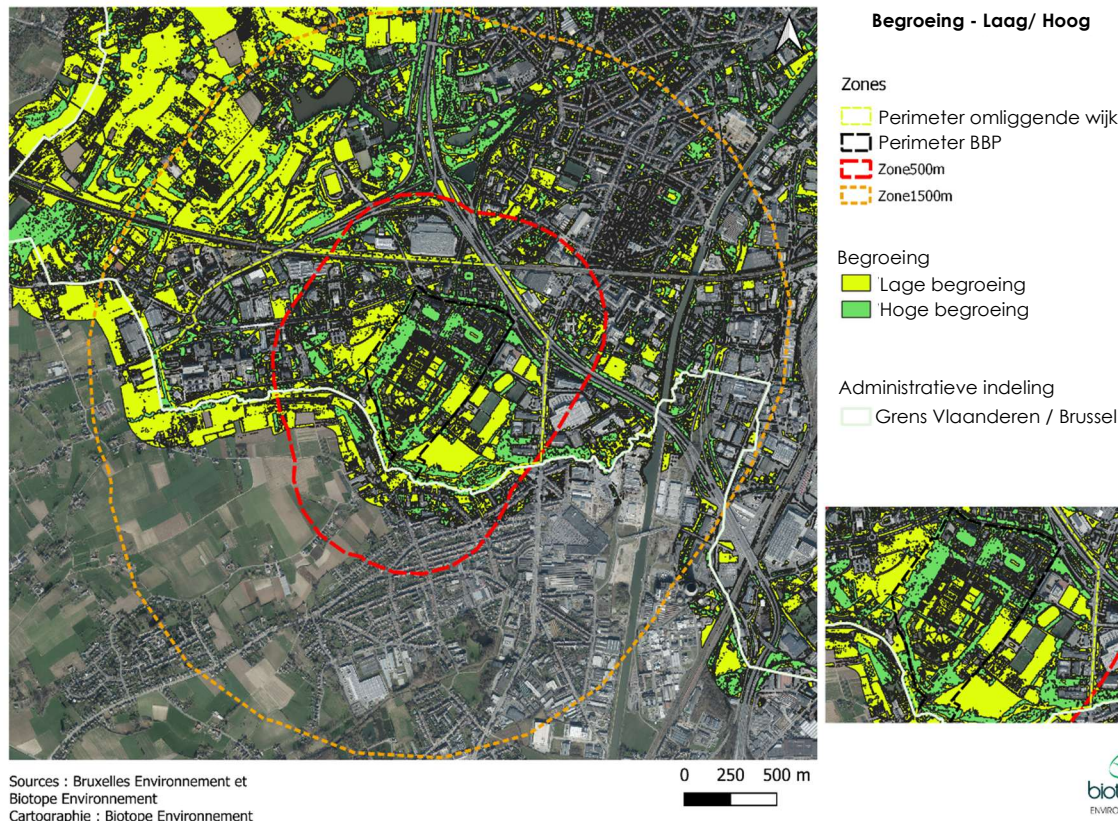

Figuur 8 - Habitats in het natuurreservaat Vogelenzangbeekvallei

3.2 Vegetatie

Onderstaande figuur toont de verdeling van de vegetatie in en rond de perimeter van het BBP, met een onderscheid tussen hoge planten (lichtgroen) en lage planten (geel). De vegetatie binnen de perimeter van het BBP is vrij goed verdeeld tussen lage

planten (<2m ; vooral de planten op de begraafplaats) en hoge planten (bomenrijen rond de perimeter).

Figuur 9 - Vegetatie in het verre studiegebied

3.3 BWK

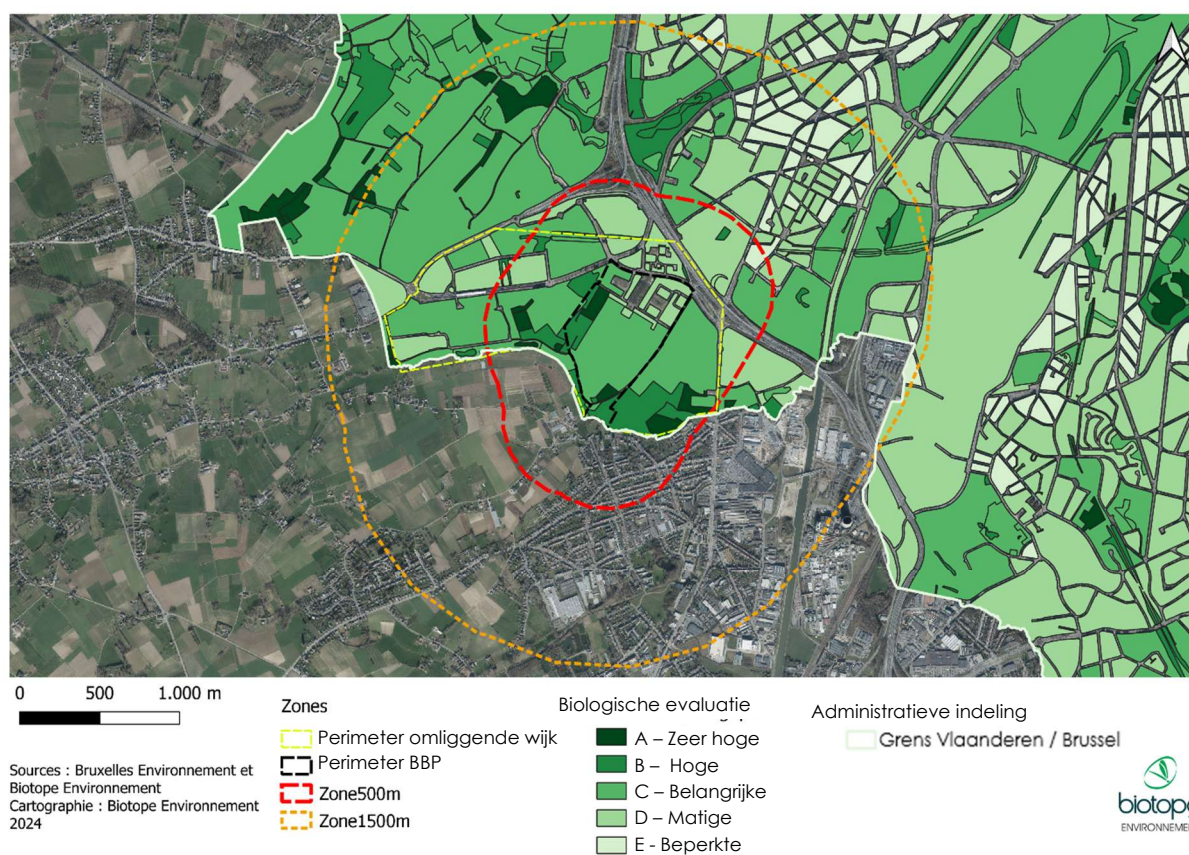
De biologische waarderingskaart categoriseert de biologische waarde van verschillende gebieden in het Brussels Gewest: zeer hoog, hoog, belangrijk, beduidend en beperkt. De biologische waardering is rechtstreeks verbonden aan de mate waarin de verschillende huizenblokken bijdragen tot de bescherming en instandhouding van de fauna, de flora en de habitats. De biologische waarderingskaart is beschikbaar in Figuur 10. De oppervlakten en percentages van elke categorie vindt men in Tabel 4.

De perimeter van het BBP maakt deel uit van een huizenblok met een hoofdzakelijk belangrijke biologische waarde (categorie C). Meer dan een kwart van de huizenblokken van het verre studiegebied heeft een belangrijke biologische waarde (26,61%).

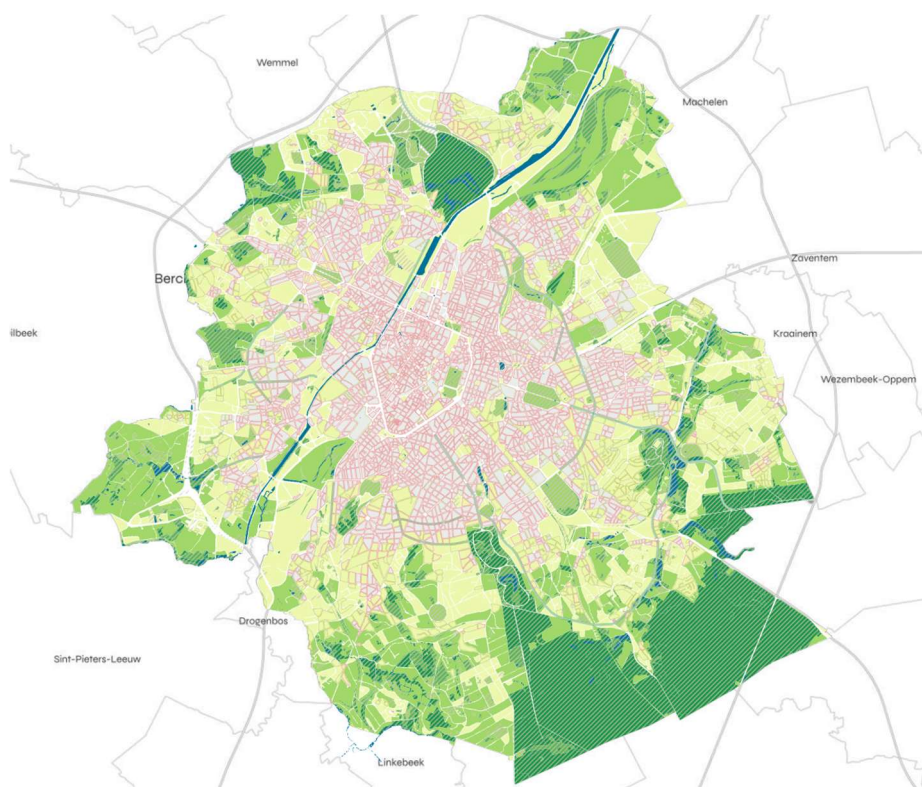
De westelijke en zuidoostelijke delen van de perimeter van het BBP behoren echter tot categorie B (hoge biologische waarde) en A (zeer hoge biologische waarde). Deze huizenblokken zijn slechts beperkt aanwezig in het verre studiegebied (ongeveer 5% in totaal).

Tabel 4 - Verdeling van de categorieën van de biologische waarderingskaart in het verre studiegebied

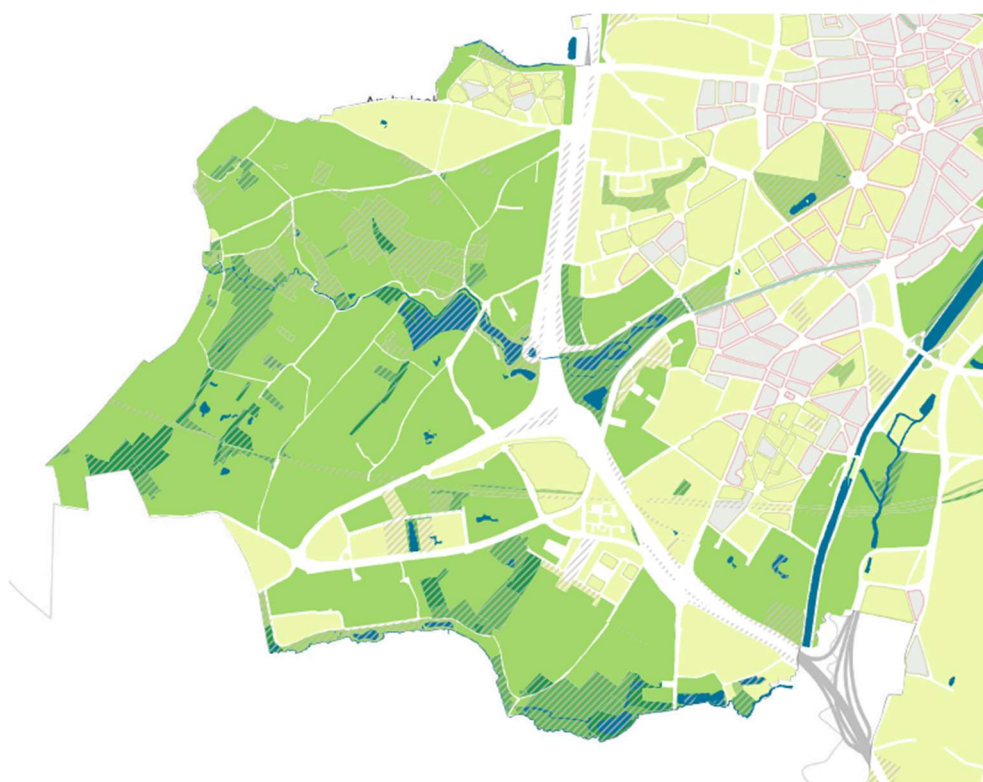
Score	Oppervlakte	Percentage
A – Zeer hoog	17,68 ha	1,51%
B – Hoog	45,41 ha	3,88%
C – Belangrijk	311,03 ha	26,61
D – Beduidend	149,04 ha	12,75%
E - Beperkt	31,03 ha	2,65%

Figuur 10 - Biologische waarderingskaart

Figuur 11 - Biologische waarderingskaart in het BHG (bron: "geodata.environnement.brussels")

Figuur 12 - Biologische waarderingskaart voor de perimeter van het BBP en omgeving (bron: "geodata.environnement.brussels")

3.4 BEN

Het Brussels ecologisch netwerk brengt de gebieden in kaart die in verschillende mate bijdragen tot de instandhouding en ontwikkeling van de biodiversiteit in het Gewest. Het bestaat uit centrale gebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingsgebieden. De kaart van het ecologische netwerk is beschikbaar in Figuur 13. De oppervlakten en percentages van elke categorie vindt men in Tabel 5.

De perimeter van het BBP is een geheel van centrale gebieden, ontwikkelingsgebieden en - vooral - verbindingsgebieden. Het centrale gebied is het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" in het zuidoosten van de perimeter van het BBP. Centrale gebieden zijn "gebieden met een grote biologische waarde of een potentiële grote biologische waarde die in belangrijke mate bijdragen tot het verzekeren van het behoud of het herstel in een gunstige staat van instandhouding van de soorten en natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang." Ontwikkelingsgebieden hebben een beduidend belang voor de stedelijke biodiversiteit, maar moeten passend worden beheerd om die impact te versterken. Meer specifiek zijn het "gebieden met een gemiddelde biologische waarde of een potentiële grote biologische waarde die bijdragen of kunnen bijdragen tot het verzekeren van het behoud of het herstel in een gunstige staat van instandhouding van de soorten en natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang." Bijna 8% van het verre studiegebied behoort tot deze categorie.

De verbindingzones dragen bij tot de verspreiding van de fauna en flora. Meer specifiek zijn het "gebieden die door hun ecologische kenmerken de verspreiding of de migratie van soorten, met name tussen de centrale gebieden, bevorderen of kunnen bevorderen." Onder deze categorie valt bijna 20% van het verre studiegebied.

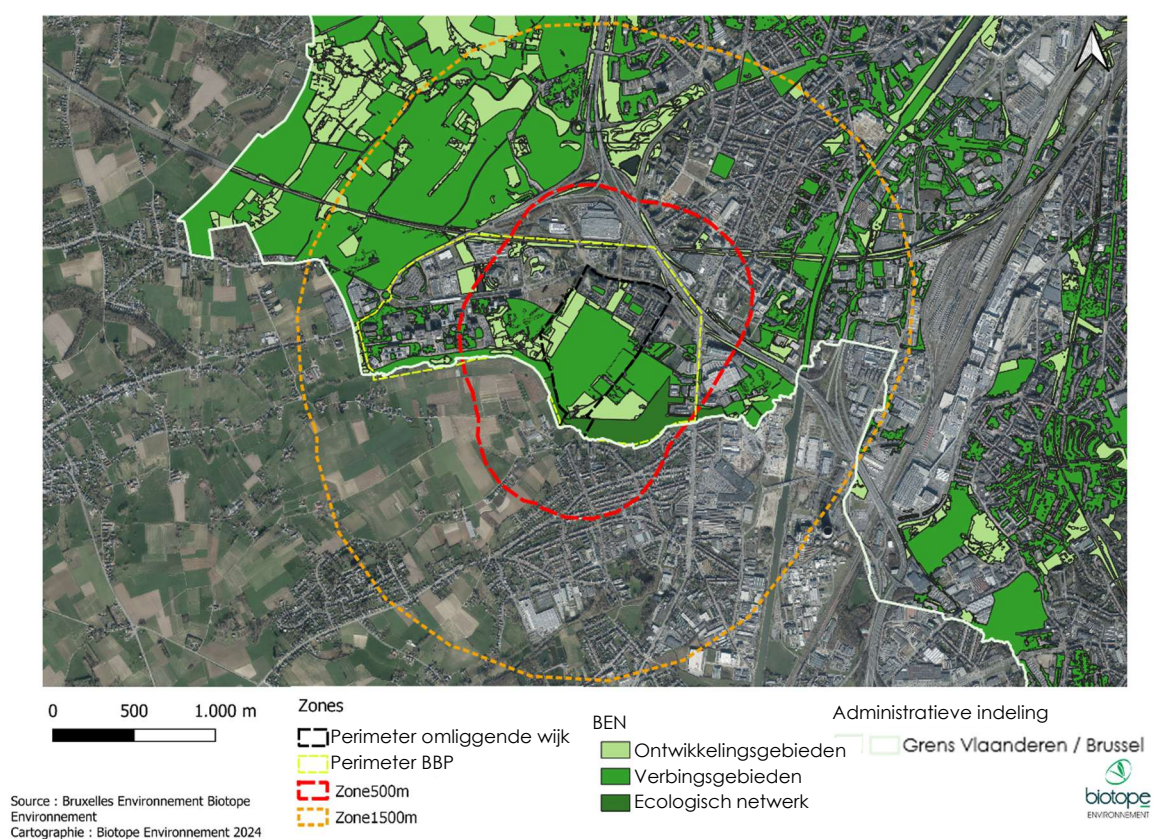
In de **perimeter van het BBP** zijn het huidige begraafplaatsgebied (centraal gelegen in de perimeter) en de zone in het westen gekenmerkt door verschillende habitats (kleine privétuinen en squares, begraafplaats, weinig tot matig bemeste laaggelegen hooivelden, tuinbouwgewassen en moestuinen, woongebouwen in dorpen of stadsranden x wilde tuinen) **verbindingsgebieden** van het BEN.

De bosstrook in het westen van de perimeter van het BBP (Atlantisch neutrofiel beukenbos), het met bomen beplante deel in de Britse Soldaatlaan en de habitats in het zuidoosten (gemengde bossen met berk, ratelpopulier, wilde lijsterbes en/of boswilg; sterk bemeste weilanden) zijn **ontwikkelingsgebieden**.

Het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" is een centraal gebied. De **centrale gebieden** van de perimeter van het BBP zijn nitrofiele en natte ruigten en een elzen-essenbos van bronnen en bronbeken.

Tabel 5 - Verdeling van de verschillende zones van het ecologisch netwerk van het verre studiegebied

Score	Oppervlakte	Percentage
Centraal gebied	13,49 ha	1,15%
Ontwikkelingsgebied	86 ha	7,36%
C – Verbindingsgebied	228,14 ha	19,52%

Figuur 13 - Kaart van het Brussels ecologisch netwerk

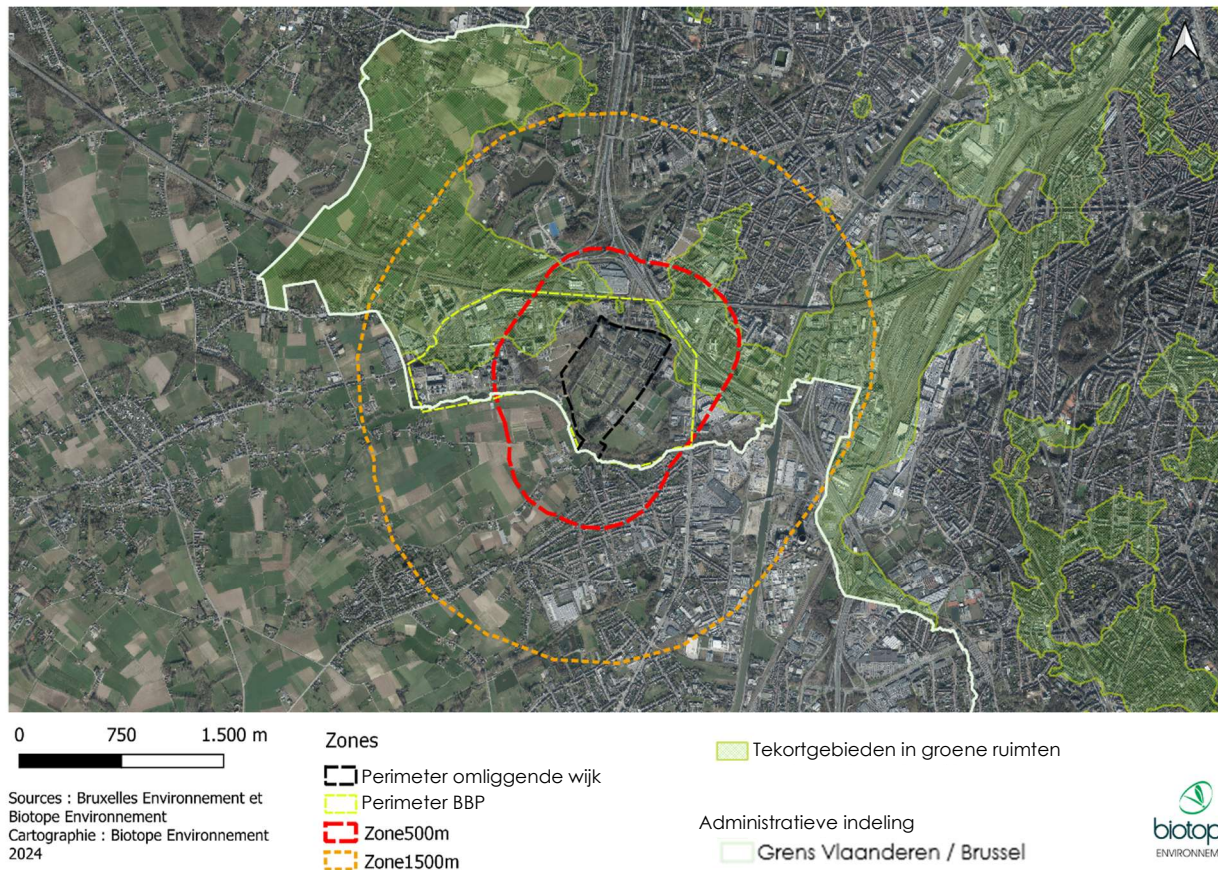
Figuur 14 - Brussels ecologisch netwerk (bron: "geodata.environnement.brussels")

Figuur 15 - Brussels ecologisch netwerk in de perimeter van het BBP (bron: "geodata.environnement.brussels")

3.5 Gebieden met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten

De kaart van de gebieden met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten toont de zones waar de ontwikkeling van groene ruimten en de vergroeningsdynamiek een prioriteit moeten zijn.

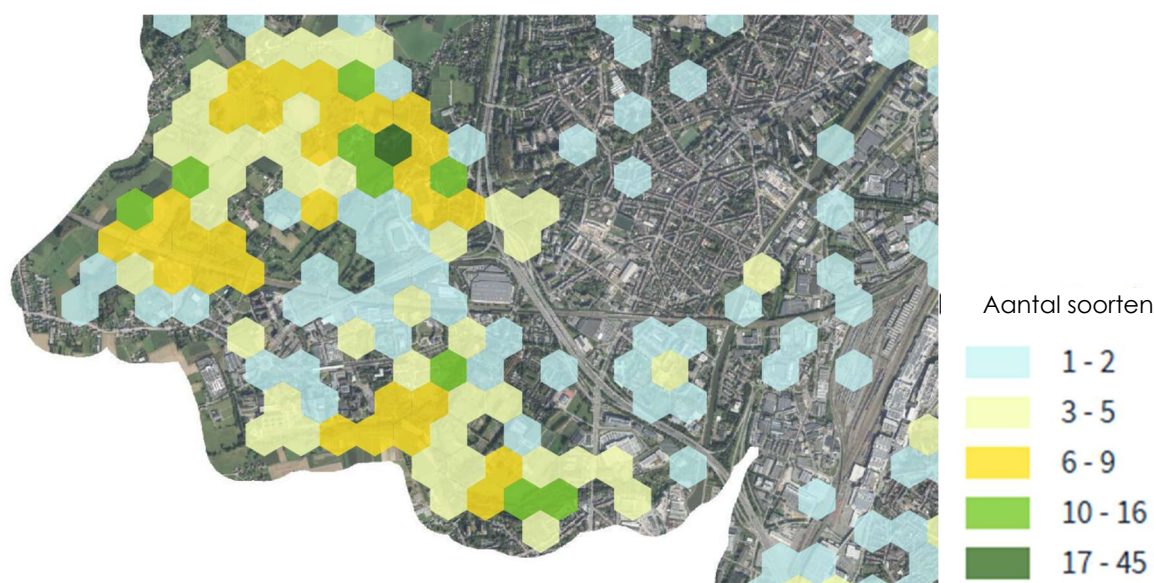

Figuur 16 - Gebieden met een tekort aan groene ruimten

4 Observatiegegevens uit de databanken

4.1 Natura 2000-doelsoorten

De volgende kaart, overgenomen van de site "geodata.environnement.brussels", lokaliseert de Natura 2000-doelsoorten aan de hand van centroïden. Deze soorten zijn aangeduid in de bijlagen van de Natura 2000-besluiten.

Figuur 17 - Natura 2000-doelsoorten (© Leefmilieu Brussel)

Binnen de perimeter van het BBP zijn de volgende soorten opgenomen in Natura 2000-besluiten:

Tabel 6 - Natura 2000-doelsoorten binnen de perimeter van het BBP

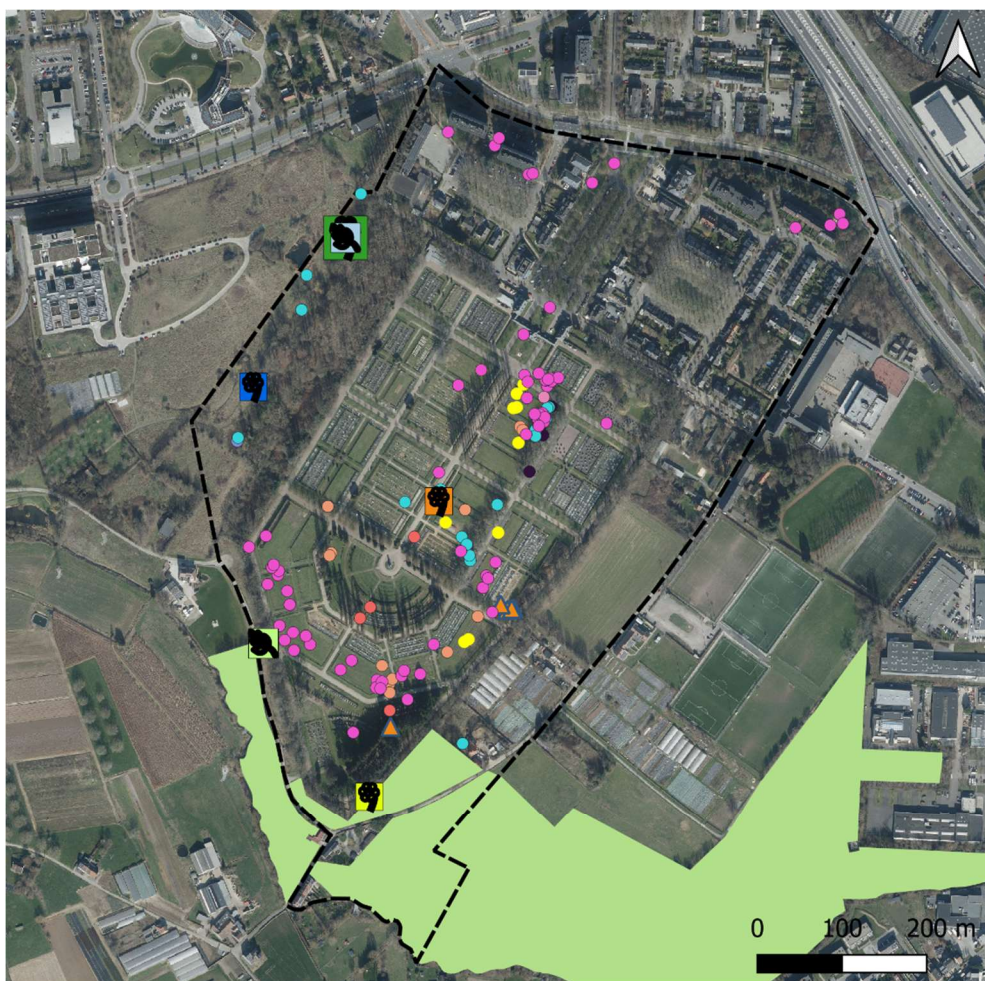
Wetenschappelijke naam	Gewone naam
<i>Acrocephalus palustris</i>	Bosrietzanger
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Kleine karekiet
<i>Alcedo atthis</i>	IJsvogel
<i>Aphantopus hyperantus</i>	Koevinkje
<i>Ardea alba</i>	Grote zilverreiger
<i>Dryocopus martius</i>	Zwarte specht
<i>Falco peregrinus</i>	Slechtvalk
<i>Hirundo rustica</i>	Boerenzwaluw
<i>Ichthyosaura alpestris</i>	Alpenwatersalamander
<i>Lissotriton vulgaris</i>	Kleine watersalamander
<i>Locustella naevia</i>	Sprinkhaanzanger
<i>Lycaena phlaeas</i>	Kleine vuurvinder
<i>Martes foina</i>	Steenmarter
<i>Mustela putorius</i>	Bunzing
<i>Ophrys apifer</i>	Bijenorchis
<i>Pernis apivorus</i>	Wespendief
<i>Pipistrellus nathusii</i>	Ruige dwergvleermuis
<i>Scolopax rusticola</i>	Houtsnip
<i>Sylvia communis</i>	Grasmus
<i>Sylvia curruca</i>	Braamsluiper
<i>Thecla betulae</i>	Sleedoornpage

4.2 Flora

In het verre studiegebied (buffer van 1500 meter rond de perimeter van het BBP) werden 1118 plantensoorten gerapporteerd. Binnen de perimeter van het BBP werden in totaal 464 soorten en soortgroepen gerapporteerd. 17 daarvan zijn patrimoniale soorten en 6 hebben een statuut dat in het BHG bedreigd is (kwetsbaar, bedreigd of kritiek op de rode lijst van de UICN). Die 6 bedreigde soorten zijn:

- Anthyllide vulnérable (VU);
- Catapodium rigidum (EN);
- Jeneverbes (VU);
- Vijfdelig kaasjeskruid (EN)
- Bijenorchis (VU);
- Hondskruid (VU).

De 21 patrimoniale soorten zijn aangeduid in de hierna volgende figuur:

Sources : Natagora, BRAT, Biotope Environnement
Cartographie : Biotope Environnement 2025

Zones

- Natuurreservaat
- Perimeter van de BBP

Patrimoniale flora

● Anacamptis pyramidalis	■ Juniperus communis
● Anthyllis vulneraria	▲ Leontodon hispidus
● Campanula rotundifolia	● Malva alcea + Malva moschata
● Catapodium rigidum	■ Myosoton aquaticum
● Centaurium erythraea	● Ophrys apifera
● Epipactis helleborine	■ Senecio jacobaea
■ Euphorbia amygdaloides	● Stellaria holostea
■ Iris pseudacorus	■ Torilis japonica
	● Vinca minor (cultivar)

Figuur 18 - Patrimoniale flora binnen de perimeter van het BBP

Tabel 7 - Tabel van de patrimoniale flora

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	LR	EC	DH	Ordonnantie
Anacamptis pyramidalis	Hondskruid	33	VU	/	/	
Anthyllis vulneraria	Wondklaver	622	VU	/	/	Bijlage II.3.B
Campanula rotundifolia	Grasklokje	13	NT	/	/	Bijlage II.3.B
Catapodium rigidum	Stijf hardgras	7	EN	/	/	Bijlage II.3.B
Centaurium erythraea	Echt duizendguldenkruid	1	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Epipactis helleborine	Brede wespenorchis	105	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Euphorbia amygdaloides	Amandelwolfsmelk	2	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Iris pseudacorus	Gele lis	1	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Juniperus communis	Jeneverbes	1	VU	/	/	Bijlage II.II
Leontodon hispidus	Ruige leeuwentand	7	NT	/	/	Bijlage II.3.B
Malva alcea + Malva moschata	Vijfdelig kaasjeskruid + muskuskaasjeskruid	1	EN	/	/	Bijlage II.3.B
Myosoton aquaticum	Watermuur	1	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Ophrys apifera	Bijenorchis	866	VU	/	/	Bijlage II.II
Senecio jacobaea	Jacobskruid	1	LC	/	/	Bijlage II.II
Stellaria holostea	Grote muur	3	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Torilis japonica	Heggendoornzaad	1	LC	/	/	Bijlage II.3.B
Vinca minor (cultivar)	Kleine maagdenpalm	10	LC	/	/	Bijlage II.3.B

Legende:

N: Aantal gerapporteerde individuen

RL (Bedreigingsniveau) : status rode lijst Vlaanderen (referentie voor Brussel). (INBO, 2014): LC = niet bedreigd; NT = bijna bedreigd; VU = kwetsbaar; EN = met uitsterving bedreigd; DD = onvoldoende gegevens; NA = niet van toepassing.

Staat van instandhouding N2000: staat van instandhouding (Rapportage over de staat van instandhouding van de soorten van communautair belang voor de periode 2013 – 2018, INBO). FV : gunstig; U1 : matig ongunstig; U2 : zeer ongunstig; Inc. : onbekend; NE : niet beoordeeld.

Reglementaire statuten (Ordonnantie - Habitatrichtlijn): BHG: Ordonnantie betreffende het natuurbehoud/DH: Bijlage bij de 'Habitatrichtlijn' waarin de soort is opgenomen.

Naast deze patrimoniale soorten in de bovenstaande tabel getuigt het hoge aantal florasoorten die in de perimeter van het BBP zijn gerapporteerd van een mooie diversiteit en een belangrijk onthaalpotentieel in de biotopen van de site.

4.3 Entomofauna

Voor de entomofauna werden heel wat gegevens gerapporteerd. In de bufferzone van 1500 meter gaat het om meer dan 1000 insectensoorten. Dat cijfer moet enigszins worden genuanceerd aangezien heel wat rapporteringen niet leiden tot de determinatie van de soort. Binnen het verre studiegebied zijn 78 gerapporteerde soorten beschermd in de zin van bijlage II.III (deel 1.A) van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud en/of worden als bedreigd beschouwd (kwetsbaar, bedreigd of ernstig bedreigd op de gewestelijke rode lijst).

Binnen de perimeter van het BBP werden slechts 48 beschermde insectensoorten gerapporteerd (voor 110 rapporteringen van verschillende soorten). Ze zijn als volgt verdeeld:

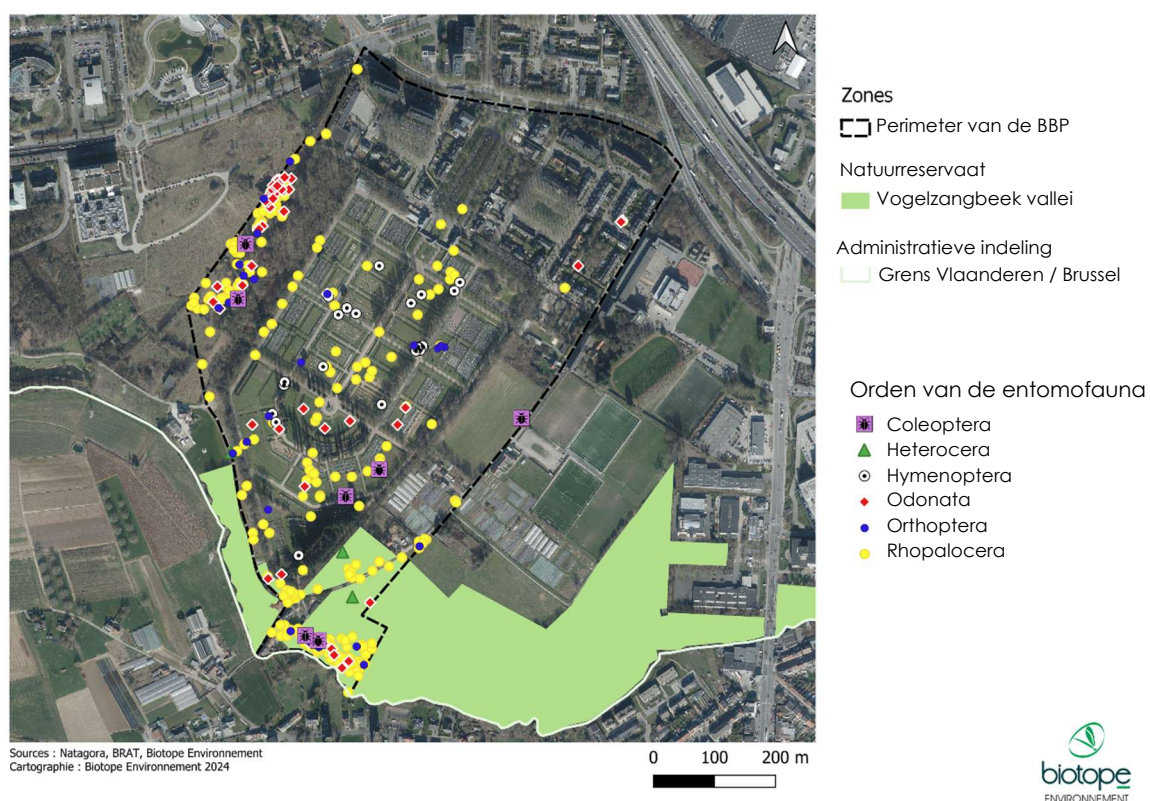
- Kevers 1 soorten gerapporteerd;
- Vliesvleugeligen 5 soorten gerapporteerd;
- Vlinders: 1 soort gerapporteerd;
- Libellen 13 soorten gerapporteerd;
- Rechtvleugeligen: 7 soorten gerapporteerd;
- Rhopalocera (dagvlinders): 21 soorten gerapporteerd.

Ter herinnering: bijlage II.3 bepaalt een strikt geografisch beperkte bescherming (bosgebieden, natuurgebieden, begraafplaatsgebieden, enz.).

Van de 48 soorten zijn er 2 ook opgenomen in bijlage II.IV.A: "Soorten van gewestelijk belang". Die soorten worden beschermd vanwege hun ongunstige staat van instandhouding of vanwege hun belang voor het gewestelijke natuurlijke erfgoed. Ze genieten bijgevolg geen strikte bescherming. Het betreft de soorten:

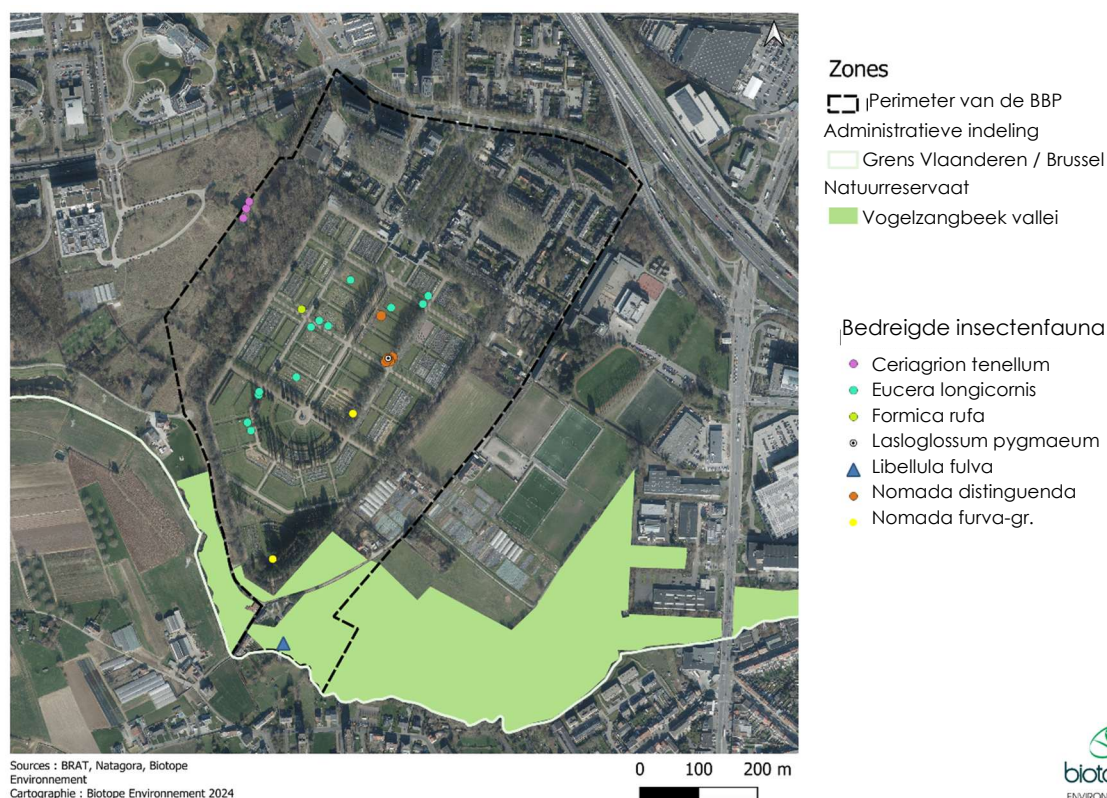
- Meikever (*Melolontha melolontha*;
- Sleedoornpage (*Thecla betulae*).

Om de leesbaarheid te verhogen (zeer veel verschillende soorten) rangschikt de onderstaande figuur de soorten per orde.

Figuur 19 - Orden van patrimoniale insecten

De kaart in de onderstaande figuur toont enkel de soorten die als bedreigd worden beschouwd, d.w.z. met de staat van instandhouding kwetsbaar, bedreigd of ernstig bedreigd.

Figuur 20 - Gerapporteerde bedreigde soorten van de entomofauna

Binnen de perimeter van het BBP werd ook een uitheemse invasieve soort gerapporteerd: het Aziatisch lieveheersbeestje (zwarte lijst).

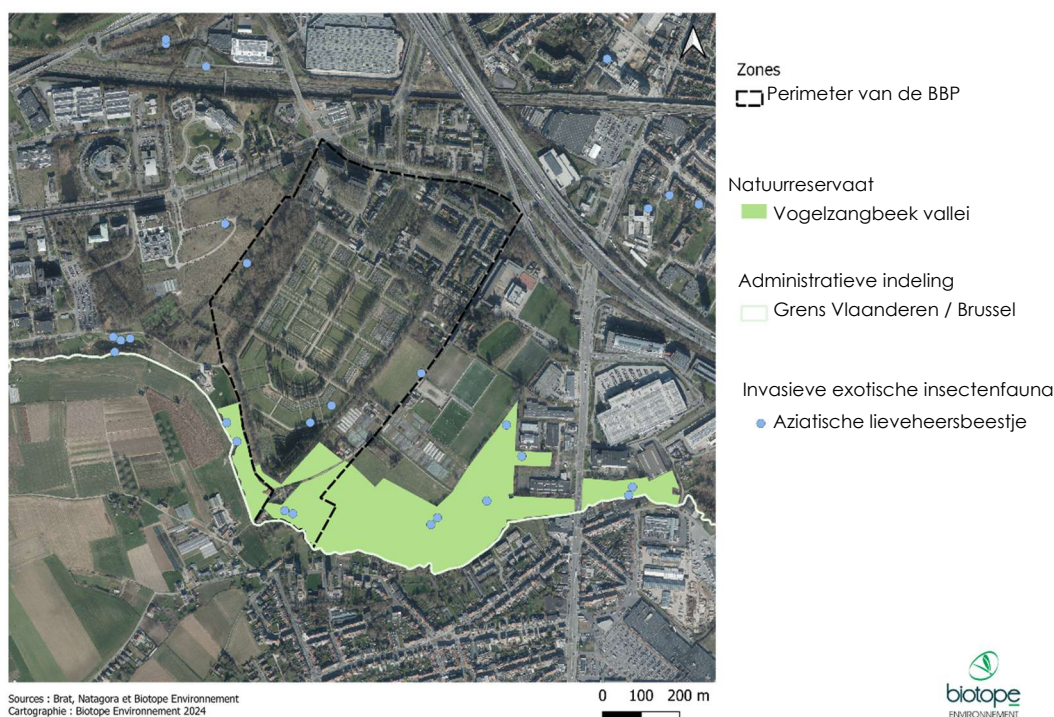
Tabel 8 - Uitheemse invasieve soorten van de entomofauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	IAS
Harmonia axyridis	Aziatisch lieveheersbeestje	87	A3

Legende:

De IAS-index (*Invasive Alien Species*) laat toe om de uitheemse invasieve soorten te rangschikken volgens hun impact op het leefmilieu en volgens hun invasiestadium (invasierisico). De letters van A tot C geven het risico aan en de impact op het leefmilieu en de biodiversiteit (**A**: Zwarte lijst, hoog milieurisico; **B**: "Waarschuwinglijst", matige impact; **C**: lage impact).

De cijfers 1 tot 3 geven de huidige verdeling aan binnen een gebied (**1** : geïsoleerde populatie, **3** : verspreid in België).

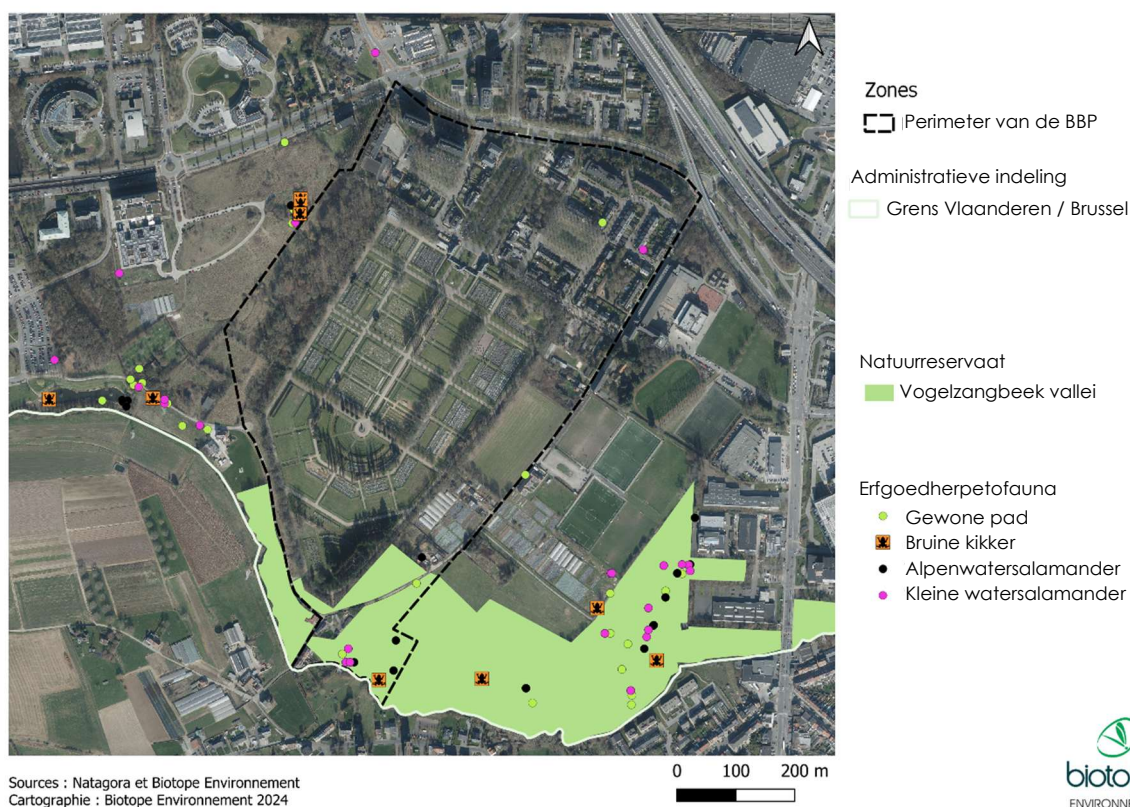
Figuur 21 - Uitheemse invasieve entomofauna gerapporteerd binnen de perimeter van het BBP

4.4 Herpetofauna

In het verre studiegebied werden 19 soorten gerapporteerd. 5 daarvan konden niet worden gedetermineerd tot op de soort. In de gegevens over de herpetofauna die in de perimeter van het BBP werden gerapporteerd, werden 4 patrimoniale soorten geïdentificeerd waarvan één van communautair belang die in Europa is beschermd: de bruine kikker. De bruine kikker werd binnen de perimeter van het BBP gerapporteerd in het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" en in de kleine poel ten westen van de begraafplaats (op de grens van de perimeter van het BBP). Ook de gewone pad, de alpenwatersalamander en de kleine watersalamander werden binnen de perimeter van het BBP gerapporteerd. In het verre studiegebied werden rapporteringen genoteerd in de vijvers van het Gewestelijke Pedepark. De gerapporteerde soorten zijn de vuursalamander en de vinpootsalamander.

Tabel 9 - Patrimoniale soorten van de herpetofauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	LR	EC	DH	Ordonnantie
Bufo Bufo	Gewone pad	733 5	LC	/	/	Bijlage II.II
Ichthyosaura alpestris	Alpenwatersalamander	143	LC	/	/	Bijlage II.II
Lissotriton vulgaris	Kleine watersalamander	285	LC	/	/	Bijlage II.II
Rana temporaria	Bruine kikker	225	LC	U1	Bijlage 5	Bijlage II.II

Figuur 22 - Gerapporteerde patrimoniale herpetofauna

Wat het gebruik van het gebied betreft, geven we hierna de specificiteiten voor elke aangetroffen patrimoniale soort:

- **Gewone pad:** Deze soort is ubiquist, wat betekent dat ze in veel verschillende habitats leeft: stadsparken, braaklanden, bos- en landbouwgebieden. Voor de voortplanting heeft ze vrij diepe, permanente waterlichamen nodig;
- **Bruine kikker:** Deze soort houdt vooral van meer beboste en moerassige milieus. De individuen schuilen onder houtstapels en oude boomstronken. Ze plant zich voort in stagnerend water;
- **Alpenwatersalamander:** Deze soort is zeer ubiquist en wordt in heel wat milieus waargenomen: bossen, braaklanden, landbouwgebieden, tuinen en parken. Net als de bruine kikker schuilt ze onder houtstapels, boomstronken en gelijkaardige elementen. Zich voortplanten doet ze in verschillende soorten waterpunten met veel variabele waterplanten;
- **Kleine watersalamander:** Deze soort frequenteert een grote verscheidenheid aan habitats op het land en in het water. Voor de voortplanting geeft ze de voorkeur aan water met goed ontwikkelde water- en oeverplanten.

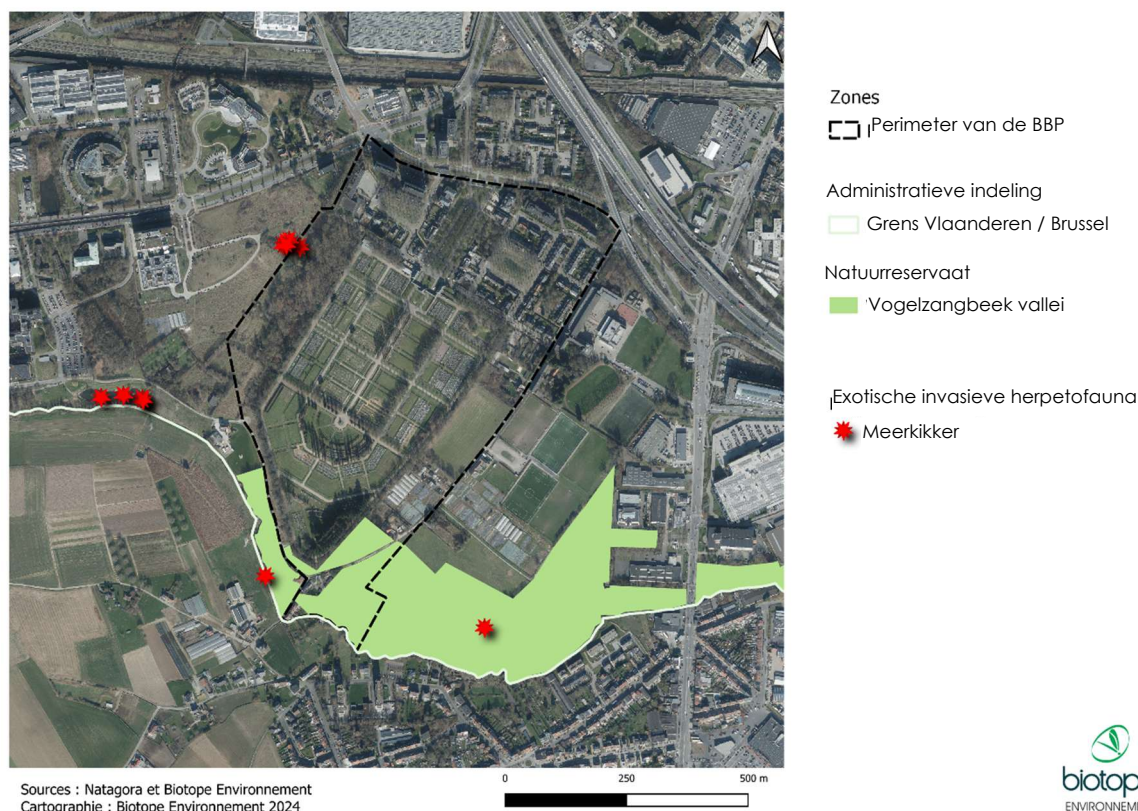
Binnen de perimeter van het BBP en in de buurt daarvan zijn deze gehelen van habitats en landschapsstructuren, met open milieus (braaklanden, landbouwgebied, vochtige milieus) en gesloten zones (bosmilieus) dus gunstig voor het onthaal en de voortplanting van tal van amfibiesoorten.

In de rand van de perimeter van het BBP (in het zuiden van de site en dichtbij de poel/de vijver in het westen) werd een uitheemse invasieve soort gerapporteerd: *Pelophylax ridibundus*, of meerkikker. Ook in het natuureservaat werd deze soort waargenomen.

Enkele honderden individuen van het geslacht *Pelophylax* (groep van groene kikkers die zowel inheemse als uitheemse invasieve soorten omvat) werden niet gedetermineerd tot op de soort.

Tabel 10 - Uitheemse invasieve soorten van de herpetofauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	IAS
<i>Pelophylax ridibundus</i>	Meerkikker	501	A2
<i>Pelophylax</i> sp.	Groene kikker	757	/

Figuur 23 - Gerapporteerde uitheemse invasieve herpetofauna

4.5 Avifauna

4.5.1 Rapporteringen

In het verre studiegebied werden in totaal 204 vogelsoorten en vogelgeslachten gerapporteerd. Binnen de perimeter van het BBP werden 114 verschillende soorten gerapporteerd. 40 daarvan zijn beschermd volgens de Europese Vogelrichtlijn. Daarvan worden er 8 als patrimoniaal beschouwd. Met geïntroduceerde of migrerende soorten die waarschijnlijk geen halt houden in het gebied wordt geen

rekening gehouden (zwarte wouw, zwanen, buizerds, enz.). Recent werden in de perimeter van het BBP 5 patrimoniale soorten gerapporteerd: de ijsvogel, de rietzanger, de grote zilverreiger, de slechtvalk en de steenuil. Een andere soort, het woudaapje, werd waargenomen in het nabije studiegebied (in het westen van de perimeter van het BBP) terwijl de watersnip werd gezien in het natuurreservaat "Vogelzangbeek". Alle gerapporteerde patrimoniale soorten zijn vermeld in bijlage 1 en omvatten bovendien ook de migrerende soorten, de zeer occasioneel gerapporteerde soorten en de soorten die al enkele jaren niet meer werden waargenomen.

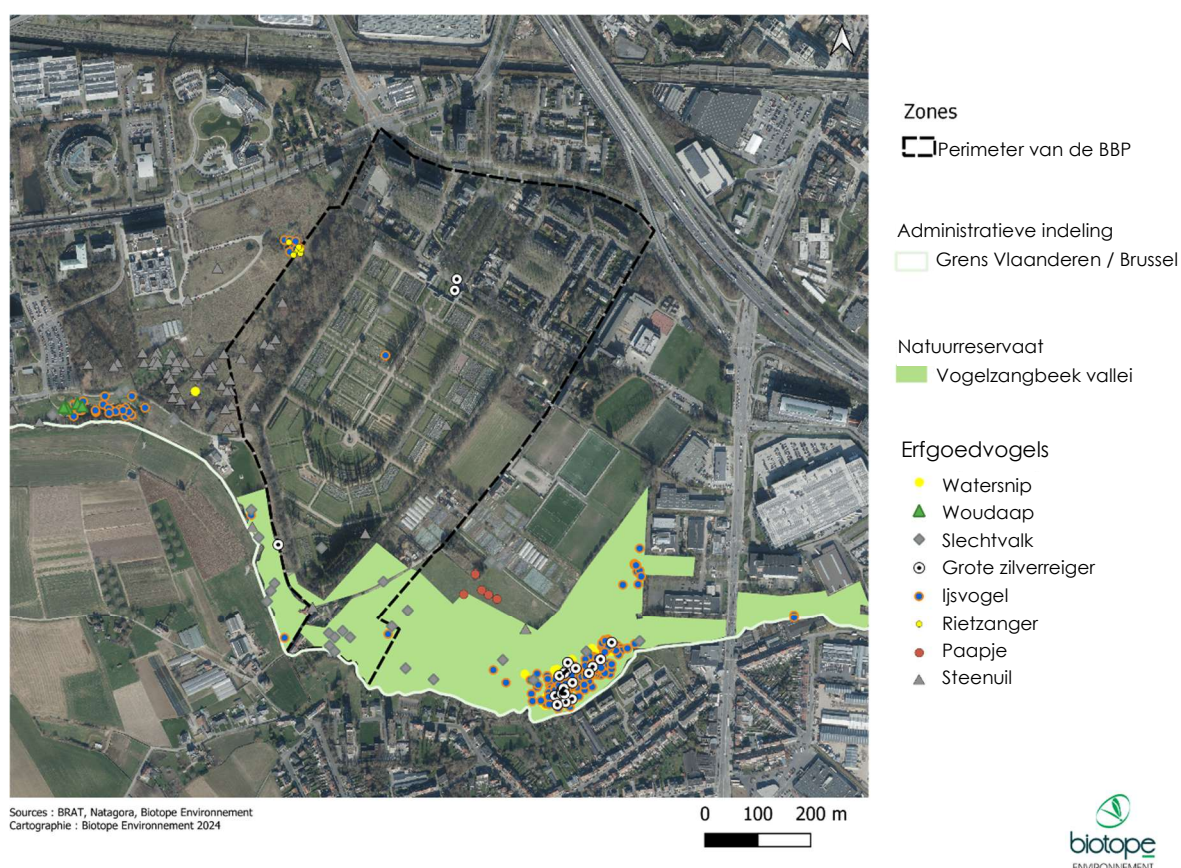
Uit de rapporteringen blijkt dat de slechtvalk de perimeter van het BBP en de omgeving ervan gebruikt als jachtgebied. Dat wijst op de aanwezigheid van broedvogels (zoals zangvogels die de prooi zijn van de slechtvalk). De soorten van de vochtige milieus (het woudaapje, de Europese ijsvogel, de rietzanger, de watersnip en de grote zilverreiger) werden vooral gerapporteerd in de vochtige gebieden (de poel aan de rand van de perimeter van het BBP in het westen, de vijvers in het natuurreservaat Vogelzangbeek, ten zuiden van de site van het Erasmusziekenhuis).

Eén soort ten slotte werd de laatste jaren veelvuldig gerapporteerd in de onmiddellijke buurt van de perimeter van het BBP, maar ook binnen de perimeter: de steenuil. Ten westen van de perimeter van het BBP ligt de Mijlenmeerssite, een natuurlijke corridor die deel uitmaakt van het Brusselse ecologische netwerk en waarvan 7 van de 20 hectare beschermd zijn. Het landschap in die site is zeer verscheiden en heeft een unieke biodiversiteit. In het noorden strekt zich een grasrijk braakland uit en in het zuiden staan hoogstammige boomgaarden, hagen en indrukwekkende rijen knotwilgen. Voor zover bekend is deze site de enige voortplantingsplaats van de steenuil in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De volgende tabel toont de patrimoniale soorten en de daarna volgende figuur duidt de lokalisatie van de rapporteringen aan.

Tabel 11 - Patrimoniale soorten van de avifauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	LR	EC	DO	Ordonnantie
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rietzanger	33	EN	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
<i>Alcedo atthis</i>	Ijsvogel	949	LC	NA	Bijlage 1	Bijlage II.I-II.II
<i>Ardea alba</i>	Grote zilverreiger	47	NR	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
<i>Athene noctua</i>	Steenuil	282	LC	NA	/	Bijlage II.II
<i>Falco peregrinus</i>	Slechtvalk	80	VU	NA	Bijlage 1	Bijlage II.I – II.II
<i>Gallinago gallinago</i>	Watersnip	46	CR	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
<i>Ixobrychus minutus</i>	Woudaapje	8	CR	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
<i>Saxicola rubetra</i>	Paapje	9	CR	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II

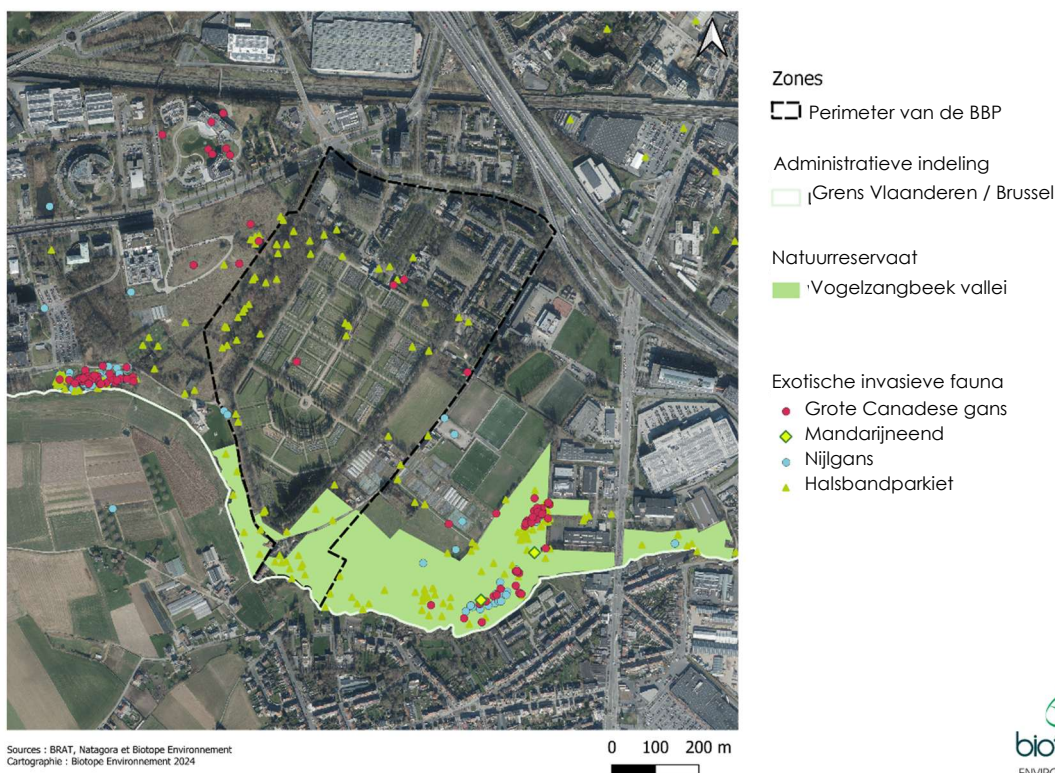

Figuur 24 - Gerapporteerde patrimoniale avifauna

Binnen de perimeter van het BBP werden 3 uitheemse invasieve soorten rechtstreeks gerapporteerd: de grote Canadese gans, de halsbandparkiet en de nijlgans. Een andere soort, de mandarijneend, werd gerapporteerd in het natuureservaat "Vogelzangbeekvallei". Nog twee andere soorten ten slotte, de zwarte zwaan en de streepkopgans, werden gerapporteerd in het verre studiegebied.

Tabel 12 - Uitheemse invasieve soorten van de avifauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal individuen	IAS
<i>Aix galericulata</i>	Mandarijneend	52	/
<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Nijlgans	4121	A3
<i>Anser indicus</i>	Indische gans	7	B1
<i>Branta canadensis</i>	Grote Canadese gans	9788	A3
<i>Cygnus atratus</i>	Zwarte zwaan	5	B1
<i>Psittacula krameri</i>	Halsbandparkiet	1517	B2

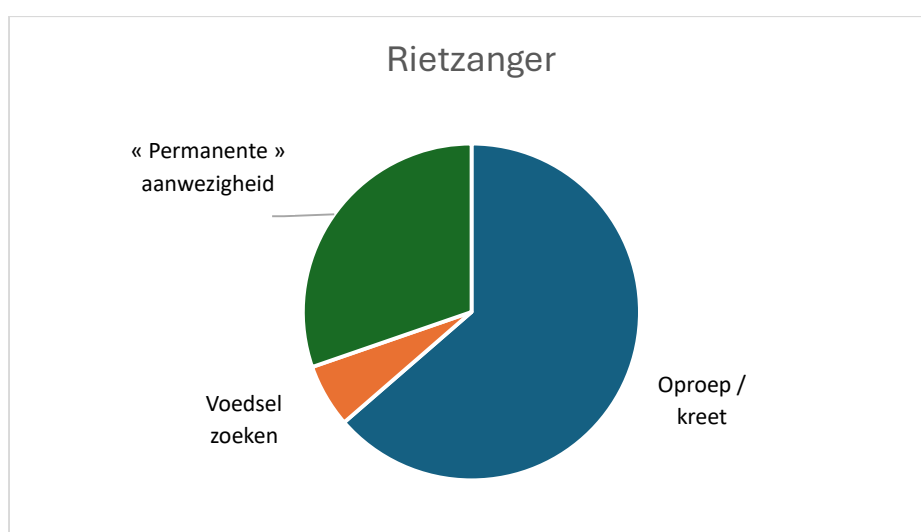
Figuur 25 - Gerapporteerde uitheemse invasieve avifauna

4.5.2 Gebruik van het gebied door de soorten en troeven van de habitats voor de gerapporteerde soorten

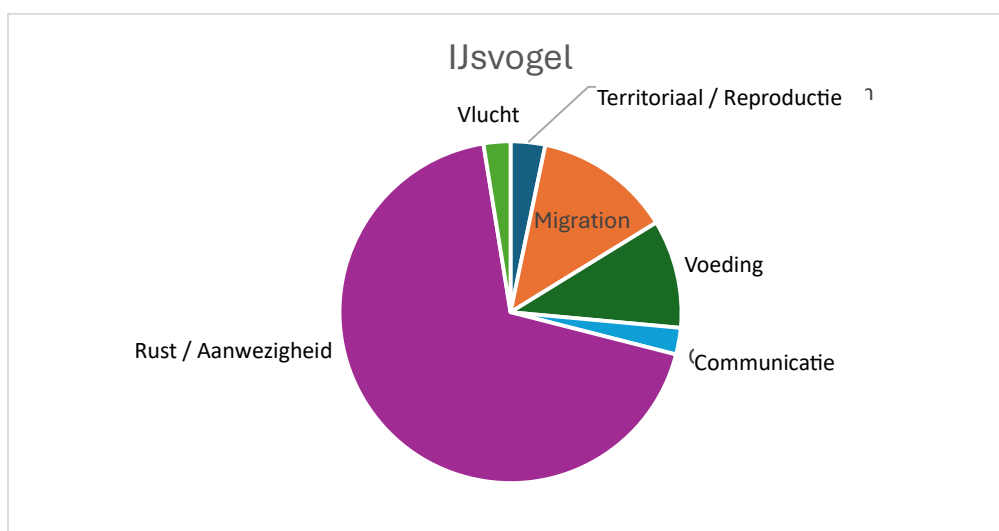
Door de verscheidenheid van habitats en milieus biedt de perimeter van het BBP een groot onthaalpotentieel voor de avifauna. Het gebruik van het gebied door de verschillende patrimoniale soorten varieert bijgevolg naargelang hun ecologische kenmerken en hun specifieke noden.

- **Rietzanger:** Deze soort frequenteert veel verschillende vochtige milieus, van (deels) overstroomde rietvelden tot vochtige weilanden met een dichte begroeiing.
- **Europese ijsvogel:** De vochtige zones (waterlopen, poel en vijvers) zijn voor de soort een jacht- en voedselgebied. De aanwezigheid van oevers, noodzakelijk voor het bouwen van nesten, is een criterium van wezenlijk belang.
- **Grote zilverreiger:** Deze soort frequenteert verschillende soorten vochtige milieus en vindt zijn voedsel in waterlichamen bezoomd met vegetatie, in velden en in weilanden. De soort gebruikt de perimeter van het BBP om zich te voeden.
- **Steenuil:** De aanwezigheid van een boomgaard met 'hoogstammige' bomen, in een typisch Brussels wallenlandschap, biedt een gunstige habitat voor deze soort. In dit milieu vindt ze zowel broed/schuilplaatsen als voedingszones (kleine zoogdieren, insecten).

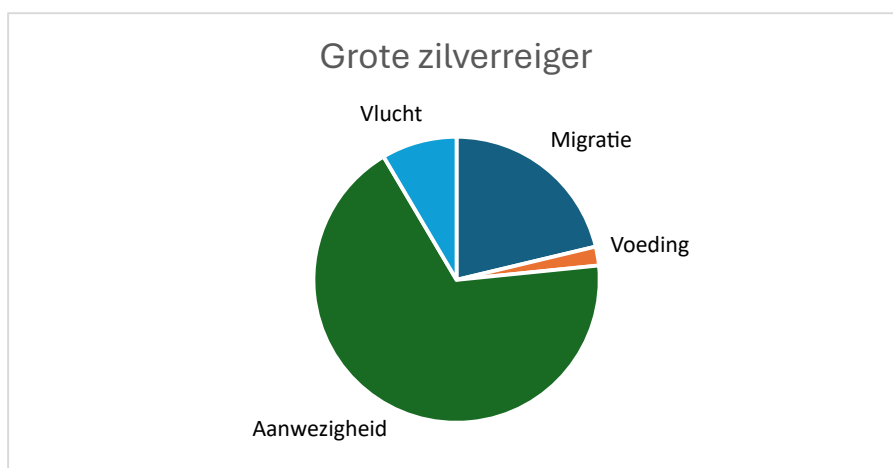
- **Slechtvalk:** Hij gebruikt de zone als jacht- en doortrekgebied. De vele aanwezige zangvogels, de belangrijkste voedselbron voor deze soort, zorgen voor een aantrekkelijk milieu.
- **Watersnip:** De soort is aanwezig dankzij de vochtige zones (vochtige weilanden, dicht begroeide vijveroevers, slikken, enz.). De site is voor deze soort een overwinterings- of doortrekgebied met gunstige voorwaarden om zich te voeden.
- **Woudaapje:** Deze soort frequenteert de kleine rietvelden op de site waar ze vooral halt houdt om even uit te rusten, zonder er daarom een nest te bouwen.
- **Paapje:** Deze soort waardeert de open milieus zoals de vochtige braaklanden waar ze een uitvalsbasis vindt om te jagen (bijvoorbeeld een paal van een omheining). De site is voor deze soort een doortrekgebied en een interessant jachtgebied op zijn tocht.

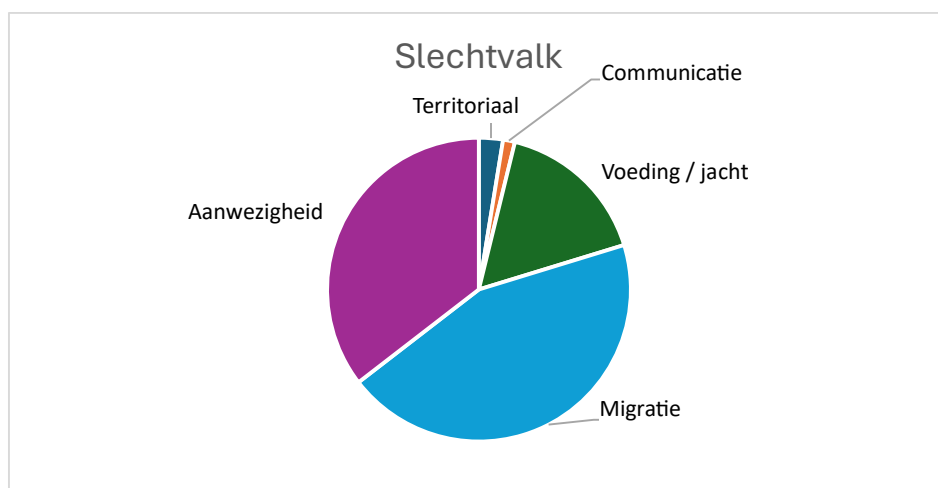
Figuur 26 - Gerapporteerd gedrag voor de rietzanger

Figuur 27 - Gerapporteerd gedrag voor de ijsvogel

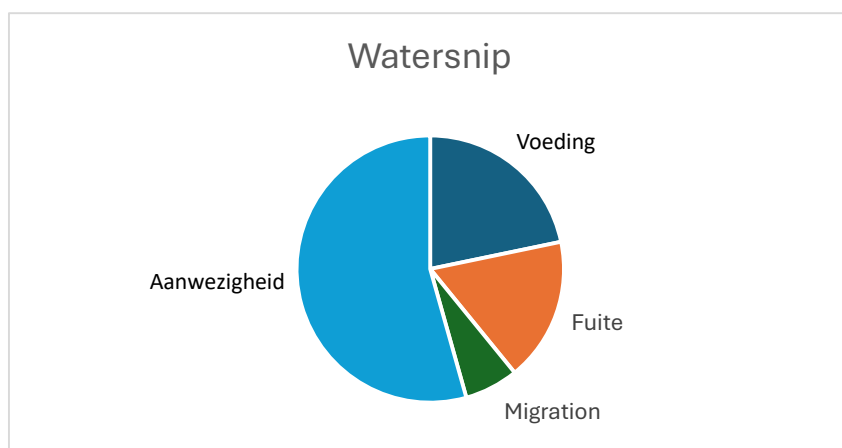
Figuur 28 - Gerapporteerd gedrag voor de grote zilverreiger

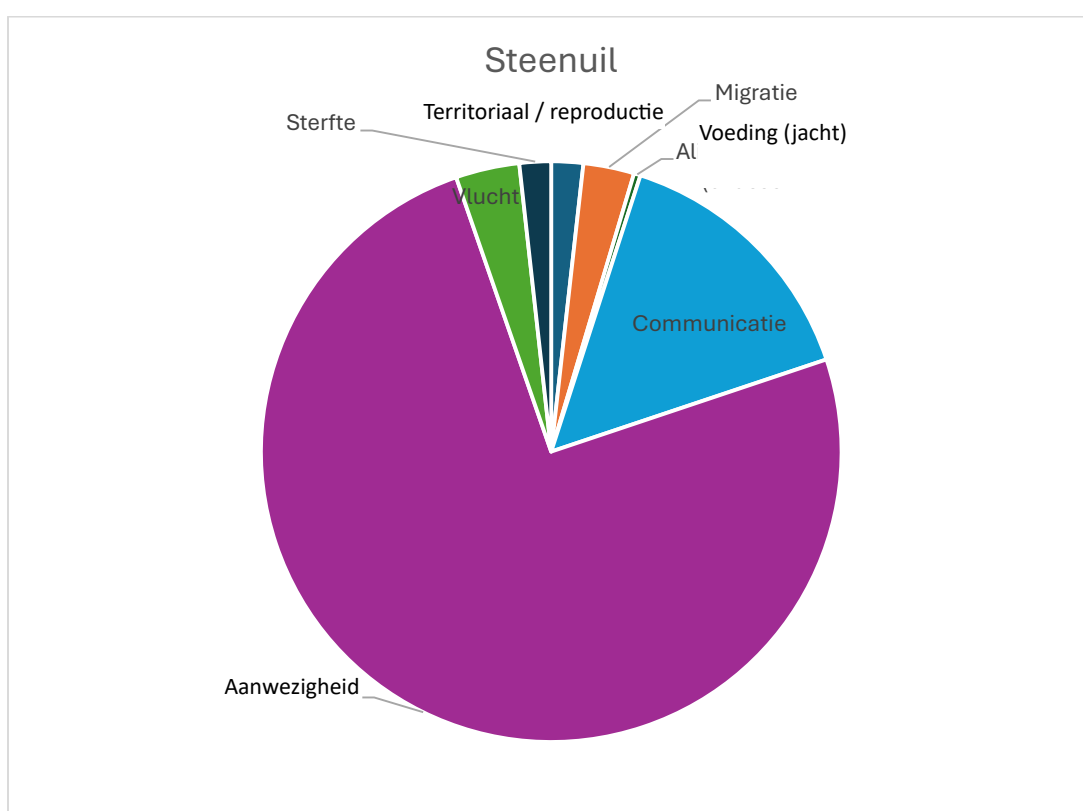
Figuur 29 - Gerapporteerd gedrag voor de slechtvalk

Figuur 30 - Gerapporteerd gedrag voor het woudaapje

Figuur 31 - Gerapporteerd gedrag voor de watersnip

Figuur 32 - Gerapporteerd gedrag voor de steenuil

Voor het paapje werd geen diagram opgemaakt omdat alle rapporteringen "aanwezigheid" aangeven als gedrag.

Hoewel het accent hier ligt op de patrimoniale soorten, dient opgemerkt dat in de perimeter van het BBP nog heel wat andere soorten worden waargenomen. De verschillende biotopen binnen de perimeter van het BBP en in de buurt ervan trekken heel wat vogels aan, van de meest voorkomende tot de meer atypische soorten die zweren bij welbepaalde habitats.

De groene elementen binnen de perimeter (hagen, hoogstammige bomen, struiken) bieden gunstige voorwaarden voor de typische soorten van de stedelijke

(rand)gebieden zoals de mees, de vink, de merel, het roodborstje, de heggenmus, de grasmus, enz.

4.6 Vleermuizen

In het verre studiegebied werden zes soorten vleermuizen gerapporteerd (geen enkele binnen de perimeter van het BBP). De soorten zijn weergegeven in Tabel 13. In het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" werden enkel de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gerapporteerd. De andere soorten werden gelokaliseerd in het noordwesten van de perimeter van het BBP, dichtbij het Gewestelijk Pedepark.

Alle Europese vleermuissoorten zijn strikt beschermd op Europees en gewestelijk niveau (Bijlage II.II van de ordonnantie van II.II de maart betreffende het natuurbehoud).

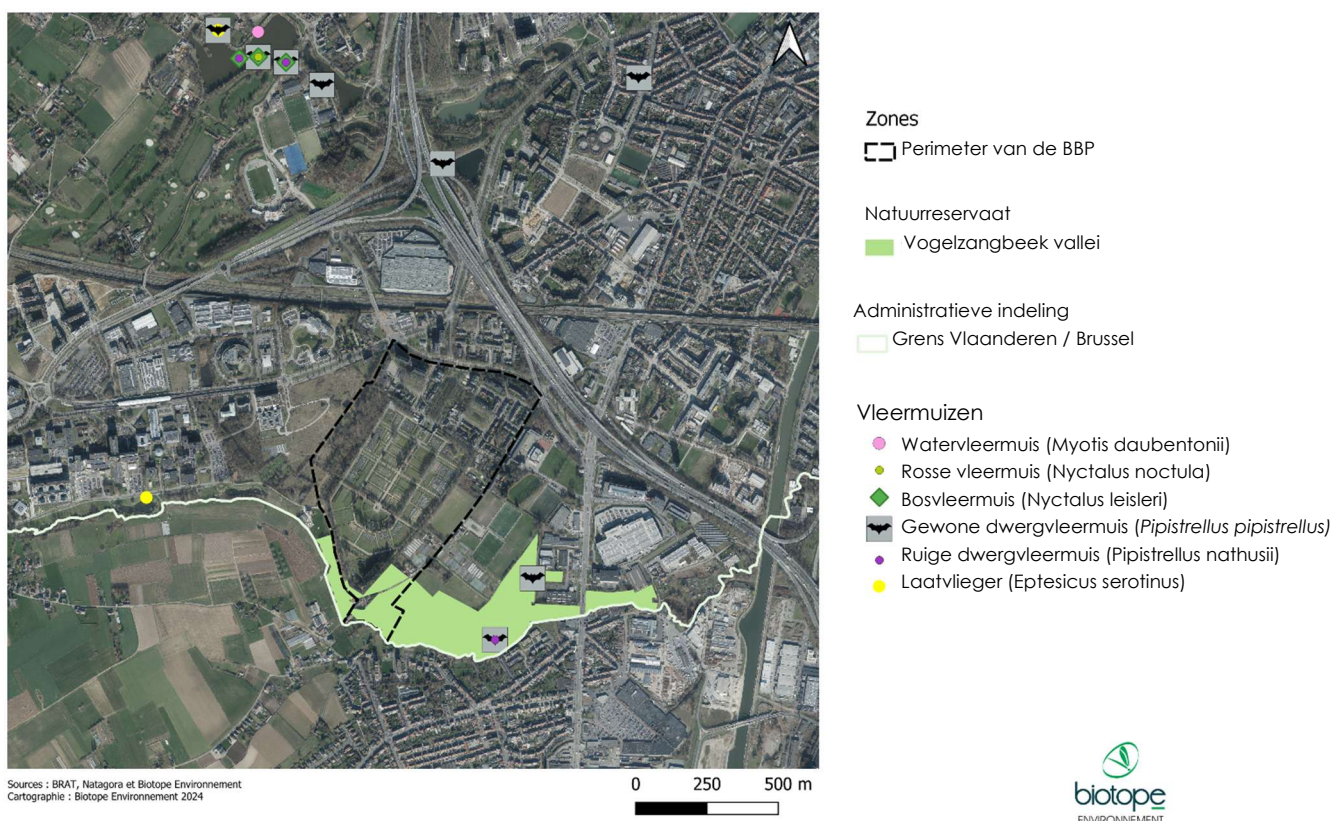
Tabel 13 - Vleermuissoorten

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	LR	EC	DH	Ordonnantie
<i>Eptesicus serotinus</i>	Laatvlieger	12	VU	Gunstig (FV)	Bijlage 4	Bijlage II.II
<i>Myotis daubentonii</i>	Watervleermuis	3	NT	Ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
<i>Nyctalus leisleri</i>	Bosvleermuis	3	EN	Ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
<i>Nyctalus noctula</i>	Rosse vleermuis	1	VU	Ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
<i>Pipistrellus nathusii</i>	Ruige dwergvleermuis	4	LC	Gunstig (FV)	Bijlage 4	Bijlage II.II
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Gewone dwergvleermuis	11	LC	Gunstig	Bijlage 4	Bijlage II.II

Rode lijst: LC = niet bedreigd; NT = bijna bedreigd; VU = kwetsbaar; EN = met uitsterving bedreigd.

Staat van instandhouding N2000: staat van instandhouding (Rapportage over de staat van instandhouding van de soorten van communautair belang voor de periode 2013 – 2018, INBO).
FV : gunstig; U1 : matig ongunstig; U2 : zeer ongunstig; Inc. : onbekend; NE : niet beoordeeld.

Punt 5.5.2.4 focust op de functionaliteit van de perimeter van het BBP voor de vleermuizen.

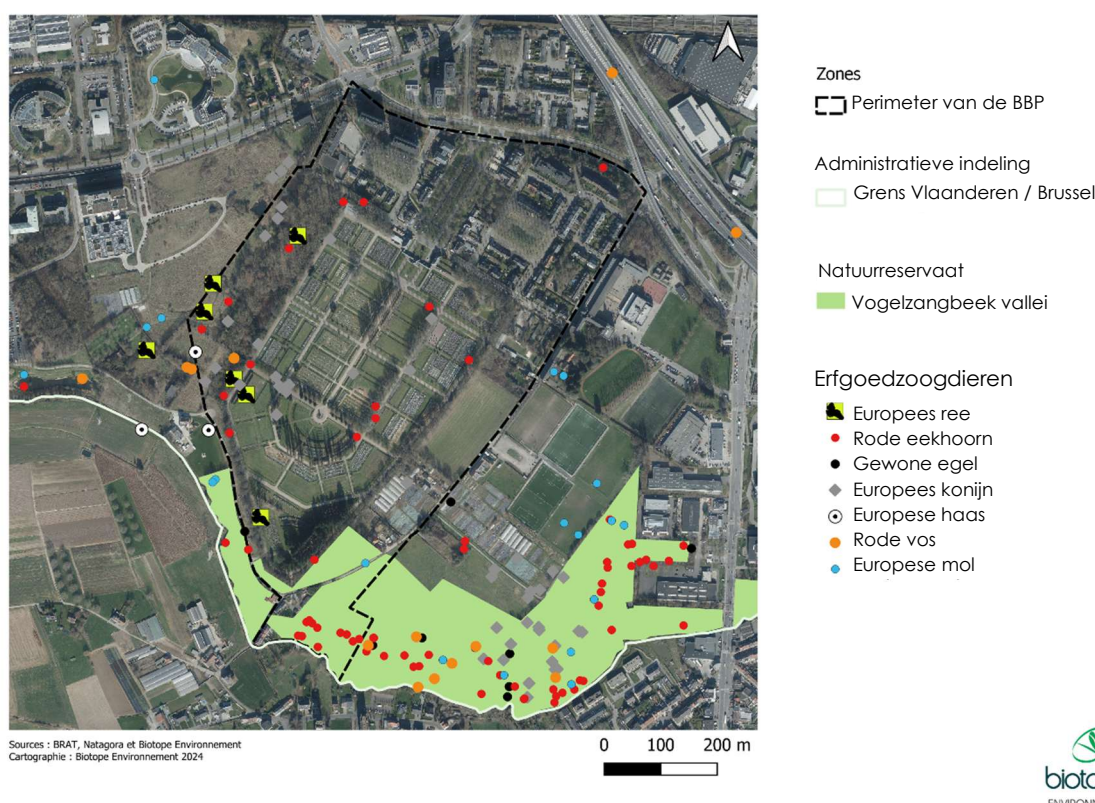
Figuur 33 - Gerapporteerde vleermuizen in het verre studiegebied

4.7 Niet-vliegende zoogdieren

In totaal werden in de perimeter van het BBP en/of in het verre studiegebied 26 soorten zoogdieren (andere dan vleermuizen) gerapporteerd. 12 soorten werden rechtstreeks gerapporteerd binnen de perimeter van het BBP. Daarvan worden er 7 als patrimoniaal beschouwd.

Tabel 14 - Niet-vliegende patrimoniale zoogdieren

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	N	Rode lijst	EC	Habitatrichtlijn	LCN
<i>Capreolus capreolus</i>	Europese ree	9	LC	/	/	Bijlage II.II
<i>Erinaceus europaeus</i>	Europese egel	24	LC	/	/	Bijlage II.II
<i>Lepus europaeus</i>	Europese haas	28	NT	/	/	Bijlage II.II
<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Europees konijn	235	NT	/	/	Bijlage II.II
<i>Sciurus vulgaris</i>	Rode eekhoorn	84	LC	/	/	Bijlage II.II
<i>Talpa europaea</i>	Europese mol	44	LC	/	/	Bijlage II.II
<i>Vulpes vulpes</i>	Vos	38	LC	/	/	Bijlage II.II

Figuur 34 – Niet-vliegende patrimoniale zoogdieren

Het hert frequenteert de beboste milieus en de boskanten van de perimeter van het BBP. De vos, een opportunistische soort die zich snel aanpast, wordt aangetroffen in verschillende biotopen: boomgaard, weide, bosmassief, enz. De eekhoorn profiteert van de vele beboomde zones binnen de perimeter van het BBP (begraafplaats en het natuurreservaat Vogelzangbeek). De Europese haas wordt waargenomen in relatief open milieus zoals landbouwweilanden of boomgaarden. De Europese egel en het Europees konijn zoeken verschillende soorten milieus op zoals boskanten, weilanden en boomgaarden en milieus met dicht struikgewas.

De mozaïek van habitats binnen de perimeter van het BBP en zijn omgeving beantwoordt aan de ecologische noden van verschillende soorten zoogdieren. De combinatie van beboste zones, verspreide boomstructuren en open ruimten zoals braaklanden, weilanden of landbouwzones biedt een gediversifieerde en gunstige omgeving voor deze soorten.

4.8 Diversiteitsindexen

Shannon-Weaver-index:

	2016	2020	2023
Avifauna	2,86	3,59	3,67
Flora	1,80	3,53	3,69

De waarde van de Shannon-Weaver-indexen voor de twee biologische taxa is in de drie onderzochte jaren toegenomen.

Simpson-index

	2016	2020	2023
Avifauna	0845	0948	0942
Flora	0,7	0951	0953

Voor de twee onderzochte taxa is de waarschijnlijkheid om twee willekeurig gekozen soorten waar te nemen in het gebied (bufferzone van 1500 meter) hoog.

Deze resultaten moeten enigszins worden genuanceerd aangezien de waarde van de index ook kan worden beïnvloed door een aantal externe factoren (aantal waarnemers, personen die de gegevens ingeven op het platform "observations.be", kwaliteit van de expertise, enz.)

5 Resultaten van de terreininventarissen

5.1 Habitat

Figuur 35 - Kaart van de habitats binnen de perimeter van het BBP

Tabel 15 - Categorieën van ecologische uitdagingen

Kleurcode	Niveau van de ecologische uitdaging
	Verwaarloosbaar.
	Weinig
	Middelgroot
	Middelgroot
	Groot
	Zeer groot

Deze uitdagingen worden bepaald op basis van de deskundigenadviezen, met name afhankelijk van de lokale zeldzaamheid van de habitat, de verbondenheid aan een habitat van Europees communautair belang, de staat van instandhouding van de habitat, de plantensoorten die in de habitat worden waargenomen, enz.

Een verwaarloosbare uitdaging houdt verband met een niet-natuurlijk antropisch milieu (wegen, vuilnisbelten). Een kleine uitdaging wordt toegekend aan 'gewone' milieus met een eerder schrale ruderaal vegetatie die kan worden vernietigd en aan een intensief beheer is onderworpen. De middelgrote uitdaging geldt voor weinig gediversifieerde milieus met een beperkt aantal plantensoorten die toch een belangrijke rol vervullen in het ecologische netwerk. Matige ecologische uitdagingen gelden voor meer gevarieerde biotopen die 'uniek' zijn in de studieperimeter, zoals het geval is voor de vochtiger zones. Een grote ecologische uitdaging stemt overeen met zones die in het studiegebied als 'centraal' worden beschouwd vanwege de diversiteit van de soorten die er kunnen worden aangetroffen. Een grote ecologische uitdaging ten slotte kan worden toegekend aan een habitat van communautair belang.

Tabel 16 - Samenvatting van de biotopen in het studiegebied

Naam en code van de habitat	Oppervlakte	% Totale oppervlakte	Ecologische uitdaging	Potentieel voor de fauna en flora
C3.21 x D5.21 Phragmites x Magnocaricion	0,1206 ha	0,27%	Groot	Middelgroot
E2.11 Sterk bemeste weilanden	1,08 ha	2,44%	Middelgroot	Middelgroot

E2.22 Weinig tot matig bemeste laaggelegen hooilanden	1.217 ha	2,76%	Groot	Groot
E2.22 x G5.A Weinig tot matig bemeste laaggelegen hooilanden x Boomgaarden met vlezige vruchten	0.562 ha	1,27%	Middelgroot	Middelgroot
E5.411 Nitrofiële en natte ruigten	0.295 ha	0,67%	Middelgroot	Groot
E5.6 Ruderale vegetatie	1,5 ha	3,41%	Weinig	Middelgroot
G1.63 Elzen-essenbos met bronnen en bronbeken	0,6 ha	1,37%	Middelgroot	Groot
G1.63 Atlantisch neutrofiel beukenbos	4,39 ha	9,94%	Middelgroot	Middelgroot
G1.9 Gemengde bossen met beuk, ratelpopulier, wilde lijsterbes en/of boswilg	0,77	1,75%	Middelgroot	Middelgroot
I1.2 Tuinbouwgewassen en moestuinen	2,14 ha	4,84%	Middelgroot	Middelgroot
I2.2 Kleine privétuinen en squares	8,44 ha	19,11%	Weinig	Weinig
J1.2 x I2.2 Woongebouwen van dorpen of stadsranden x Kleine privétuinen en squares	10,09 ha	22,85%	Weinig	Weinig
J1.2 x I2.3 Woongebouwen van dorpen of stadsranden x Braakliggende tuinen	0,86 ha	1,94%	Middelgroot	Middelgroot
J4.2 Wegennet - wegen, paden	0,71 ha	1,62%	Weinig	Weinig
J4.2 Wegennet	6,06 ha	13,73%	Verwaarloosbaar	Verwaarloosbaar

J4.7 Begraafplaatsgebieden	5,18 ha	11,73%	Weinig	Weinig
J6 Vuilnisbeltten	0,13 ha	0,29%	Verwaarloosbaar	Verwaarloosbaar
Bron: Typologie Eunis				

5.1.1 Belang en rol van de biotopen van de perimeter van het BBP

Geen enkele habitat uit de bovenstaande tabel kan worden verbonden aan een habitat van communautair belang. Toch kunnen vanuit de meeste (met uitzondering van de antropische 'habitats') veel verschillende soorten ontvangen, zowel gewone als patrimoniale, in een sterk verstedelijkt milieu.

De naturalistische rapporteringen in dit verslag benadrukken de diversiteit van de soorten die binnen de perimeter van het BBP aanwezig zijn. Deze specifieke rijkdom kan worden verklaard door de mozaïek van habitats die de perimeter van het BBP en de omgeving ervan vormen en structureren. Bovendien kan deze mozaïek van habitats worden tegengesteld aan het landschap in het Vlaamse Gewest, waar er ten zuidoosten van de perimeter van het BBP een stedelijk en residentieel milieu is en ten zuidwesten een weinig gediversifieerd landelijk milieu.

Elk habitattype vervult een essentiële rol, afhankelijk van de betrokken taxa. De hoogstammige bomenrijen fungeren als ecologische corridor, potentiële broedplaats en vluchtroute voor de avifauna en de vleermuizen. De open milieus (hooilanden, vochtige milieus, enz.) dienen als schuilplaats en jachtgebied, met name voor insecten, amfibieën en vogels. De dichtere bosstroken en gesloten milieus bieden ook een schuilplaats voor de zoogdieren en een voedingsplaats voor tal van andere soorten.

De habitats binnen de perimeter van het BBP vervullen dus verschillende ecologische functies en trekken een rijke biodiversiteit aan.

5.1.2 Bomenrijen en bomenlanen

De bomenrijen of bomenlanen vervullen een belangrijke, zelfs primordiale rol in het groene netwerk, als habitat en ecologische corridor, voor verschillende biologische taxa, onder meer insecten, vogels en vleermuizen. Tijdens de terreininventarissen van de flora en de habitats wees de deskundige op de verschillende soorten bomenlanen en bomenrijen binnen de perimeter van het BBP. Ze zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 36 - Bomenrijen en hagen binnen de perimeter van het BBP

5.2 Flora

Tijdens de terreininventarissen van de flora werden 146 soorten waargenomen in het studiegebied. De inventarissen werden opgemaakt volgens de 'reizende' methode, waarbij alle op de site aanwezige biotopen werden doorlopen. Van de 146 soorten worden er 2 als patrimonial beschouwd: brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*) en fladderiep (*Ulmus laevis*). Een soort van het geslacht "Dactylorhiza" (familie van de orchideeën) werd waargenomen maar kon niet worden gedetermineerd tot op de soort.

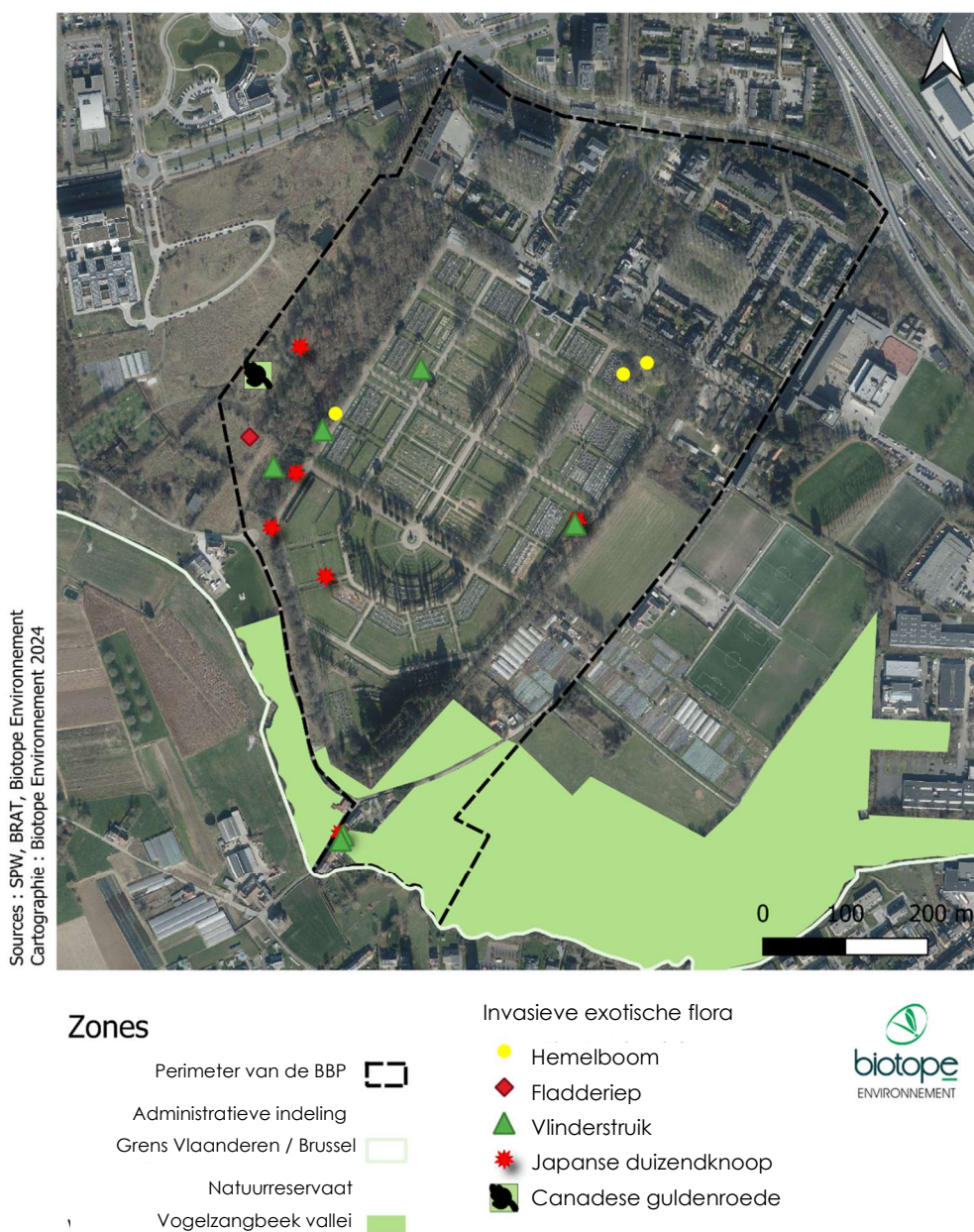

Figuur 37 - Patrimoniale flora waargenomen tijdens de terreininventarissen

Tabel 17 - Patrimoniale florasorten

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	LR	Ordonnantie
<i>Epipactis helleborine</i>	Brede wespenorchis	LC	Bijlage II.3 1 B
<i>Ulmus laevis</i>	Fladderiep	EN	/

Binnen de perimeter van het BBP werden vijf uitheemse invasieve plantensoorten waargenomen. De lokalisatie is aangeduid in de volgende figuur.

Figuur 38 - Uitheemse invasieve plantensoorten binnen het BBP

Tabel 18 - Uitheemse invasieve plantensoorten waargenomen binnen de perimeter van het BBP

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Status IAS
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	A2
<i>Aster lanceolatus</i>	Fladderiep	A2
<i>Buddleja davidii</i>	Vlinderstruik	B3
<i>Fallopia japonica</i>	Japanse duizendknoop	A3
<i>Solidago canadensis</i>	Canadese guldenroede	A3

Legende:
De IAS-index (*Invasive Alien Species*) laat toe om de uitheemse invasieve soorten te rangschikken volgens hun impact op het leefmilieu en volgens hun invasiestadium

(invasierisico). De letters van A tot C geven het risico aan en de impact op het leefmilieu en de biodiversiteit (**A**: Zwarte lijst, hoog milieurisico; **B**: "Waarschuwinglijst", matige impact; **C**: lage impact). De cijfers 1 tot 3 geven de huidige verdeling aan binnen een gebied (**1** : geïsoleerde populatie, **3** : verspreid in België).

5.3 Entomofauna

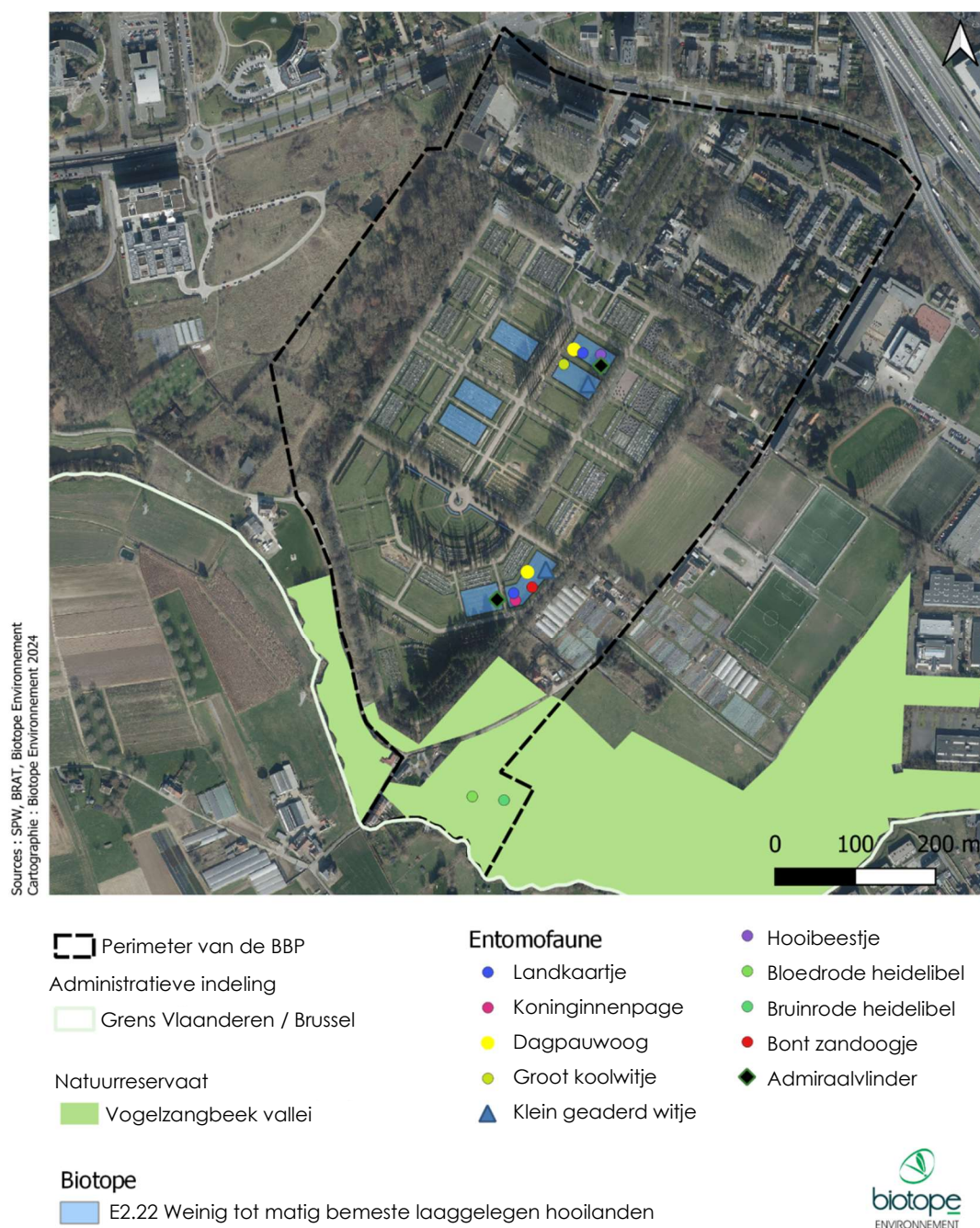
Tijdens de inventarisatie van de entomofauna volgens de 'reizende' methode werden in totaal 13 soorten genoteerd: 9 soorten dagvlinders (rhopalocera), 2 libellen, 1 vliesvleugelige en 1 rechtvleugelige. Van de 13 waargenomen soorten worden er 10 beschouwd als patrimoniale soorten. Via bijlage II.3 van de ordonnantie betreffende het natuurbeschermd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn ze in bepaalde gebieden immers strikt beschermd. Het betreft de volgende gebieden:

- Groengebieden:
- Groengebieden met hoge biologische waarde;
- Parkgebieden:
- Begraafplaatsgebieden:
- Bosgebieden:
- Erfdienstbaarheidszones rond bossen en wouden volgens het GBP;
- Natuurreservaten:
- Bosreservaten:
- Natura 2000-gebieden:

Tabel 19 - Waargenomen patrimoniale entomofauna

Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Staat van instandhouding	Bescherming
<i>Aglais io</i>	Dagpauwoog	LC	Bijlage II.3
<i>Araschnia levana</i>	Landkaartje	LC	Bijlage II.3
<i>Coenonympha pamphilus</i>	Hooibeestje	LC	Bijlage II.3
<i>Papilio machaon</i>	Koninginnenpage	LC	Bijlage II.3
<i>Pararge aegeria</i>	Bont zandoogje	LC	Bijlage II.3
<i>Pieris brassicae</i>	Groot koolwitje	LC	Bijlage II.3
<i>Pieris napi</i>	Klein geaderd witje	LC	Bijlage II.3
<i>Sympetrum sanguineum</i>	Bloedrode heidelibel	LC	Bijlage II.3
<i>Sympetrum striolatum</i>	Bruinrode heidelibel	LC	Bijlage II.3
<i>Vanessa atalanta</i>	Admiraalvlinder	LC	Bijlage II.3

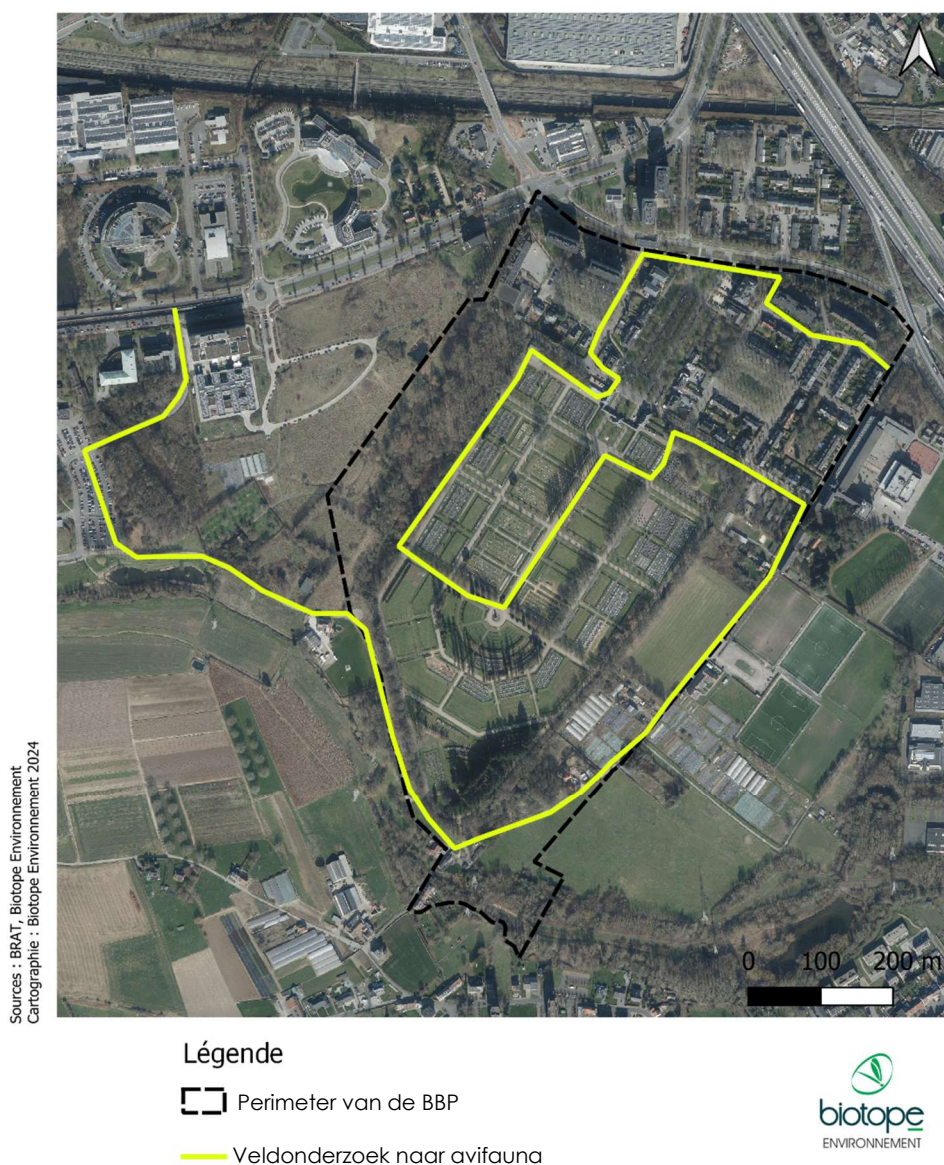
Deze soorten werden vooral aangetroffen in de biotoop "E2.22 Weinig tot matig bemeste laaggelegen hooilanden", zoals blijkt uit de onderstaande figuur.

Tabel 39 - Waargenomen patrimoniale entomofauna

5.4 Avifauna

De ornithologische inventaris werd opgemaakt in juni 2024. Daarvoor realiseerden we een transect via een reizend onderzoek in het studiegebied waarbij de verschillende soorten biotopen werden doorlopen (hagen, gewassen, zones nabij de woningen, vochtige zones).

Figuur 40 - Reizend onderzoek voor de avifauna

Tijdens het onderzoek hebben we 15 gewone soorten waargenomen die kenmerkend zijn voor stedelijke randgebieden en stedelijke vochtige zones. Alle visueel en/of auditief waargenomen soorten werden genoteerd. Er werd geen enkele patrimoniale soort waargenomen. De lijst van de waargenomen soorten wordt weergegeven in de onderstaande tabel:

Tabel 20 - Vogelsoorten waargenomen tijdens de terreininventarissen

Latijnse naam	Gewone naam	Aantal individuen
<i>Pica Pica</i>	Ekster	3
<i>Corvus Linnaeus</i>	Zwarte kraai	12
<i>Erithacus rubecula</i>	Roodborst	3

Latijnse naam	Gewone naam	Aantal individuen
<i>Cyanistes caeruleus</i>	Pimpelmees	2
<i>Fringila coelebs</i>	Vink	5
<i>Phylloscopus collybita</i>	Tijftjaf	3
<i>Prunella modularis</i>	Heggenmus	2
<i>Turdus merula</i>	Merel	4
<i>Gallinula chloropus</i>	Waterhoen	3
<i>Fulica atra</i>	Meerkoet	7
<i>Anas platyrhynchos</i>	Wilde eend	7
<i>Columba palumbus</i>	Houtduif	8
<i>Sturnus vulgaris</i>	Spreeuw	25
<i>Parus major</i>	Koolmees	3
<i>Ardea cinerea</i>	Blauwe reiger	2

De plantenstructuren binnen de perimeter (hagen, hoogstammige bomen, struiken) bieden gunstige voorwaarden (broeden, voedsel) voor de typische soorten van de stedelijke (rand)gebieden zoals de mees, de vink, de merel, het roodborstje, de heggenmus, de grasmus, enz.

5.5 Vleermuizen

5.5.1 Inventarisprotocol

De vleermuizen werden geïnventariseerd via detectie en analyse van de ultrageluiden die ze voortbrengen tijdens hun verplaatsingen en jachtactiviteiten.

Daarvoor werden gedurende 3 nachten na elkaar 2 luisterpunten ingesteld met behulp van een passieve akoestische detector (SM4BAT). De inventaris werd opgemaakt van 8 tot 10 juli 2024 en dekt dus de periode dat de jongen opgroeien.

De luisterpunten werden opgesteld dichtbij plaatsen die aantrekkelijk zijn voor vleermuizen (boskanten en hagen). De lokalisatie is aangeduid op de onderstaande kaart (fig.1).

Vervolgens werden de verzamelde gegevens geanalyseerd om de verschillende soorten en soortgroepen te determineren die in het studiegebied aanwezig zijn.

Figuur 41 - Lokalisatie van de luisterpunten

5.5.2 Resultaten van de inventarissen

5.5.2.1 Rijkdom van het studiegebied

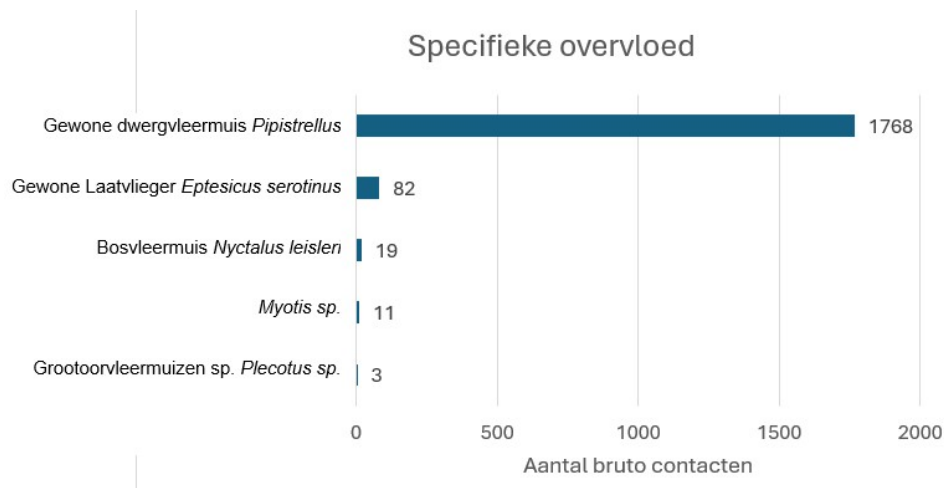
Tijdens de inventarisatie werden 3 soorten vleermuizen met zekerheid geïdentificeerd. Ook individuen van de groep vale vleermuizen (*Myotis* sp.) en grootoorvleermuizen (*Plecotus* sp.) werden gedetecteerd maar konden niet worden gedetermineerd tot op de soort. Alle vleermuissoorten worden beschermd door de wet op het natuurbehoud. Van deze soorten is er volgens de rode lijst van het Vlaamse Gewest één 'kwetsbaar' en een andere 'bedreigd'. Een derde soort heeft een ongunstige staat van instandhouding.

Tabel 21 - Waargenomen interessante vleermuissoorten

Interessante vleermuissoorten waargenomen tijdens de activiteitsperiode in het studiegebied.			
Gebruikelijke benaming (Latijnse naam)	Reglementair statuut	Bedreigingsniveau	Staat van instandhouding
Laatvlieger	LCN : Ann. 2 a	VU	FV

<i>(Eptesicus serotinus)</i>	DH: Ann. 4		
Bosvleermuis <i>(Nyctalus leislerii)</i>	LCN : Ann. 2 a DH: Ann. 4	EN	U2
Gewone dwergvleermuis <i>(Pipistrellus pipistrellus)</i>	LCN : Ann. 2 a DH: Ann. 4	LC	FV
Legende <u>Reglementaire statuten:</u> LCN: Bijlage bij de wet betreffende het natuurbehoud waarin de soort is opgenomen: zie "8.7.3.1. Bescherming van de soorten". DH: Bijlage bij de 'Habitatrichtlijn' waarin de soort is opgenomen. <u>Bedreigingsniveau:</u> statuut rode lijst Vlaanderen (INBO, 2014): LC = niet bedreigd; NT = bijna bedreigd; VU = kwetsbaar; EN = met uitsterving bedreigd; DD = onvoldoende gegevens; NA = niet van toepassing. <u>Staat van instandhouding N2000:</u> staat van instandhouding (Rapportage over de staat van instandhouding van de soorten van communautair belang voor de periode 2013 – 2018, INBO). FV : gunstig; U1 : matig ongunstig; U2 : zeer ongunstig; Inc. : onbekend; NE : niet beoordeeld.			

Onderstaande grafiek geeft de verdeling van de contacten per soort. De gewone dwergvleermuis domineert zoals verwacht de inventarissen met bijna 94% van de totale contacten. Deze antropofiele soort wordt aangetroffen in alle soorten milieus, ook in de sterk verstedelijkte zones. Ook de laatvlieger en de bosvleermuis zijn ecologisch vrij ruim verspreid en zijn goed bestand tegen de menselijke activiteit. De vale vleermuizen en de grootoorvleermuizen zijn soorten die plaatsen met minder licht en geluid opzoeken, maar sommige soorten van de beide groepen worden regelmatig aangetroffen in parken en tuinen.

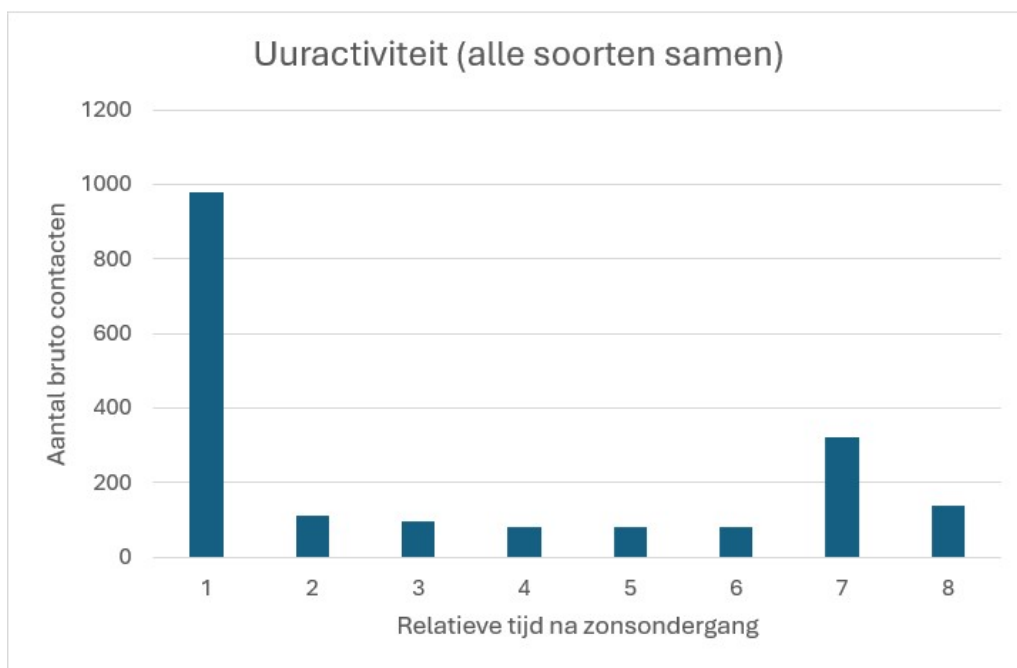
Figuur 42 - Verdeling van de contacten per soort

5.5.2.2 Variabiliteit in de loop van de nacht

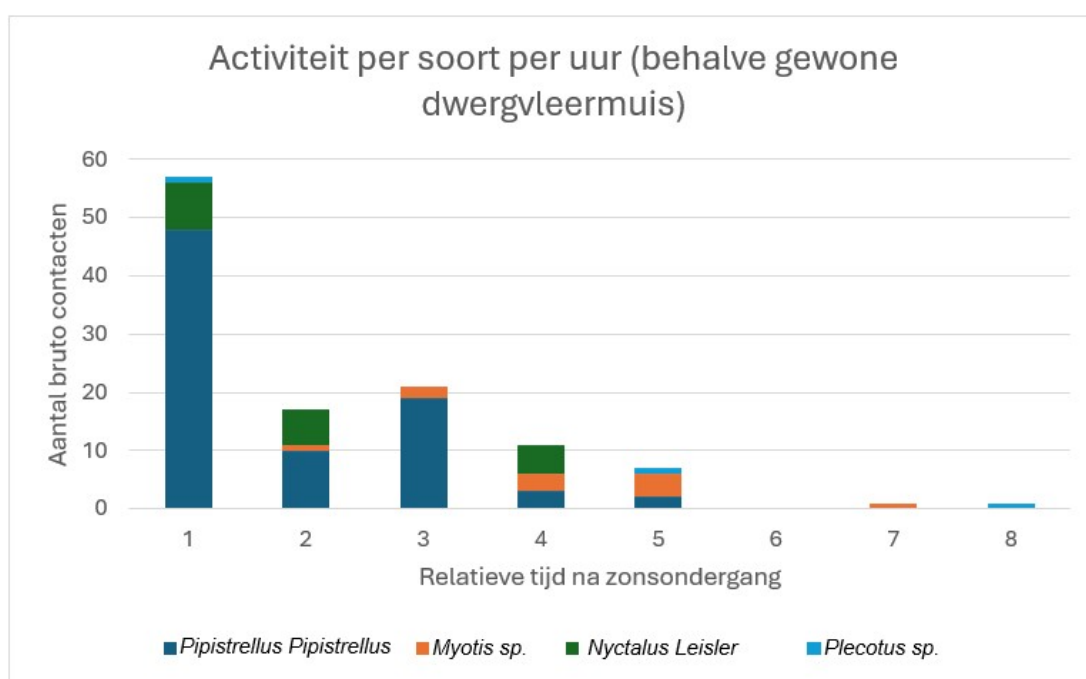
Vleermuizen zijn vooral 's nachts actief. De nachtelijke activiteitsperiodes variëren van de ene dag tot de andere (als gevolg van de variabele duur van de dag naargelang de datum). Daarom gebruiken we het relatieve begrip 'na zonsondergang' om hun nachtelijke activiteit te karakteriseren. Vanaf zonsondergang beschouwen we periodes van één uur: de eerste schijf van één uur na zonsondergang is H1, de tweede H2, enz. "H0" is het uur vóór zonsondergang.

Uit de onderstaande grafieken blijkt dat vleermuizen de hele nacht lang aanwezig zijn. Meer dan 50% van de totale activiteit vindt plaats in het eerste uur na zonsondergang. Tijdens dat eerste uur zijn alle op de site gedetecteerde soorten actief, behalve de valse vleermuizen waarvan het eerste contact plaatsvond tijdens het 2de uur. Dat is niet verrassend. De soorten van deze groep verkiezen een licht- en geluidsarme omgeving en vliegen dus later uit dan de andere soorten.

Tegen het einde van de nacht (in het 7de uur) werd een nieuwe activiteit waargenomen bij de gewone dwergvleermuis. Beide pieken zouden kunnen worden verklaard door het verlaten van en terugvliegen naar de schuilplaats.

Figuur 43 - Verdeling van de nachtelijke activiteit (alle soorten samen)

Figuur 44 - Verdeling van de nachtelijke activiteit per soort (behalve gewone dwergvleermuis)

5.5.2.3 Ruimtelijke verdeling van de activiteit

Onderstaande tabel toont het aantal contacten per soort voor elk luisterpunt. We merken geen beduidend verschil in activiteit tussen de twee luisterpunten.

Tabel 22 - Aantal contacten per soort

Soort	PE1	PE2
Laatvlieger	37	45
Murin sp.	6	5
Bosvleermuis	14	5
Gewone dwergvleermuis	912	856
Grootoorvleermuis	2	1
Totaal	971	912

5.5.2.4 Functionaliteit van de site voor vleermuizen

Op basis van de activiteitspatronen die op de site werden gedetecteerd en op basis van de aanwezige structuren, kunnen we besluiten dat de vleermuizen de site vooral gebruiken tijdens de jacht en op doortocht. De site omvat dan ook plantenstructuren die geschikt zijn voor deze activiteiten, zoals boskanten, bomenrijen en hagen die de vleermuizen kunnen leiden tijdens hun verplaatsingen.

Voor de gewone dwergvleermuis zijn de jachtgebieden heel gevarieerd: vochtige milieus, parkgebieden en tuinen en bosgebieden. Binnen de perimeter van het BBP vindt deze soort dus veel verschillende milieus.

De bosvleermuis leeft meer in het bos en zoekt ook plaatsen op in de buurt van vochtige zones. Ook zijn jachtterreinen zijn gediversifieerd: diverse bossen met grote bomen, waterpunten, boomgaarden en parken. Ook voor deze soort biedt de perimeter van het BBP dus heel wat voordelen.

De laatste aangetroffen soort is de laatvlieger. Hij jaagt in boomgaarden, weilanden, grasvelden en waterlichamen.

Op basis van de activiteitspieken per uur kunnen we veronderstellen dat de gewone dwergvleermuis schuilt in of in de omgeving van gebouwen op de site. Ook de laatvlieger zou zich niet ver van de site verschuilen.

6 Conclusie van de bestaande toestand

De analyse van het thema fauna en flora voor dit project is gebaseerd op enerzijds de rapporteringen op het platform "observations.be" (Natagora) en anderzijds de inventarisgegevens die werden verzameld binnen de studieperimeter (de perimeter van het BBP). In het kader van deze studie besteedden we aandacht aan de volgende biologische groepen:

- Habitats en bijhorende flora;
- Entomofauna;
- Herpetofauna (uitsluitend bibliografische gegevens);

- Niet-vliegende zoogdieren (uitsluitend bibliografische gegevens);
- Avifauna:
- Vleermuizen

Dat zijn de bio-indicatoren die bij effectenstudies doorgaans worden gebruikt om de biologische kwaliteit van een site te bepalen. Tijdens de terreininventarissen werden 3 soorten vleermuizen die zijn onderworpen aan Bijlage 4 van de Richtlijn 97/43/EEG met zekerheid aangetroffen binnen de perimeter van het BBP. Van de entomofauna werden 10 soorten waargenomen die zijn beschermd door Bijlage II.3 van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud. De inventarissen van de avifauna wezen op de aanwezigheid van typische soorten voor stedelijke randgebieden en stedelijke vochtige zones. Omgekeerd blijkt uit de bibliografische gegevens dat de site bijzonder belangrijk is voor de avifauna. Dankzij de aanwezigheid van vochtige zones in de buurt en van het erkende natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei", dat deels binnen de studieperimeter is gelegen, werden heel wat patrimoniale soorten van de avifauna gerapporteerd. Ook de bibliografische gegevens voor de andere onderzochte taxa (entomofauna, niet-vliegende zoogdieren, enz.) wijzen op het belang van de site als schuilplaats, voedingsplaats en ecologische corridor voor heel wat soorten.

Die diversiteit kan worden verklaard door de verschillende habitats die aanwezig zijn binnen de perimeter van het BBP. Ze voldoen aan de behoeften van heel wat gewone en patrimoniale soorten door hen schuilplaatsen, jachtgebieden en voedingsplaatsen te bieden en mogelijkheden om zich te verplaatsen en (waarschijnlijk) te broeden. In een stedelijke context vervult deze mozaïek van habitats dus een belangrijke ecologische rol voor het onthaal en de instandhouding van de lokale biodiversiteit.

7 Evaluatie van de uitdagingen en ecologische beperkingen

7.1 Evaluatie van de uitdagingen en ecologische beperkingen op schaal van de perimeter van het BBP

Om de belangrijkste groepen uitdagingen binnen de perimeter van het BBP te identificeren, hebben we een overzichtstabel opgemaakt. Die preciseert voor elke groep:

- Het uitdagingsniveau, geraamd op basis van de patrimonialiteit van de soorten en de staat van bedreiging en instandhouding;
- De potentiële wettelijke beperking ten opzichte van de wetteksten op de bescherming van de verschillende bestudeerde groepen.

Aan elke biologische groep wordt een ecologische uitdaging toegekend. Er werden zes ecologische uitdagingsniveaus gedefinieerd:

Kleurcode	Niveau van de ecologische uitdaging
	Verwaarloosbaar.
	Weinig
	Middelgroot
	Middelgroot
	Groot
	Zeer groot

Deze uitdagingen worden bepaald op basis van de deskundigenadviezen, met name afhankelijk van de lokale zeldzaamheid van de habitat, de verbondenheid aan een habitat van Europees communautair belang, de staat van instandhouding van de habitat, de planten- en diersoorten die in de habitat worden waargenomen, enz. De uitdagingen zijn ook gebaseerd op het onthaalpotentieel van de site voor de biodiversiteit. Eerst worden de uitdagingen gebaseerd op enkel de habitats. Vervolgens worden ze opnieuw beoordeeld op basis van de gerapporteerde en/of waargenomen dier- of plantensoorten. De uitdagingscategorieën zijn dus ook opgemaakt op basis van de patrimonialiteit van de soort, de zeldzaamheid, de frequentatie van de perimeter, enz.

Er zijn 3 categorieën van reglementaire beperkingen: geen, mogelijk en zeker. Een mogelijke reglementaire beperking kan in verschillende scenario's worden toegekend: als er beschermde soorten worden gerapporteerd en/of waargenomen binnen een project maar zonder dat dit project rechtstreeks afbreuk doet aan de soorten en hun habitat, als er uitzonderlijk beschermde soorten werden gerapporteerd maar het studiegebied geen regelmatige onthaalsite is voor deze soorten, enz.

Kleurcode	Aanwezigheid van een reglementaire beperking
	Geen
	Mogelijk
	Zeker

Tabel 23 - Evaluatie van de ecologische uitdagingen binnen de perimeter van het BBP en van de wettelijke beperkingen

Biologische groep	Ecologische beperking ten aanzien van het ontwerp	Evaluatie van het niveau van de ecologische uitdaging	Wettelijke beperking binnen de perimeter van het BBP	Aanwezigheid van een reglementaire beperking ten aanzien van alternatieven (alle alternatieven samen)
Natuurlijke habitats en flora				
Natuurlijke habitats	Binnen de perimeter van het BBP kan geen enkele van de aangetroffen habitats worden verbonden aan een habitat van communautair belang. De diversiteit van de habitats biedt echter tal van milieus voor flora en fauna waar deze laatste een schuilplaats, een voedingsplaats of een jachtgebied vinden. Deze mozaïek van habitats (hoewel niet verbonden aan habitats van communautair belang) leidt tot de beoordeling 'matige uitdaging'.	Middelgroot	Geen habitat van communautair belang binnen de perimeter van het BBP.	Geen
Flora	Tijdens de terreininventarissen werden twee patrimoniale plantensoorten genoteerd: brede wespenorchis en fladderiep. Een soort van het geslacht "Dactylorhiza" (familie van de orchideeën) werd waargenomen maar	Groot	Aanwezigheid van strikt beschermde soorten die niet doelbewust mogen worden vernietigd of beschadigd. Aanwezigheid van uitheemse invasieve soorten waarvoor de Natuurordonnantie	Zeker

	kon niet worden gedetermineerd tot op de soort. Toch werden binnen de perimeter van het BBP 21 patrimoniale plantensoorten gerapporteerd, waarvan 6 met de status bedreigd. Op het terrein werden 5 uitheemse invasieve soorten waargenomen: hemelboom, fladderiep, vlinderstruik, Japanse duizendknoop en Canadese guldenroede.		maatregelen eist • om het opduiken van nieuwe invasieve soorten op het gewestelijk grondgebied te voorkomen; • om de impact te verzachten van reeds in de natuur aanwezige invasieve soorten die niet worden beschermd krachtens artikelen 67 en 70, tot en met uitroeingsmaatregelen.	
Fauna				
Insecten	Van de soorten die werden geteld bij de terreininventarissen zijn er tien beschermd via bijlage II.3 van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud (soorten van communautair belang die enkel in bepaalde zones van Brussel beschermd zijn). De databank "observations.be" rapporteert 48 soorten die zijn beschermd door bijlage II.3, waarvan er 7 bedreigd zijn. De rapporteringen en waarnemingen vonden echter niet plaats in zones waarop de alternatieven voor opheffing,	Middelgroot	Aanwezigheid van strikt beschermde soorten die niet doelbewust mogen worden vernietigd of verstoord en waarvoor het verboden is om elke natuurlijke habitat waar ze leven (schuilplaatsen, broedplaatsen, rustgebieden, enz.) te beschadigen of te vernietigen.	Mogelijk

	wijziging of behoud van het BBP betrekking hebben.			
Amfibieën	Binnen de perimeter van het BBP of in de onmiddellijke buurt ervan werden 4 patrimoniale soorten gerapporteerd: de gewone pad, de alpenwatersalamander, de kleine watersalamander en de bruine kikker. Die laatste is een soort van communautair belang. Allevier de soorten zijn strikt beschermd volgens de Brusselse ordonnantie. Bovendien vinden de amfibieën vlakbij de zone van het ontwerp een habitat waar ze hun hele levenscyclus kunnen doorlopen. De meeste rapporteringen vinden plaats bij de vochtige zones en/of de beboste milieus. De impact van de verschillende alternatieven zou dus beperkt blijven.	Middelgroot	Aanwezigheid van strikt beschermde soorten die niet doelbewust mogen worden vernietigd of beschadigd. Het is ook verboden om ze opzettelijk of doelbewust te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de periode waarin de jongen afhankelijk zijn, de overwinterings- en trekperiode.	Mogelijk
Reptielen	Geen enkele reptielsoort werd gerapporteerd door de naturalistische gegevens.	Geen	/	Geen
Vogels	Binnen de perimeter van het BBP werden 15 soorten van de avifauna rechtstreeks waargenomen. Allemaal worden ze beschermd door de ordonnantie betreffende het natuurbehoud. De	Groot	Aan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten avifauna is een wettelijke beperking verbonden. De soorten mogen niet doelbewust worden gedood of verstoord.	Zeker

	aanwezige avifauna is dus heel gediversifieerd, maar de waargenomen soorten zijn typisch voor het stedelijke (rand)gebied. Natagora rapporteerde 204 vogelsoorten en -geslachten binnen de perimeter van het BBP of in de buurt ervan. Daarvan worden er 9 als patrimoniaal beschouwd. Deze soorten werden rechtstreeks gerapporteerd binnen de perimeter van het BBP. De perimeter van het BBP en de omgeving ervan bieden heel wat verschillende biotopen (vochtige zones, braaklanden, boomgaarden, enz.). Deze variëteit van landschappen en habitats is zeer aantrekkelijk voor de avifauna. Binnen de perimeter van het BBP werden drie uitheemse invasieve soorten gerapporteerd.		Binnen de perimeter van het BBP werden 9 strikt beschermde patrimoniale soorten gerapporteerd, maar op de site zijn ook regelmatig andere beschermde soorten aanwezig (migratie).	
Vleermuizen	Bij de inventarissen werden 3 soorten vleermuizen met zekerheid geïdentificeerd binnen de perimeter van	Groot	Alle vleermuissoorten worden beschermd door de wet op het natuurbehoud. De volledig beschermde soorten mogen niet	Zeker

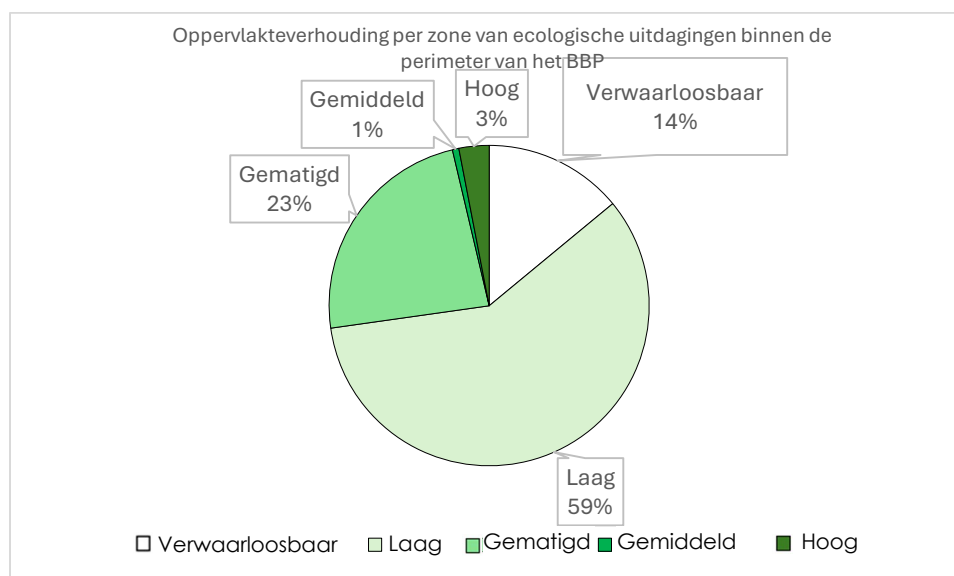
	het BBP: de laatvlieger, de bosvleermuis en de gewone dwergvleermuis. De laatvlieger is 'kwetsbaar', de bosvleermuis 'bedreigd'. Individuen van de groep valse vleermuizen en grootoorvleermuizen werden gedetecteerd, maar konden niet worden gedetermineerd tot op de soort. De databank Natagora rapporteert zes soorten vleermuizen, maar geen enkele binnen de perimeter van het BBP.		doelbewust worden vernietigd of verstoord en het is verboden om elke natuurlijke habitat waar ze leven te beschadigen of te vernietigen.	
Niet-vliegende zoogdieren	Binnen de perimeter van het BBP werden 7 patrimoniale soorten rechtstreeks gerapporteerd. Ze worden beschermd via Bijlage II.II van de wet op het natuurbehoud.	Middelgroot	Aanwezigheid van strikt beschermde soorten die niet doelbewust mogen worden vernietigd of beschadigd. Het is ook verboden om ze opzettelijk of doelbewust te verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de periode waarin de jongen afhankelijk zijn, de overwinterings- en trekperiode.	Zeker

7.2 Cartografie van de uitdagingen verbonden aan de natuurlijke milieus

Aan de hand van de gegevens die binnen de perimeter van het BBP werden verzameld voor de verschillende bestudeerde groepen, kan het belang van de aanwezige milieus correct worden weergegeven. Om het belang van de natuurlijke milieus binnen de hele perimeter van het BBP te illustreren, werd een overzichtskaart opgemaakt van de ecologische uitdagingen voor de geïdentificeerde milieus.

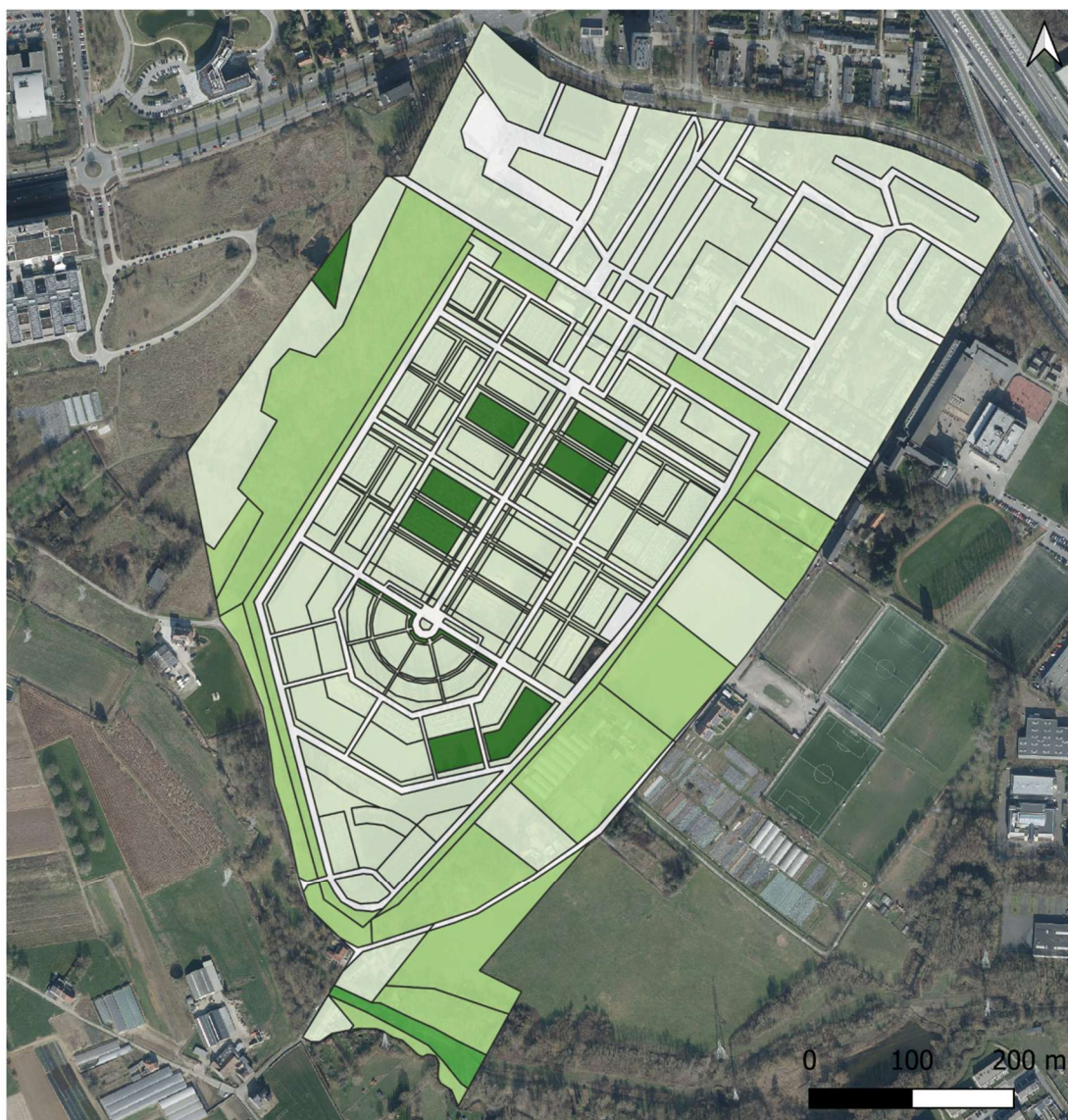
Deze cartografie is eerst en vooral gebaseerd op de kaart van de natuurlijke habitats die in het kader van deze studie werd opgemaakt. Die kan lokaal worden gepreciseerd volgens de aanwezigheid van patrimoniale fauna en/of flora of volgens de ecologische functionaliteit van de site.

Voor elke vegetatie-eenheid wordt het belang van het milieu geanalyseerd voor elke geïnventariseerde biologische groep (op basis van de voormelde criteria). Vervolgens wordt voor elke eenheid een ecologisch niveau toegekend. Zo worden de uitdagingen gehiërarchiseerd op schaal van de perimeter van het BBP.

Tabel 45 - Percentage van de ecologische uitdagingen

Sources : SPW, BRAT, Biotope Environnement
Cartographie : Biotope Environnement 2024

Ecologische uitdagingen

- Verwaarloosbaar
- Laag
- Gematigd
- Gemiddeld
- Hoog

Figuur 46 - Ecologische uitdagingen binnen de perimeter van het BBP

8 Deel III: Identificatie van de milieueffecten

8.1 Vergelijking van het ontwerp tot opheffing en van de alternatieven

8.1.1 Voorspelbare effecten van het ontwerp en van de alternatieven

De potentiële impact op een soort of een soortgroep werd gekwantificeerd door verschillende gehelen van gegevens met elkaar te kruisen (indien beschikbaar):

- De algemene gevoeligheid van de soort (of van de soortgroep) voor infrastructuur of verstoring, bepaald aan de hand van gegevens afkomstig uit de bibliografie en de terreinmetingen van de experts van BIOTOPE;
- De elementen die eigen zijn aan de site (massale aanwezigheid van de soort op de site, concentratie van de soorten, enz.) en aan het project (maatregelen om de impact te verkleinen) kunnen de impact beïnvloeden;
- De patrimoniale waarde van de soort in het studiegebied (perimeter van het BBP en de omgeving ervan).

Als de soort of soortgroep door de beschouwde impact wordt getroffen, kan die impact op basis van de voormelde criteria klein, middelgroot, groot of zeer groot zijn.

8.1.2 Soorten voorspelbare effecten

De beoordeling van de voorspelbare effecten van een project is vooral gebaseerd op de aard van het geplande project, met name rekening houdend met het feit dat het wordt gerealiseerd.

Een project kan twee soorten effecten hebben:

- **Directe effecten**: bepaald door een directe wisselwerking met een soort of een natuurlijke habitat;
- **Indirecte effecten**: gedefinieerd als de secundaire gevolgen, positief of negatief, van de directe effecten van het project.

De impact kan ook tijdelijk of permanent zijn:

- **De impact is tijdelijk** als de effecten zich slechts voordoen tijdens een bepaalde periode;
- **De impact is permanent** als hij voortduurt in de tijd en niet kan worden weggewerkt.

8.2 Tendentieel alternatief: Behoud van het BBP

8.2.1 Uitdagingen

UITDAGING 1: BEBOUWBAARHEID VAN DE NAASTE OMGEVING VAN DE BEGRAAFPLAATS

De 'naaste omgeving van de begraafplaats' blijft onbebouwbaar krachtens het BBP dat ze bestemt voor de uitbreiding van de begraafplaats. Globaal gezien is dit alternatief bijna identiek met de bestaande toestand. Alleen de uitbreidingszone van de begraafplaats wordt dan begraafplaats. Wat de biodiversiteit betreft, zal de uitbreiding van de begraafplaats slechts heel weinig effecten hebben op de fauna-

en florasoorten. De deskundige identificeerde op het terrein immers de volgende habitats en biotopen die zijn betrokken bij de uitbreiding van de begraafplaats:

- I1.2: Tuinbouwgewassen en moestuinen;
- J1.2 X I2.3: Woongebouwen van dorpen of stadsranden x wilde tuinen;
- J1.2 X I2.2: Woongebouwen van dorpen of stadsranden x Kleine privétuinen en squares.

Deze habitats hebben weinig belang voor de fauna en flora, zoals blijkt uit de naturalistische rapporteringen in de bibliografie en uit de waarnemingen gedaan tijdens de terreininventarissen. De begraafplaats zal waarschijnlijk worden uitgebreid op basis van de bestaande configuratie. Enkele zones van de huidige begraafplaats zijn interessant voor de fauna en de flora, bijvoorbeeld de biotoop " E2.22: Weinig tot matig bemeste laaggelegen hooilanden". Voor de entomofauna werden de meeste soorten waargenomen bij de inventarisaties op deze percelen. Bij het ontwerp van het nieuwe begraafplaatsgebied, gelegen in een 'verbindingszone' van het Brussels Ecologisch Netwerk (BEN) moet zoveel mogelijk groen worden voorzien. Deze zones dragen immers bij tot de verspreiding van de fauna en flora tussen de centrale gebieden en de ontwikkelingsgebieden. Bij het ontwerp kunnen de beplante zones worden aangelegd ten gunste van de biodiversiteit, bijvoorbeeld met een netwerk van hagen. Die hagen zijn met name interessant voor de avifauna aangezien heel wat soorten er kunnen schuilen, voedsel kunnen vinden of halt kunnen houden tijdens de migratie. Uit de terreininventarissen van de avifauna bleek dat er heel wat verschillende soorten voorkomen die echter typisch zijn voor de milieus van het stedelijke (rand)gebied. Deze soorten (roodborstje, mees, mus, enz.) kunnen hun voordeel doen met deze inrichting.

UITDAGING 2: OPHEFFING VAN DE BOUWVRIJE ZONES

Als het BBP wordt behouden, zullen de bouwvrije zones, met name de openbare groene ruimten en het park op het binnenterrein van het huizenblok tussen de Vogelenzangstraat en de Veldkerslaan, blijven bestaan. Dat heeft positieve effecten op de biodiversiteit aangezien deze zones bijdragen tot het groene netwerk door schuil- en rustplaatsen te bieden voor bepaalde soorten. De bestaande toestand blijft dus ongewijzigd.

UITDAGING 3: MOGELIJKHEID TOT VERDICHTING VAN DE RESIDENTIËLE WIJK

Als het BBP wordt behouden, wordt geen verdichting verwacht aangezien het BBP gerealiseerd is. De fauna en flora zullen dus geen enkele impact of gevolgen ondergaan. Ook de bouwdichtheid blijft stabiel zodat er niets verandert voor de groengebieden van de site.

UITDAGING 4: MOGELIJKHEID VAN NIEUWE SECUNDAIRE BESTEMMINGEN

Als het BBP wordt behouden, wordt er geen verandering verwacht in de bestemmingen. De biodiversiteit zal dus geen enkele impact ondergaan.

8.2.2 ALLE UITDAGINGEN SAMEN

8.2.2.1 Beschrijving van de effecten

In het alternatief behoud van het BBP genereert alleen uitdaging 1 effecten op de fauna en de flora. De uitdagingen 2, 3 en 4 veranderen immers niets aan de bestemmingen en dichtheden binnen de perimeter van het BBP.

Werkfase

Aard van de impact	Direct, tijdelijk
Oorsprong van de impact	Grondinname van de werken en de toegangswegen
	Verkeer van de werktuigen
	Opslag van materialen en werktuigen
Betrokken groepen	Alle

Geen enkele habitat van communautair belang ligt in de uitbreidingszone van de begraafplaats. De aangetroffen habitats hebben belang voor de fauna en flora, hoewel ze open en niet-verstedelijkte milieus vormen. Volgen de naturalistische rapporteringen uit de databanken werden in deze zone slechts enkele patrimoniale soorten waargenomen (de gewone pad, de rode eekhoorn, enkele soorten van de groep van de coloptera. De rapporteringen van de avifauna betreffen gewone soorten (de fazant, de ekster, de boomkruiper, enz.), zij het gediversifieerd.

Wat de waarnemingen op het terrein betreft, worden de noordelijke en de zuidelijke grens van de uitbreidingszone bepaald door een gediversifieerde inheemse haag (noorden) en een rij kleine bomen (zuiden). In deze zone werd geen enkele waarneming gedaan, met uitzondering van enkele gewone soorten van de avifauna. De hoogstammige bomenrij die de grens vormt tussen de bestaande begraafplaats en de uitbreidingszone wordt waarschijnlijk gebruikt door vleermuissoorten zoals de bosvleermuis.

De verschillende plantenmassieven (hagen, rijen van kleine bomen en hoogstammige bomenrijen tussen de bestaande begraafplaats en de uitbreidingszone) kunnen in de uitbreiding worden geïntegreerd, maar dat is geen zekerheid.

Op het vlak van werken zal de aanleg van de begraafplaats in de uitbreidingszone onvermijdelijk gepaard gaan met grondwerken (rooiwerken, uitgravingen/wederaanvullingen, enz.) en met de aanleg van nieuwe paden.

De begraafplaats kan in de voorziene uitbreidingszone zo worden aangelegd dat ze een interessante biodiversiteit genereert. Dat kan door:

- De site zo te beplanten dat er 'natuurlijke' schuilplaatsen ontstaan, met name voor de bestuivers (extensief beheer, laattijdig maaien, inheemse planten, bloemenweides, enz.);
- Nestkasten te installeren voor de vogels;
- Structuren te voorzien die gunstig zijn voor de insecten (dood hout, enz.).

- Enz.

In de mate dat:

- De begraafplaats ecologisch wordt opgevat;
 - De huidige beplanting wordt gevrijwaard en behouden (hagen, rijen van kleine bomen en hoogstammige bomenrijen tussen de bestaande begraafplaats en de uitbreidingszone);
- ➔ Wordt de impact van de werken voor de inrichting van de uitbreidingszone van de begraafplaats op de verschillende taxa **klein** geacht.

Exploitatiefase

- Verstoring

Hoewel moeilijk kwantificeerbaar kan de verstoring tijdens de exploitatiefase het gevolg zijn van het onderhoud van de begraafplaats (toevoeging/verwijdering van grafzerken, tuinieren, enz.) of van een hogere frequentatie van de site en haar omgeving waardoor de aanwezige fauna wordt gestoord.

De impact wordt echter klein geacht.

- Mobiliteit en verplaatsing van de fauna

Bij de uitbreiding van de begraafplaats zal er een omheining worden geïnstalleerd. Omheiningen vormen een fysieke barrière die de verplaatsing van de fauna van zone A naar zone B zal bemoeilijken. De rapporteringen in de naturalistische databanken wijzen op de vele verschillende kleine diersoorten die de impact van die fysieke barrière zullen ondergaan.

Die bijkomende fragmentering van habitats kan echter worden verminderd door een 'doordringbare' omheining te voorzien die de doorgang van de verschillende soorten mogelijk maakt. Deze maatregel zal nader worden toegelicht in het deel 'Aanbevelingen'.

In de mate dat de begraafplaats en de omheiningen 'ecologisch' worden opgevat (beplante, doordringbare omheining, enz.) wordt de impact op de mobiliteit van de fauna middelgroot geacht.

Tabel 24 - Samenvatting van de initiële impact vóór de integratie van E- en R-matregelen en van de residuele impact na de integratie van deze maatregelen

Groepen	Uitdaging 1	Type impact	Impact vóór de uitvoering van de maatregelen	Maatregelen	Residuele impact	Impact op de beschermde soorten
Habitats	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Rooiwerken/grondwerken: Vernietiging van de habitats en van de habitats van de soorten	Weinig	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - Bijzondere procedure om de verspreiding van de uitheemse invasieve soorten te beperken (R) - De grondinname van de werken beperken (R) - De al bestaande hagen en bomen behouden (E)	Weinig	*
Flora	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Vernieling van groene ruimten, rooiwerken en grondwerken: Vernietiging van individuen en habitats van de soorten; vernietiging van habitats	Middelgroot	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De grondinname van de werken beperken (R) - Bijzondere procedure om de verspreiding van de uitheemse invasieve soorten te beperken (R)	Weinig	Niet significant
Amfibieën	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Rooiwerken: Vernietiging van de habitats en van de habitats van de soorten	Weinig	Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E)	Verwaarloosbaar.	Niet significant

				- De grondinname van de werken beperken (R) - Schuilplaatsen creëren voor de kleine fauna (R)		
Entomofauna	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Rooiwerken: Beschadiging van habitats en van individuen	Weinig	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - Schuilplaatsen creëren voor de kleine fauna (R) - De werken faseren in de tijd (R)	Verwaarloosbaar.	Niet significant
Avifauna	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Potentiële verwijdering van gediversifieerde hagen en bomenrijen, rooiwerken: Beschadiging en vernietiging van habitats van de soorten	Middelgroot	- De werken faseren in de tijd (R) - Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De grondinname van de werken beperken(R) - De al bestaande hagen en bomen behouden (E)	Weinig	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Werken: Verstoring	Middelgroot, tijdens de broedperiode	- De werken faseren in de tijd, starten buiten de broedperiode (R) - De grondinname van de werken beperken(R)	Weinig	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats		Weinig	-		

	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Exploitatie (ubiquistische avifauna)	Weinig	Nestkasten installeren (R)	Weinig	Niet significant
Vleermuizen	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Potentiële verwijdering van gediversifieerde hagen en bomenrijen, rooiwerken: Beschadiging en vernietiging van habitats en habitats van de soorten	Middelgroot	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De werken faseren in de tijd om het verlies van jachtgebied tijdens de activiteitsperiode te beperken (R) - De al bestaande hagen en bomen behouden (E) - Aangepaste verlichting voorzien (R)	Middelgroot	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Werken: Vernietiging van individuen	Weinig	De werken faseren in de tijd (R)	Weinig	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Werken: Verstoring	Middelgroot	- De werken faseren in de tijd om het verlies van jachtgebied tijdens de activiteitsperiode te beperken (R) - Aangepaste verlichting voorzien (R)	Weinig	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Exploitatie Verstoring	Weinig	Aangepaste verlichting voorzien - verlichting met bewegingsdetector (R)	Verwaarloosbaar.	Niet significant

Niet-vliegende zoogdieren	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Rooiwerken: Beschadiging van habitats en vernietiging van individueen	Weinig	- Schuilplaatsen creëren voor de kleine fauna (R) - De grondinname van de werken beperken (R) - Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E)	Verwaarloosbaar.	Niet significant
	Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats	Exploitatie Verstoring Exploitatie Mobiliteit en verplaatsing van de kleine fauna	Middelgroot	Maatregelen om omheiningen te voorzien die de doorgang van kleine fauna mogelijk maken (R)	Weinig	Niet significant

Legende:

*Grijs vakje: Geen impact op de soorten aangezien het gaat om habitats.

(E): Vermijdingsmaatregel: Maatregel om de negatieve impact van een project op de (beschermde, bedreigde, enz.) soorten te vermijden door alternatieven te voorzien (lokalisatie van het project, aangepaste oplossingen voor de fauna en flora, enz.). Een vermijdingsmaatregel is dus een wijziging van het project om een bepaalde negatieve impact te vermijden.

(R): Reductiemaatregel: Maatregelen om de negatieve impact te beperken die niet op een redelijke manier kan worden vermeden. Een reductiemaatregel is er dus op gericht om de duur, de intensiteit en/o de omvang te verminderen van de impact van een project die niet volledig kan worden vermeden.

Wat de compensatiemaatregelen in het kader van dit alternatief betreft, moet het potentiële verlies van habitats (vernietiging van hagen en bomenrijen) worden gecompenseerd door de aanleg en aanplanting op de begraafplaats van een netwerk van hagen die gelijkaardige soorten aantrekken. Ook de aanplanting van bomen en een extensief beheer van de perken op de begraafplaats (voor het onthaal van de flora en entomofauna) zijn aanbevolen. Deze compensatiemaatregelen worden sterk aanbevolen, maar zijn niet van essentieel belang voor de vrijwaring van het natuureservaat.

De **impact van het alternatief behoud van het BBP in het natuurreservaat “Vogelzangbeekvallei”** is klein en niet-significant voor de fauna- en florasorten. De effecten gegenereerd tijdens de werkfase (uitbreiding van de begraafplaats) en de exploitatiefase zijn bij dit alternatief immers beperkt tot de uitbreidingszone van de begraafplaats en de onmiddellijke buurt daarvan.

De biologische kwaliteit van het natuurreservaat wordt dus gevrijwaard en gehandhaafd.

8.3 Ontwerp tot opheffing van het BBP

8.3.1 Uitdagingen

UITDAGING 1: BEBOUWBAARHEID VAN DE NAASTE OMGEVING VAN DE BEGRAAFPLAATS

Als het BBP wordt opgeheven, kan de naaste omgeving van de begraafplaats worden verstedelijkt volgens het typisch woongebied van het GBP. De bestaande open ruimte zal plaatsmaken voor een nieuwe residentiële wijk. De habitats in deze uitbreidingszone van de begraafplaats die in dit alternatief de gevolgen van de bouw van residentiële wijken moeten ondergaan, hebben weinig belang voor de fauna en flora. De negatieve effecten moeten niet rechtstreeks worden toegeschreven aan de vernietiging van habitats van communautair of ander belang, maar aan de bijkomende druk die wordt veroorzaakt door de verstedelijking van open ruimten. Bovendien zal de verstedelijking zich uitstrekken tot helemaal in het zuiden, aan de grens met het beschermde landschap Vogelzang en dus dicht bij het natuurreservaat Vogelzangbeekvallei. De impact op de biodiversiteit zal door verschillende bronnen worden gegenereerd. Ten eerste bestaat het risico dat tijdens de werkfase voor nieuwe gebouwen en andere werken de aangrenzende milieus worden verontreinigd (vrijzetting van verontreinigende stoffen, giftige stoffen, enz.). Ten tweede zijn de werken een aanzienlijk bron van verstoring. Die verstoring kan de vorm aannemen van geluid, trillingen en visuele verstoring. Ook tijdens de exploitatiefase zullen dezelfde bronnen van verstoring een impact genereren.

Behalve deze verschillende effecten zal de verstedelijking ook gepaard gaan met de vernietiging van bepaalde groene zones aan de noordelijke en zuidelijke grens van de toekomstige residentiële wijk en een obstakel vormen voor de verplaatsing van bepaalde soorten. De hoogstammige bomen tussen de bestaande begraafplaats en de uitbreidingszone zullen echter worden behouden en een corridor bieden voor met name de soorten van de avifauna en de vleermuizen. De handhaving van 'beboomde' structuren is belangrijk voor met name de bosvleermuis die zich oorspronkelijk vooral ophield in de bossen; De impact op de biodiversiteit zal dus middelgroot zijn.

UITDAGING 2: OPHEFFING VAN DE BOUWVRIJE ZONES

In het alternatief opheffing van het BBP zou het park op het binnenterrein van het huizenblok verdwijnen, terwijl de voorschriften voor de Britse Soldaatlaan en het boomrijke karakter ervan wegvallen. Het park op het binnenterrein van het huizenblok is niet opgenomen in het BEN en heeft volgens de biologische waarderingskaart (BWK) een beduidende biologische waarde. De Britse Soldaatlaan is in het BEN een ontwikkelingsgebied en een klein deel ervan heeft volgens de biologische waarderingskaart een beduidende biologische waarde. De verstedelijking van deze zones zal bijgevolg de vernietiging tot gevolg hebben van tientallen hoogstammige bomen. Deze lineaire elementen zijn echter noodzakelijk voor de instandhouding van ecologische corridors binnen de perimeter van het BBP.

UITDAGING 3: MOGELIJKHEID TOT VERDICHTING VAN DE RESIDENTIËLE WIJK

De verdichting van de residentiële wijk zal een impact hebben op de aanwezige fauna en flora binnen de perimeter van het BBP. Door de verstedelijking van meer gebieden, zal immers de grondinname van de gebouwen worden verhoogd. In het alternatief opheffing worden er nieuwe gebouwen opgetrokken in de buurt van het westelijke deel van de Sint-Janskruidlaan. Deze wijk grenst aan en ligt in de buurt van interessante biotopen voor de biodiversiteit. Er worden immers 2 nieuwe gebouwen opgetrokken op enkele meters van habitat "G1.63: Atlantisch neutrofiel beukenbos" en vlakbij "C3.21xD5.21: Phragmites x Magnocaricion" die middelgrote en grote ecologische uitdagingen biedt.

In het algemeen zal de hogere verdichting van de residentiële wijk de druk van de mens op de groengebieden verhogen. Ook het aantal bezoekers aan het natuurreservaat Vogelzangbeek zal toenemen, wat meer verstoring zal veroorzaken door de menselijke activiteiten.

UITDAGING 4: MOGELIJKHEID VAN NIEUWE SECUNDAIRE BESTEMMINGEN

In het kader van deze uitdaging wordt er geen impact verwacht op de fauna en flora.

8.3.2 ALLE UITDAGINGEN SAMEN

8.3.2.1 Beschrijving van de effecten

In het algemeen heeft het ontwerp negatieve effecten op de biodiversiteit. In vergelijking met het alternatief behoud neemt de grondinname toe van 20 000 m² tot 34 000 m². De oppervlakte bestemd voor huisvesting wordt verdrievoudigd, net als het aantal inwoners binnen de perimeter van het BBP. Daarbij komt dat heel wat groene ruimten en volgroeide hoogstammige bomen (ongeveer 120) gedoemd zijn om te verdwijnen.

Werkfase

- Vernietiging van de habitats van de soorten

Aard van de impact	Direct, tijdelijk
Oorsprong van de impact	Grondinname van de werken en de toegangswegen. Verkeer van de werktuigen Opslag van materialen en werktuigen Bebouwing/verstedelijking
Betrokken groepen	Alle

Bij de herverstedelijking van de **uitbreidingszone van de begraafplaats** zijn habitats betrokken met weinig belang voor de fauna en flora, hoewel ze in niet-verstedelijkte open milieus zijn gelegen. In het noorden van de uitbreidingszone staan gediversifieerde hagen. In het zuiden staat een rij van kleine bomen. Deze ruimten zullen tijdens de werken worden vernietigd. De gegevens van de rapporteringen en

waarnemingen op het terrein in de uitbreidingszone van de begraafplaats werden voorgesteld in punt 7.1.1.3.1. Ter herinnering: in deze zone werden slechts weinig soorten waargenomen en/of gerapporteerd. De impact van de werken op de soorten wordt als klein tot middelgroot beschouwd.

In de **typische woongebieden en woongebieden met residentieel karakter** van het GBP heeft de expert de volgende habitats geïdentificeerd:

- I2.2 Kleine privétuinen en squares;
- J1.2 x I2.2 Woongebouwen van dorpen of stadsranden x Kleine privétuinen en squares.

Deze habitats hebben een ecologisch belang en een onthaalpotentieel voor de fauna en flora dat klein wordt geacht. Bij de terreininventarissen werd geen enkele soort waargenomen (alle groepen samen).

In de zones van de toekomstige woningen (typische woongebieden en woongebieden met residentieel karakter) werd één patrimoniale plantensoort gerapporteerd: bijenorchis

Enkele soorten libellen en dagvlinders werden gerapporteerd binnen de grondinname van de toekomstige woongebieden. Geen van deze soorten is echter bedreigd. Bij de herpetofauna werden 2 patrimoniale soorten gerapporteerd in het noordoosten (Madeliefjeshoek en Michel de Ghelderodelaan), namelijk de kleine watersalamander en de gewone pad (aanwezig in de poel van een bewoner). Van de avifauna werden 2 zilverreigers gerapporteerd aan het kruispunt van de Britse Soldaatlaan en de Sint-Janskruidlaan (één migrerende en één die permanent aanwezig is). Van de niet-vliegende zoogdieren werd alleen de rode eekhoorn gerapporteerd.

In de typische woongebieden en gebieden met residentieel karakter van het GBP zullen de toekomstige gebouwen slechts een zeer kleine impact hebben op de 'natuurlijke' habitats. Er zullen echter heel wat groene ruimten verdwijnen. Het parkgebied op het binnenterrein van het huizenblok wordt immers verstedelijkt, waardoor een twintigtal bomen zullen verdwijnen. In de Britse Soldaatlaan zullen 98 bomen worden geveld. Hoewel er in deze zones weinig patrimoniale soorten werden gerapporteerd/waargenomen, zullen de werken een impact hebben op bepaalde "algemene" en ubiquistische soorten van de avifauna en vleermuizen. De grote bomenrij in de Britse Soldaatlaan vervult een belangrijke rol in de ecologische verbindingen binnen de perimeter van het BBP. Ze zorgt voor vluchtroutes tussen bepaalde plaatsen binnen de perimeter. Omgekeerd fungeert het parkgebied op het binnenterrein van het huizenblok, dat meer 'ingesloten' is, waarschijnlijk als schuil- en voedingsplaats voor vogelsoorten die typisch zijn in de stedelijke milieus (mees, vink, roodborstje, enz.).

De impact van de werken wordt middelgroot geacht.

Er zullen maatregelen worden voorgesteld om deze impact te vermijden, zoals fasering van de werken en beperking van de grondinname van de werken.

- Verontreiniging van de aangrenzende milieus

Aard van de impact	Onmiddellijk, permanent
Oorsprong van de impact	Verontreinigende stoffen in de habitats
Betrokken groepen	Natuurlijke habitats en dus ook de daar aanwezige fauna en flora

In de buurt van de toekomstige infrastructuur bevinden zich semi-natuurlijke habitats en habitats van soorten van communautair belang. Het risico bestaat dat deze milieus tijdens de werkfase worden verontreinigd. Er kunnen koolwaterstoffen vrijkomen of oliën die worden gebruikt door de werktuigen; de habitats binnen de grondinname van de werken en de infrastructuur van het project zijn rechtstreeks onderhevig aan deze risico's. In het alternatief opheffing zijn de habitats die deze impact kunnen ondergaan:

- G1.63: Atlantisch neutrofiel beukenbos"
- C3.21xD5.21: Phragmites x Magnocaricion".

Zij liggen immers vlakbij de nieuwe residentiële wijk, in het westelijke deel van de Sint-Janskruidlaan. Deze biotopen, de ene bebost en de andere vochtig (aanwezigheid van een poel- zijn gunstig voor de biodiversiteit. In deze zones werden heel wat patrimoniale soorten gerapporteerd voor:

- de avifauna (rietzanger, Europese ijsvogel, steenuil);
- de herpetofauna (kleine watersalamander, alpenwatersalamander, bruine kikker);
- de entomofauna (koraaljuffer);
- De niet-vliegende zoogdieren (hert, konijn, rode eekhoorn).

Voor de waarnemingen op het terrein werd een luisterpunt werd vlakbij het beboste deel in het westen een luisterpunt geïnstalleerd voor de vleermuizen. 3 soorten werden met zekerheid geïdentificeerd en individuen van de groep valse vleermuizen en grootoorvleermuizen konden niet worden gedetermineerd tot op de soort.

Ten slotte zijn deze beboste zone en deze poel (vochtig milieu) jacht-, voedsel- en rustplaatsen voor zeer veel soorten.

De verstedelijking van de uitbreidingszone van de begraafplaats zal een impact hebben op de kwaliteit van de habitats in het beschermd landschap en in het natuurreservaat "Vogelzangbeek".

De verontreiniging van deze milieus kan de kwaliteit van de biotopen en de aanwezigheid van de fauna en flora beïnvloeden;

De impact wordt als matig beschouwd.

- Verstoring (geluid, visueel, trillingen)

Aard van de impact	Onmiddellijk, tijdelijk/permanent
--------------------	-----------------------------------

Oorsprong van de impact	Verstoring tijdens de werkfasen
Betrokken groepen	Gevoelige fauna die gebruik maakt van de milieus binnen de perimeter van het BBP en in de buurt daarvan

De verstoring kan de vorm aannemen van:

- **Visuele verstoring** De nachtelijke verlichting van de werkzones kan de voortplanting verstoren en dus het biologische ritme van bepaalde soorten. Sommige soorten, zoals de vleermuizen, kunnen zelfs deze zones ontvluchten.
- **Geluid** Trillingen kunnen de rust van de wilde soorten verstoren, met name tijdens de voortplantingsperiode.
- **Trillingen** Trillingen kunnen de rust van de wilde soorten verstoren, met name tijdens de voortplantingsperiode. Gezien de ligging van het project (stad Brussel, nabijheid van grote wegeninfrastructuur) lijkt deze verstoring echter niet overwegend.

In de mate dat de activiteiten in verband met de werken uitsluitend overdag plaatsvinden en de werf 's nachts niet wordt verlicht, zal de impact op de vleermuizen klein zijn.

Hoewel de perimeter van het BBP en de omgeving ervan bepaalde patrimoniale soorten aantrekt die 'uniek' zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (rietzanger, steenuil, woudaapje, enz.) wordt de avifauna die het hele jaar door aanwezig is gedomineerd door weinig gevoelige en algemene soorten. Deze Impact worden als middelgroot beschouwd.

- Impact op de lokale ecologische functionaliteit

Aard van de impact	Onmiddellijk, permanent
Oorsprong van de impact	Verlies, versnippering van habitats
Betrokken groepen	Alle (beperkt voor de herpetofauna)

De verstedelijking en het habitatverlies induceren een barrière-effect (fysieke barrière, lichtpollutie, geluidspollutie) en een fragmentering die de ecologische functionaliteit van de site kan aantasten; In het kader van dit project zullen een aantal groene ruimten (hoogstammige bomenrijen, hagen, park) immers worden vernietigd. Deze ruimten zijn echter van wezenlijk belang aangezien ze schuil-, voedings- en rustplaatsen zijn voor tal van soorten van de avifauna, de vleermuizen maar ook de insecten. Er dient benadrukt dat een welbepaalde habitat niet op één welbepaalde plaats moet worden beschouwd, maar het geheel van deze habitat op grotere schaal. Elk deel van de habitat kan immers bijdragen tot een continuïteit van habitats en genetische vermenging mogelijk maken tussen de populaties van verder gelegen

habitats. Hoewel de werken geen impact zullen hebben op het beschermde landschap of op het natuurreservaat "Vogelzangbeek", zal de verandering van het landschap en het verdwijnen van groene ruimten sommige soorten ertoe aanzetten om hun gedrag en gewoonten te veranderen. De vermindering van ruimten die gunstig zijn voor de biodiversiteit zal ook leiden tot een verhoogde concentratie van de soorten op kleinere oppervlakten, wat de concurrentie voor de beschikbare hulpbronnen verhoogt en het ecologische evenwicht aantast.

Bovendien kan het project de verspreiding bevorderen van uitheemse invasieve soorten:

- Door bij de inrichting van de verschillende werkzones en grondinnames de grond te wijzigen en te verplaatsen waar deze soorten aanwezig zijn;
- Tijdens de verplaatsing van de voertuigen;
- Door exogene grond aan te voeren via voertuigen die mogelijk uitheemse invasieve granen/zaden met zich meebrengen.

Door hun verspreidingscapaciteit kunnen deze uitheemse invasieve soorten een grote impact hebben op de lokale biodiversiteit.

Exploitatiefase

- Verstoring (geluid, visueel, druk van de menselijke activiteiten)

Aard van de impact	Onmiddellijk, permanent
Oorsprong van de impact	Verstoring tijdens de exploitatie van de site
Betrokken groepen	Gevoelige fauna die gebruik maakt van de milieus binnen de perimeter van het BBP en in de buurt daarvan

Tijdens de exploitatiefase houden de effecten hoofdzakelijk verband met de verstoring door de menselijke activiteiten. Binnen de perimeter van het BBP zal het aantal inwoners immers verdrievoudigen in vergelijking met het alternatief behoud van het BBP. Bijgevolg zal ook het aantal bezoekers en wandelaars in het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" toenemen, en dus ook de verstoring en de druk op de lokale fauna en flora. Als de toename van het aantal woongebouwen gepaard gaat met bijkomende nachtelijke verlichting, kan dat een obstakel vormen voor de verplaatsing van bepaalde lichtschuwende soorten. Er moet dus verlichting worden voorzien die is aangepast aan de fauna. De nieuwe gebouwen zullen ook visuele obstakels vormen en de vluchtroutes van de vogel- en vleermuissoorten veranderen.

De impact wordt middelgroot geacht.

- Directe sterft - predatie

Aard van de impact	Onmiddellijk, permanent
--------------------	-------------------------

Oorsprong van de impact	Dodelijke aanrijding, predatie door huisdieren
Betrokken groepen	Kleine fauna en avifauna

De bijkomende druk van de verstedelijking en verdichting van de residentiële wijken genereert een sterfterisico voor verschillende faunasoorten. Het risico bestaat immers dat ze het slachtoffer worden van verkeersongevallen. De hogere frequentatie zal de kans op dodelijke aanrijdingen voor kleine diersoorten (eekhoorn, egel, vogels, enz.) verhogen. Deze druk komt bovenop de druk afkomstig uit het zuiden, uit Vlaanderen. Heel wat residentiële wijken in de buurt van het perimeter van het BBP liggen immers aan de kant van het Vlaams Gewest. De combinatie is een soort van 'trechterdruk' op de lokale kleine fauna.

De druk kan ook worden toegeschreven aan een toename van het aantal huisdieren die 'predatoren' zijn (met name katten). Die kunnen immers verantwoordelijk zijn voor de predatie van kleine fauna en vogels (eekhoorns, mussen, enz.). Daarbij komt dat loslopende huisdieren ook stress kunnen veroorzaken (met name tijdens de gevoelige periodes).

De impact op de fauna wordt als middelgroot beschouwd.

Door tussen de nieuwe woningen en het beschermde landschap en het natuurreservaat een bufferzone te creëren, kan de impact tijdens de exploitatiefase worden beperkt.

Tabel 25 - Samenvatting van de initiële impact vóór de integratie van E- en R-matregelen en van de residuele impact na de integratie van deze maatregelen

Groepen	Uitdagingen 1,2 en 3	Type impact	Impact vóór de uitvoering van de maatregelen	Maatregelen	Residuele impact	Impact op de beschermde soorten
Habitats	- Bebouwbaarheid van de naaste omgeving van de begraafplaats; - Opheffing van de bouwvrije zones; - Verdichting van de residentiële wijk.	Rooiwerken - Vellen van bomen en verwijderen van groene ruimten; Vernietiging van de habitats en de habitats van soorten	Middelgroot	• Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) • Bijzondere procedure om de verspreiding van de uitheemse invasieve soorten te beperken (R) • De grondinname van de werken beperken (E) • De al bestaande groene structuren behouden (E)	Middelgroot	*
	''	Rooiwerken: bouw van residentiële gebouwen/verstedelijking Exploitatie Beschadiging door verontreiniging	Middelgroot		Weinig	*

Flora	'	Rooiwerken: Vernietiging van individuen en habitats van de soorten; vernietiging van habitats	Middelgroot	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De beschermde soorten verdedigen als het project het toelaat (E) - Bijzondere procedure om de verspreiding van de uitheemse invasieve soorten te beperken (R)	Weinig	Niet significant
Amfibieën	'	Rooiwerken en bouw van woningen/verstedelijking: verontreiniging van de aangrenzende milieus	Weinig	Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E)	Weinig	Niet significant
	'	Exploitatie Verstoring van individuen	Weinig	De gevoelige biotopen in de buurt van de residentiële zones beschermen (R)	Weinig	Niet significant
Entomofauna	'	Rooiwerken: Beschadiging van habitats en vernietiging van individuen	Weinig	•	Weinig	Niet significant
Avifauna	'	Rooiwerken - Vellen van bomen en verwijderen van groene ruimten; Bouwwerken voor woningen/verstedelijking: Beschadiging en vernietiging van habitats; Verontreiniging van de	Middelgroot	- De werken faseren in de tijd (R) - Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De grondinname van de werken beperken (E) - De al bestaande	Middelgroot	Niet significant

		aangrenzende milieus		plantenstructuren behouden (hagen, hoogstammige bomen, enz.) (E)		
	"	Werken: Verstoring	Aanzienlijk, tijdens de broedperiode	• De werken faseren in de tijd, starten buiten de broedperiode (R)	Weinig	Niet significant
	"		Weinig	/		
	"	Exploitatie: verstoring - bijkomende druk van de menselijke activiteiten (ubiquistische avifauna)	Middelgroot	- Nestkasten installeren voor de avifauna (R) - De gevoelige biotopen beschermen (R)	Middelgroot	Niet significant
	"	Exploitatie Aanrijding Exploitatie predatie	Middelgroot	De beglaasde oppervlakten aanpassen om het risico van botsing met de avifauna te beperken (E)	Weinig	Niet significant
Vleermuizen	"	Rooiwerken - Vellen van bomen en verwijderen van groene ruimten; Bouwwerken voor woningen/verstedelijking: Beschadiging en vernietiging van habitats; Verontreiniging van de aangrenzende milieus	Middelgroot	- Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E) - De werken faseren in de tijd om het verlies van jachtgebied tijdens de activiteitsperiode te beperken (R) - De grondinname van de werken beperken (E)	Middelgroot	Niet significant

				De al bestaande lineaire plantenstructuren behouden (hagen, hoogstammige bomen, enz.) om de vluchtroutes te vrijwaren (E)		
	"	Werken: Vernietiging van individuen	Weinig	De werken faseren in de tijd, starten om de gevoelige periodes te vermijden (R)	Weinig	Niet significant
	"	Werken: Verstoring	Beperkt (indien werken overdag)	-	Weinig	Niet significant
	"	Exploitatie Verstoring	Middelgroot	Aangepaste verlichting voorzien - verlichting met bewegingsdetector (R)	Weinig	Niet significant
Niet-vliegende zoogdieren	"	Rooiwerken - vellen van bomen: Vernietiging van habitats	Middelgroot	- Schuilplaatsen creëren voor de kleine zoogdieren - Maatregelen om de verontreiniging van de aangrenzende milieus te vermijden (E)	Weinig	Niet significant
	"	Werken: Vernietiging van individuen	Weinig	De werken faseren in de tijd (R)	Weinig	Niet significant
	"	Exploitatie Verstoring Exploitatie Aanrijding en predatie		De nabije biotopen met een hoge biologische waarde bepalen en beschermen (R)	Weinig	Niet significant

*Grijs vakje: Geen impact op de soorten aangezien het gaat om habitats.

In het maximalistische scenario zullen tientallen hoogstammige bomen verdwijnen, evenals gediversifieerde hagen en jongeren bomenrijen. Dit verlies van habitats kan worden gecompenseerd om een gelijkaardig onthaalpotentieel voor de fauna en flora te handhaven terwijl ook andere soorten kunnen worden aangetrokken. Er kan een extra netwerk van hagen worden aangelegd op de bestaande begraafplaats en deze laatste kan zo ecologisch mogelijk worden onderhouden (extensief beheer, laattijdig maaien van schuilplaatsen, enz.). De bestaande bosmassieven kunnen worden versterkt met een trapsgewijze bosrand om buffer- en overgangszones te creëren voor heel wat soorten. In het begraafplaatsgebied kan een poel worden aangelegd om het blauwe netwerk op de site te versterken. Deze compensatiemaatregelen worden sterk aanbevolen, maar zijn niet van essentieel belang voor de vrijwaring van het natuurreservaat.

In het kader van de opheffing van het BBP **wordt de impact op het natuurreservaat** "Vogelzangbeekvallei" middelgroot en niet-significant geacht. Geen enkele operatie (grondwerken, bouwwerken, enz.) heeft immers rechtstreeks betrekking op het natuurreservaat. Toch zal de verstedelijking van de uitbreidingszone van de begraafplaats, op de grens van het beschermde landschap en vlakbij het natuurreservaat, voor bijkomende druk zorgen op de fauna en flora (toename van de frequentatie, verstoring, verhoogde sterfte door toedoen van het wegverkeer, enz.). Ook bestaat het risico dat verschillende verontreinigende stoffen worden vrijgegeven als de grondinname van de verstedelijkingswerken niet duidelijk wordt bepaald. Om de rust en de biologische rijkdom van het natuurreservaat te vrijwaren zou een bufferzone van 60 meter kunnen worden voorzien.

8.4 Alternatief wijziging van het BBP

8.4.1 Uitdagingen

UITDAGING 1: BEBOUWBAARHEID VAN DE NAASTE OMGEVING VAN DE BEGRAAFPLAATS

De 'naaste omgeving van de begraafplaats' blijft onbebouwbaar maar zal niet langer bestemd zijn voor de uitbreiding van de begraafplaats. In de uitbreidingszone van de begraafplaats zullen de landbouwactiviteiten worden gehandhaafd en de groengebieden worden gevrijwaard. Deze activiteiten, die bovendien van het beschermde landschap worden gescheiden door een bufferzone van 60 meter, zullen onrechtstreeks het natuurreservaat beschermen. Het behoud en de ontwikkeling van de groene ruimten zou zelfs positieve effecten kunnen genereren op het lokale ecosysteem en op de biodiversiteit. Het landschap, waar landbouwactiviteiten en groene ruimten worden gecombineerd, zou zich kunnen ontwikkelen tot een wallenlandschap als in de zone een netwerk van hagen wordt aangelegd.

UITDAGING 2: OPHEFFING VAN DE BOUWVRIJE ZONES

Voor deze uitdaging is de wijziging van het BBP gelijkwaardig met het behoud ervan. Het behoud van de bouwvrije zones, zoals het park op het binnenterrein van het huizenblok, wordt gegarandeerd. Deze maatregel impliceert dat de bomen die het BBP in deze zones voorziet, met name in de Britse Soldaatlaan, niet zullen worden geveld. Er blijven dus schuilplaatsen bestaan voor bepaalde soorten van met name de avifauna.

UITDAGING 3: MOGELIJKHEID TOT VERDICHTING VAN DE RESIDENTIËLE WIJK

In het alternatief wijziging van het BBP blijft de bouwdichtheid stabiel. De regels betreffende de plaatsing van de gebouwen, de grondinname en de V/G blijven immers van kracht. In het kader van deze uitdaging zal de biodiversiteit niet worden beïnvloed aangezien geen enkel groen- of natuurgebied zal worden vernietigd.

UITDAGING 4: MOGELIJKHEID VAN NIEUWE SECUNDAIRE BESTEMMINGEN

Voor deze uitdaging is de wijziging van het BBP, net als voor de uitdagingen 2 en 3, gelijkwaardig met het behoud ervan.

8.4.2 ALLE UITDAGINGEN SAMEN

Beschrijving van de effecten

In dit alternatief heeft alleen uitdaging 1 'effecten' op de biodiversiteit. Op het vlak van grondinname verschilt het alternatief immers nauwelijks van de bestaande toestand en in de uitbreidingszone van de begraafplaats zullen landbouwactiviteiten en groengebieden worden behouden en verder worden ontwikkeld. Op het eerste gezicht genereert het alternatief dus geen negatieve effecten voor de biodiversiteit. Integendeel, de ontwikkeling van landbouwactiviteiten en groene ruimten kan gunstig zijn voor de fauna en flora. Om het onthaalpotentieel voor de biodiversiteit te

verhogen is het creëren van een wallenlandschap een ideale oplossing. De afwisseling van open milieus en een netwerk van hagen zal een toevluchtsoord (rust, voedsel, enz.) bieden voor heel wat zangvogels (mussen, zwartkoppen, mezen, enz.) en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger) die deze hagen gebruiken als vluchtroute. Nog andere inrichtingen kunnen voordelen bieden voor de fauna en flora, zoals laattijdig gemaaide percelen/bloemenweides die bestuivers en andere insecten aantrekken. In de mate van het mogelijke zou een kleine poel in het midden van de zone een centrale plaats kunnen zijn voor de biodiversiteit omdat hij heel wat soorten aantrekt (amfibieën, insecten, vleermuizen, enz.).

Het alternatief wijziging voorziet een bufferzone van 60 meter tussen de landbouwactiviteit en het beschermd landschap; Uit de analyse van de effecten van dit alternatief blijkt dat een bufferzone niet onoverkomelijk lijkt. De wijziging van het BBP zou op het eerste gezicht immers geen negatieve effecten genereren voor de biodiversiteit. Extensieve landbouwactiviteiten (met name tuinbouw) gecombineerd met ruimten voor plantenstructuren kunnen de biodiversiteit bevorderen en het beschermde landschap en het natuurreservaat Vogelzangbeekvallei worden ongemoeid gelaten. Toch zou een bufferzone van 60 meter, die in natuurlijke staat wordt gelaten, een belangrijke schuilplaats bieden voor meer wilde soorten die gevoeliger zijn voor de menselijke activiteit.

Tot slot kan dit alternatief positief zijn voor de biodiversiteit en biedt het een potentieel om die op de site te ontwikkelen door zones in te richten die voor heel wat soorten gunstig zijn.

Een natuurlijke bufferzone van 60 meter zal een schuilplaats bieden ver weg van de menselijke activiteiten en meer discrete en gevoelige soorten aantrekken. Als er geen bufferzone wordt ingericht, kunnen de extensieve landbouwactiviteiten en de inrichting van groene ruimten het onthaalpotentieel verhogen voor ander, meer ubiquistische soorten (insecten, typische vogels van het stedelijke (rand)gebied, enz.)-

Voor het natuurreservaat "Vogelzangbeekvallei" wordt geen impact verwacht.

8.5 Aanbevelingen

UITDAGING 1: BEBOUWBAARHEID VAN DE NAASTE OMGEVING VAN DE BEGRAAFPLAATS

- **Fasering van de werken:** De duur van bepaalde etappes van het project aanpassen om de impact op de diersoorten te beperken, met name op die waarvan de doelbewuste vernietiging en verstoring verboden is;
- **Verontreiniging van de aangrenzende milieus vermijden:** Algemene maatregelen voor milieubehoud invoeren om elke verontreiniging van de milieus, met name door de afvloeiing van vervuild water of lekken, te vermijden. Deze maatregelen kaderen in een algemene aanpak van werken die het milieu respecteren in de brede betekenis van het woord.

- **Een optimale vegetatiegraad handhaven** (bloemenweides, bosjes, enz.)
- **Schuilplaatsen creëren voor de kleine fauna:** Schuilplaatsen (holle bomen, bramen, takken, stronken met holle ruimten, ondergrondse installaties, enz.) installeren en/of handhaven.
- **Een netwerk van hagen aanleggen**, wallenlandschappen, poelen, weilanden met laattijdig maaien;
- **Aangepaste verlichting voorzien:** De lichtvervuiling beperken en dus ook de negatieve impact ervan op de biodiversiteit, met name op de vleermuizen, door het aantal lichtbronnen te verminderen en de kenmerken van de lichtbronnen aan te passen.
- **Maatregel tegen het niet verspreiden van uitheemse invasieve soorten:** De verspreiding van uitheemse invasieve plantensoorten binnen de perimeter van het BBP beperken. Vermijden om andere soorten of nieuwe standplaatsen van uitheemse invasieve plantensoorten te introduceren.
- Een **ecologische omheining** installeren die de doorgang van de fauna mogelijk maakt om de verplaatsing en doortocht van verschillende soorten te bevorderen.

UITDAGING 2: OPHEFFING VAN DE BOUWVRIJE ZONES

- De werken faseren in de tijd, starten om de gevoelige periodes (broedperiode, enz.) te vermijden

UITDAGING 3: MOGELIJKHEID TOT VERDICHTING VAN DE RESIDENTIËLE WIJK

- **Een optimale vegetatiegraad handhaven;** bomenrijen, hagen, enz.
- **Groendaken;** de woningen aantrekkelijk maken voor biodiversiteit;
- **De grondinname van de werken beperken;** vermijden dat werktuigen worden verplaatst buiten de afgebakende zones. De onopzettelijke vernietiging van habitats of soorten, gevoelige zones tijdens de werken vermijden door de grondinname te beperken;
- **De nabije gevoelige biotopen bepalen en 'beschermen'** (didactische borden, sensibiliseringsborden, enz.);
- De werken faseren in de tijd;
- Nestkasten installeren voor de soorten van de avifauna
- **A posteriori groene ruimten inrichten** (compenserende maatregelen).

- **Aanrijdingen vermijden:** De oppervlakten van de gebouwen aanpassen (grote ramen, enz. vermijden) om met name het risico te beperken dat vogels er tegenaan vliegen.

UITDAGING 4: MOGELIJKHEID VAN NIEUWE SECUNDAIRE BESTEMMINGEN

/

9 Conclusie

Van de drie alternatieven hebben het behoud en de wijziging van het BBP de kleinste impact op de biodiversiteit. Het behoud van het BBP verschilt weinig van de bestaande toestand, alleen de uitbreidingszone van de begraafplaats zal worden ingericht als begraafplaats. Dat heeft echter een beperkte impact op de biodiversiteit aangezien de begraafplaats zo kan worden opgevat dat veel groen wordt behouden. Het verdient de voorkeur om de bestaande plantenstructuren te behouden (gediversifieerde hagen, rijen van kleine bomen) om zo de biodiversiteit te bevorderen. Eventueel moeten bomen en een netwerk van hagen worden aangeplant om het verlies van habitats te compenseren.

Het alternatief wijziging van het BBP is het meest gunstige om de biodiversiteit binnen de perimeter van het BBP te verbeteren: naast de ontwikkeling van de stadslandbouw kunnen groene ruimten worden ingericht en ontwikkeld. Een bufferzone van 60 meter is niet strikt noodzakelijk, maar zou een ongerept milieu kunnen bieden dat een schuilplaats is voor de soorten die meer gevoelig zijn voor de menselijke activiteiten.

Het alternatief opheffing heeft in het algemeen een negatieve impact op de fauna en flora doordat meerdere groene ruimten worden vernietigd en open milieus verdwijnen. In een verstedelijkte context zijn fauna en flora sterk afhankelijk van deze groene ruimten en deze mozaïek van habitats waar ze kunnen schuilen, eten, een rustplaats vinden op hun trektocht of hun nest kunnen bouwen. Het verlies van deze 'natuurlijke' zones betekent ook het verlies van beschikbare hulpbronnen voor deze soorten, waardoor die zullen geneigd zijn om de perimeter van het BBP te ontvluchten.

Behalve tot de rechtstreekse vernietiging van habitats leidt het alternatief opheffing ook tot extra druk van de menselijke activiteiten: het wegverkeer, de toegenomen frequentatie van de perimeter van het BBP, met name in het natuurreserveaat, of predatie door huisdieren.

In dit alternatief zou een bufferzone tussen de woningen meer in het zuiden en het beschermde landschap de biodiversiteit meer ten goede komen dan in het alternatief wijziging.

In het algemeen kunnen heel wat vermijdings- en reductiemaatregelen worden doorgevoerd om de impact van de verschillende alternatieven op de fauna en flora te beperken. Die maatregelen zijn er ook op gericht om de rijkdom en dus de biologische kwaliteit te handhaven en te vrijwaren van het natuurreserveaat "Vogelzangbeekvallei" waarvoor de effecten:

- Klein zijn (behoud van het BBP);

- Middelgroot zijn (bij opheffing van het BBP).

Hoewel er geen rechtstreekse impact wordt verwacht op het natuurreservaat, mogen bepaalde effecten (toename van de frequentatie van de site, verstoring, verontreiniging, sterfte, beschadiging van milieus, enz.) niet worden uitgesloten. Voor de soorten fauna en flora die aanwezig zijn in het natuurreservaat wordt de impact echter niet-significant geacht.

Tot besluit: de impact op de soorten is niet-significant, maar als er geen ERC-maatregelen worden genomen, zullen de vernietiging en wijziging van het landschap het onthaalpotentieel voor de biodiversiteit verminderen en dus ook het aantal soorten dat aanwezig is binnen de perimeter van het BBP.

Bijlagen

Volledige lijst van de patrimoniale soorten (bedreigd en/of met een beschermingsstatuut in Brussel- gerapporteerd door “observations.be” (Natagora).

Flora

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1	Aira caryophyllea	Zilverhaver	1	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
2	Allium ursinum	Daslook	12	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
3	Anacamptis pyramidalis	Hondskruid	1352	VU	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
4	Anemone ranunculoides	Gewoon speenkruid	1	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
5	Anthyllis vulneraria	Wondklaver	641	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
6	Berula erecta	Kleine watereppe	8	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
7	Caltha palustris	Dotterbloem	74	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
8	Campanula rotundifolia	Grasklokje	14	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
9	Cardamine amara	Bittere veldkers	3	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
10	Catabrosa aquatica	Watergras	1	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
11	Catapodium rigidum	Stijf hardgras	7	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
12	Centaurium erythraea	Echt duizendguldenkruid	145	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
13	Convallaria majalis	Meiklokje	4	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
14	Cruciata laevipes	Kruisbladwalstro	10	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
15	Dactylorhiza fuchsii	Bosorchis	30	VU	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
16	Dianthus armeria	Ruige anjer	1	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
17	Dianthus deltoides	Steenanjer	29	CR	NA	NA	Bijlage II.II
18	Epilobium lanceolatum	Lancetbladige basterwederik	1	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
19	Epipactis helleborine	Brede wespenorchis	811	LC	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2 Bijlage II.III Deel 1 B
20	Erigeron acer	Scherpe fijnstraal	4	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
21	Euphorbia amygdaloides	Amandelwolfsmelk	7	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
22	Hieracium lachenalii	Dicht havikskruid	2	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
23	Hieracium umbellatum	Schermhavikskruid	12	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
24	Himantoglossum hircinum	Bokkenorchis	32	EN	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
25	Hypericum hirsutum	Ruig hertshooi	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
26	Iris pseudacorus	Gele lis	305	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
27	Juncus acutiflorus	Veldrus	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
28	Juncus subnodulosus	Paddenrus	1	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
29	Juniperus communis	Jeneverbes	1	VU	NA	NA	Bijlage II.II
30	Knautia arvensis	Beemdkroon	22	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
31	Lathyrus tuberosus	Aardaker	101	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
32	Leersia oryzoides	Rijstgras	1	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
33	Leontodon hispidus	Ruige leeuwentand	22	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
34	Leonurus cardiaca	Hargespan	1	CR	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
35	Listera ovata	NA	1	LC	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
36	Lunaria rediviva	Wilde judaspenning	1	VU	NA	NA	Bijlage II.II
37	Malva alcea	Vijfdelig kaasjeskruid	9	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
38	Myosoton aquaticum	Watermuur	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
39	Narcissus pseudonarcissus	Wilde narcis	1	LC	NA	NA	Bijlage II.II Bijlage II.III Deel 2
40	Neottia ovata	Grote keverorchis	8	NE	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
41	Odontites vernus	Akkerogentroost	1	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
42	Ophrys apifera	Bijenorchis	4625	VU	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
43	Parietaria officinalis	Groot glaskruid	1	CR	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
44	Pimpinella major	Grote bevernel	24	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
45	Pimpinella saxifraga	Kleine bevernel	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
46	Primula elatior	Slanke sleutelbloem	7	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
47	Ranunculus auricomus	Gulden boterbloem	3	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
48	Ranunculus bulbosus	Knolboterbloem	6	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
49	Rhinanthus minor	Kleine ratelaar	2	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
50	Rosa arvensis	Bosroos	2	LC	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
51	Rosa canina	NA	144	LC	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2
52	Rosa spinosissima	NA	2	EN	NA	NA	Bijlage II.II Deel 2

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
53	Senecio jacobaea	Jacobskruid	7	LC	NA	NA	Bijlage II.II
54	Stachys arvensis	Akkerandoorn	9	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
55	Stellaria holostea	Grote muur	175	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
56	Stratiotes aloides	Krabbenscheer	50	CR	NA	NA	Bijlage II.II
57	Thymus pulegioides	Grote tijm	1	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 B
58	Torilis japonica	Heggendoornzaad	18	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
59	Valeriana officinalis	Echte valeriaan	80	NE	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2
60	Vinca minor	Kleine maagdenpalm	64	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 2

Avifauna

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1	Acrocephalus arundinaceus	Grote karekiet	1	CR	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
2	Acrocephalus schoenobaenus	Rietzanger	51	EN	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
3	Alcedo atthis	IJsvogel	980	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
4	Anas crecca	Wintertaling	426	LC	N A	Artikel 4.2	Bijlage II.II
5	Ardea alba	Grote zilverreiger	47	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
6	Ardea purpurea	Purperreiger	2	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
7	Asio flammeus	Velduil	1	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
8	Aythya nyroca	Witoogeend	12	Niet broedend	N A	Bijlage 1	NA
9	Chlidonias niger	Zwarte stern	24	RE	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
10	Ciconia ciconia	Ooievaar	1205	Geïntroduceerd	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
11	Ciconia nigra	Zwarte ooievaar	1	VU	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1 2	Circus aeruginosus	Bruine kiekendief	18	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
1 3	Circus cyaneus	Blauwe kiekendief	1	EN	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
1 4	Dendrocytes medius	Middelste bonte specht	1	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
1 5	Dryocopus martius	Zwarte specht	3	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
1 6	Egretta garzetta	Kleine zilverreiger	2	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
1 7	Eudromias morinellus	Morinelplevier	4	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
1 8	Falco columbarius	Smelleken	3	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
1 9	Falco peregrinus	Slechtvalk	106	VU	N A	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
2 0	Gallinago gallinago	Watersnip	71	CR	N A	Artikel 4.2	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
2 1	Grus grus	Kraanvogel	280	Niet broedend	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 2	Himantopus himantopus	Steltkluut	2	Occasionele broedvogel	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 3	Ichthyaetus melanocephalus	Zwartkopmeeuw	42	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 4	Ixobrychus minutus	Woudaapje	8	CR	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 5	Jynx torquilla	Draaihals	7	CR	N A	Artikel 4.2	Bijlage II.II
2 6	Lanius collurio	Grauwe klauwier	1	CR	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 7	Locustella luscinioides	Snor	1	CR	N A	Artikel 4.2	Bijlage II.II
2 8	Lullula arborea	Boomleeuwerik	87	VU	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II
2 9	Luscinia svecica	Blauwborst	2	LC	N A	Bijlage 1	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
30	<i>Lymnocyptes minimus</i>	Bokje	2	Niet broedend	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
31	<i>Mergellus albellus</i>	Nonnetje	12	Niet broedend	NA	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
32	<i>Milvus migrans</i>	Zwarte wouw	7	EN	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
33	<i>Milvus milvus</i>	Rode wouw	11	VU	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
34	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Kwak	43	Niet broedend	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
35	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Tapuit	16	CR	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
36	<i>Pandion haliaetus</i>	Visarend	3	RE	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
37	<i>Pernis apivorus</i>	Wespendief	15	LC	NA	Bijlage 1	Bijlage II.I - Bijlage II.II
38	<i>Pluvialis apricaria</i>	Goudplevier	7	Niet broedend	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
39	Riparia riparia	Oeverzwaluw	184	NT	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A
40	Saxicola rubetra	Paapje	16	CR	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
41	Spatula querquedula	Zomertaling	86	EN	NA	Artikel 4.2	Bijlage II.II
42	Sterna hirundo	Visdief	87	VU	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II
43	Tringa glareola	Bosruiter	3	NE	NA	Bijlage 1	Bijlage II.II

Entomofauna

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1	Aeshna cyanea	Blauwe glazenmaker	55	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
2	Aeshna isoeles	Vroege glazenmaker	11	CR	NA	NA	NA
3	Aeshna mixta	Paardenbijter	494	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
4	Aglais io	Dagpauwoog	647	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
5	Aglais urticae	Kleine vos	51	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
6	Anax imperator	Grote keizerlibel	348	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
7	Andrena helvola	Valse rozenzandbij	2	VU	NA	NA	NA
8	Anthocharis cardamines	Oranjetipje	249	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
9	Anthophora retusa	Zwarte sachembij	1	EN	NA	NA	NA
10	Aphantopus hyperantus	Koevinkje	3	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
11	Araschnia levana	Landkaartje	214	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
12	Bembidion quadripustulatum	NA	1	Zeldzaam	NA	NA	NA
13	Bembidion semipunctatum	NA	1	EN	NA	NA	NA
14	Brachytron pratense	Glassnijder	8	EN	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
15	Calathus mollis	NA	1	Zeldzaam	NA	NA	NA
16	Calopteryx splendens	Weidebeekjuffer	73	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
17	Celastrina argiolus	Boomblauwtje	134	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
18	Ceragrion tenellum	Koraaljuffer	56	CR	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
19	Chorthippus biguttulus	Ratelaar	11	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
20	Chorthippus brunneus	Bruine sprinkhaan	15	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
21	Coenagrion puella	Azuurwaterjuffer	999	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
22	Coenagrion pulchellum	Variabele waterjuffer	1	EN	NA	NA	NA
23	Coenonympha pamphilus	Hooibeestje	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
24	Colias hyale	Gele luzernevlinder	2	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
25	Conocephalus discolor	Zuidelijk spitskopje	6	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
26	Conocephalus dorsalis	Gewoon spitskopje	1	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
27	Cordulia aenea	Smaragdlibell	36	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
28	Cupido argiades	Staartblauwtje	1	RE	NA	NA	NA
29	Diachromus germanus	NA	1	Zeldzaam	NA	NA	NA
30	Dromius quadrimaculatus	NA	1	Zeldzaam	NA	NA	NA
31	Enallagma cyathigerum	Watersnuffel	381	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
32	Erythromma najas	Grote roodoogjuffer	31	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
33	Erythromma viridulum	Kleine roodoogjuffer	827	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
34	Eucera longicornis	Gewone langhoornbij	73	VU	NA	NA	NA

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
35	Eucera nigrescens	Zuidelijke langhoornbij	1	EN	NA	NA	NA
36	Euplagia quadripunctaria	Spaanse vlag	17	NE	Gunstig (FV)	Bijlage 2	NA
37	Formica rufa	NA	1	VU	NA	NA	NA
38	Formica rufibarbis	NA	1	VU	NA	NA	NA
39	Gonepteryx rhamni	Citroenvlinder	35	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
40	Halictus quadricinctus	Vierbandgroefbij	6	CR	NA	NA	NA
41	Halyzia sedecimguttata	Meeldauwlieveheersbeestje	4	Zeldzaam	NA	NA	NA
42	Harmonia axyridis	Aziatisch lieveheersbeestje	101	Geïntroduceerd	NA	NA	Bijlage IV A
43	Hippodamia tredecimpunctata	Dertienstippelig lieveheersbeestje	1	VU	NA	NA	NA
44	Ischnura elegans	Lantaarntje	592	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
45	Ischnura pumilio	Tengere grasjuffer	54	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
46	Lasioglossum pygmaeum	NA	1	VU	NA	NA	NA
47	Lasioglossum xanthopus	NA	12	EN	NA	NA	NA
48	Leptophyes punctatissima	Struiksprinkhaan	19	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
49	Lestes dryas	Tangpantserjuffer	1	EN	NA	NA	NA

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
50	Lestes sponsa	Gewone pantserjuffer	8	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
51	Leucorrhinia pectoralis	Gevlekte witsnuitlibel	11	CR	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 2 - 4	Bijlage II.II
52	Libellula depressa	Platbuik	126	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
53	Libellula fulva	Bruine korenbout	4	EN	NA	NA	NA
54	Libellula quadrimaculata	Viervlek	144	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
55	Lycaena phlaeas	Kleine vuurvinder	60	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
56	Maniola jurtina	Bruin zandoogje	778	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
57	Meconema meridionale	Zuidelijke boomsprinkhaan	6	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
58	Melanargia galathea	Dambordje	2	RE	NA	NA	NA
59	Melolontha melolontha	Meikever	3	NE	NA	NA	Bijlage II.II Deel 1 A □ Bijlage II.IV A
60	Nomada distinguenda	NA	9	EN	NA	NA	NA
61	Nomada furva	NA	2	EN	NA	NA	NA
62	Nymphalis polychloros	Grote vos	3	CR	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
63	Ochlodes sylvanus	Groot dikkopje	167	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
64	Ophonus puncticeps	Slanke halmklimmer	2	Zeldzaam	NA	NA	NA

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
65	Orthetrum brunneum	Zuidelijke oeverlibel	23	VU	NA	NA	NA
66	Orthetrum cancellatum	Gewone oeverlibel	405	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
67	Papilio machaon	Koninginnenpage	129	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
68	Pararge aegeria	Bont zandoogje	413	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
69	Phaneroptera falcata	Sikkelsprinkhaan	7	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
70	Pholidoptera griseoptera	Bramensprinkhaan	35	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
71	Pieris brassicae	Groot koolwitje	62	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
72	Pieris napi	Klein geaderd witje	84	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
73	Pieris rapae	Klein koolwitje	374	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
74	Platycnemis pennipes	Blauwe breedscheenjuffer	3	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
75	Polyommatus icarus	Icarusblauwtje	706	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
76	Proserpinus proserpina	Teunisbloempijlstaart	1	NE	NA	Bijlage 4	Bijlage II.II
77	Pseudochorthippus parallelus	Krasser	35	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
78	Pyronia tithonus	Oranje zandoogje	386	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
79	Pyrrhosoma nymphula	Vuurjuffer	165	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
80	Stethophyma grossum	Moerassprinkhaan	2	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
81	Sympetrum pedemontanum	Bandheidlibel	1	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
82	Sympetrum sanguineum	Bloedrode heidelibel	128	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
83	Sympetrum striolatum	Bruinrode heidelibel	267	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
84	Sympetrum vulgatum	Steenrode heidelibel	3	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
85	Tetrix subulata	Zeggendoortje	5	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
86	Tetrix undulata	Gewoon doortje	1	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
87	Tettigonia viridissima	Grote groene sabelsprinkhaan	155	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
88	Thecla betulae	Sleedoorntje	14	LC	NA	NA	Bijlage II.II Deel 1 A □ Bijlage II.IV A
89	Thymelicus lineola	Zwartsprietdikkopje	29	NT	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
90	Thymelicus sylvestris	Geelsprietdikkopje	2	VU	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
91	Vanessa atalanta	Vulcain	358	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
92	Vanessa cardui	Distelvlinder	84	LC	NA	NA	Bijlage II.III Deel 1 A
93	Vibidia duodecimguttata	Twaalfvleklieveheersbeestje	1	Zeldzaam	NA	NA	NA

Herpetofauna

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1	Anguis fragilis	Hazelworm	1	LC	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A
2	Bombina variegata	Geelbuikvuurpad	1	RE	NA	Bijlage 2 - 4	Bijlage II.II
3	Bufo bufo	Gewone pad	7359	LC	NA	NA	Bijlage II.II
4	Hyla arborea	Boomkikker	1	CR	NA	NA	Bijlage II.II
5	Ichthyosaura alpestris	Alpenwatersalamander	172	LC	NA	NA	Bijlage II.II
6	Lissotriton helveticus	Vinpootsalamander	7	LC	NA	NA	Bijlage II.II
7	Lissotriton vulgaris	Kleine watersalamander	312	LC	NA	NA	Bijlage II.II
8	Pelophylax ridibundus	Meerkikker	593	NE	NA	NA	Bijlage IV A
9	Rana temporaria	Bruine kikker	1276	LC	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 5	Bijlage II.II
10	Salamandra salamandra	Vuursalamander	2	VU	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A
11	Zootoca vivipara	Levendbarende hagedis	1	LC	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A

Zoogdieren

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1	Apodemus sylvaticus	Bosmuis	24	LC	NA	NA	Bijlage II.II
2	Arvicola amphibius	NA	9	NT	NA	NA	Bijlage II.II
3	Arvicola scherman	NA	2	NE	NA	NA	Bijlage II.II
4	Capreolus capreolus	Europese ree	9	LC	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage III
5	Crocidura russula	Huisspitsmuis	21	LC	NA	NA	Bijlage II.II
6	Eliomys quercinus	Eikelmuis	5	EN	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A
7	Eptesicus serotinus	Laatvlieger	15	VU	Gunstig (FV)	Bijlage 4	Bijlage II.II
8	Erinaceus europaeus	Europese egel	27	LC	NA	NA	Bijlage II.II
9	Lepus europaeus	Europese haas	52	NT	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage III
10	Martes foina	Steenmarter	5	LC	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage II.IV A

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
1 1	Meles meles	Europese das	1	VU	NA	NA	Bijlage II.II
1 2	Micromys minutus	Dwergmuis	1	NT	NA	NA	Bijlage II.II
1 3	Microtus agrestis	Aardmuis	3	NT	NA	NA	Bijlage II.II
1 4	Microtus arvalis	Veldmuis	1	NT	NA	NA	Bijlage II.II
1 5	Mus musculus	Huismuis	8	LC	NA	NA	Bijlage II.II
1 6	Mustela erminea	Hermelijn	1	VU	NA	NA	Bijlage II.II
1 7	Mustela nivalis	Wezel	5	NT	NA	NA	Bijlage II.II
1 8	Mustela putorius	Bunzing	7	VU	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 5	Bijlage II.II
1 9	Myodes glareolus	Rosse woelmuis	10	LC	NA	NA	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
20	Myotis daubentonii	Watervleermuis	3	NT	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
21	Nyctalus leisleri	Bosvleermuis	3	EN	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
22	Nyctalus noctula	Rosse vleermuis	1	VU	Matig ongunstig (U1)	Bijlage 4	Bijlage II.II
23	Ondatra zibethicus	Muskusrat	2	Geïntroduceerd	NA	NA	Bijlage IV A
24	Oryctolagus cuniculus	Europees konijn	297	NT	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage III
25	Pipistrellus nathusii	Ruige dwergvleermuis	7	LC	Gunstig (FV)	Bijlage 4	Bijlage II.II
26	Pipistrellus pipistrellus	Gewone dwergvleermuis	14	LC	Gunstig (FV)	Bijlage 4	Bijlage II.II
27	Rattus norvegicus	Bruine rat	53	LC	NA	NA	Bijlage II.II
28	Sciurus vulgaris	Rode eekhoorn	85	LC	NA	NA	Bijlage II.II

	Wetenschappelijke naam	Gewone naam	Aantal	LR	EC	Richtlijn	Ordonnantie
29	<i>Sus scrofa</i>	Everzwijn	1	LC	NA	NA	Bijlage II.II □ Bijlage III
30	<i>Talpa europaea</i>	Europese mol	51	LC	NA	NA	Bijlage II.II
31	<i>Vulpes vulpes</i>	Vos	47	LC	NA	NA	Bijlage II.II

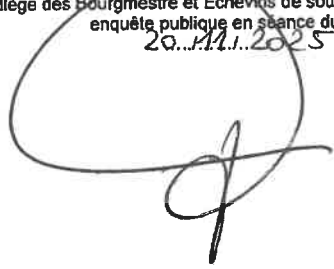
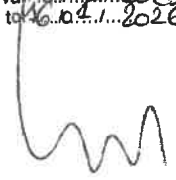
Verslag van de aanvraag tot uitbreiding van de bescherming als landschap van de Mijlenmeers

Dit document dat dateert van 28/10/24 vermeldt verschillende soorten.

- **Avifauna:** Patrijs, merel, winterkoning, koolmees, pimpelmees, zwartkop, roodborst, kerkuil (braakbal), roek (kolonie);
- **Vleermuizen:** Gewone dwergvleermuis, bosvleermuis;
- **Zoogdieren:** Hert, rode eekhoorn, Europese haas;
- **Amfibieën:** Gewone pad, alpenwatersalamander, kleine watersalamander en vinpootsalamander.
- **Entomofauna:** 24 soorten wilde bijen, 32 soorten dagvlinders, 25 soorten libellen.

Bronnen:

[2024-10-28-dossier-CCN-Vogelzang-CBN-bescherming-Meylemeersch.pdf](#)

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST GEMEENTE ANDERLECHT BIJZONDER BESTEMMINGSPLAN Gemeentelijk nummer: PPAS A10 Gewestelijk nummer: AND 0021 008	REGION DE BRUXELLES-CAPITALE COMMUNE D'ANDERLECHT PLAN PARTICULIER D'AFFECTATION DU SOL Numéro communal : PPAS A10 Numéro régional : AND 0021 008
Projet de dossier d'abrogation totale du PPAS « Vogelenzang (Quartier) » AR 09/05/1959 et son plan d'expropriation ainsi que l'abrogation totale du PPAS « Vogelenzang (Quartier) » AR 24/07/1973 (modificatif) avec un RIE accompagné d'une EAI. Opgemaakt door de Projectauteur Bureau d'études BRAT Studiebureau 45, rue Dautzenberg – 1050 Bruxelles 45 Dautzenbergstraat – 1050 Brussel www.bratorjects.be info@bratorjects.be 02/648.67.70	Ontwerpdossier van de volledige opheffing van het BBP "Vogelenzang (Wijk)" KB 09/05/1959 en het onteigeningsplan ervan, evenals de volledige opheffing van het BBP "Vogelenzang (Wijk)" KB 24/07/1973 (wijziging) met een MER vergezeld van een PBE. Dressé par l'auteur de projet brat
Gezien en voorlopig goedgekeurd door de Gemeenteraad: de Gemeenteraad geeft het College van Burgemeester en Schepenen opdracht het ontwerpplan te onderwerpen aan een openbaar onderzoek op de zitting van 20.11.2025 In opdracht, Le Président du Conseil Communal, De Voorzitter van het Gemeenteraad, Gaëtan Van GOIDSENHOVEN	Vu et adopté provisoirement par le Conseil communal : le Conseil communal charge le Collège des Bourgmestre et Echevins de soumettre le projet de plan à enquête publique en séance du 20.11.2025 Par Ordonnance : Le Secrétaire communal, De Gemeentesecretaris, Marcel VERMEULEN
Het College van Burgemeester en Schepenen bevestigt dat onderhavig ontwerpplan ter inzage van het publiek op het Gemeentehuis werd neergelegd van 09.12.2025 tot 16.12.2026 In opdracht, Le Bourgmestre, De Burgemeester, Fabrice CUMPS	Le Collège des Bourgmestre et Echevins certifie que le présent projet de plan a été déposé à l'examen du public à la Maison Communale du 09.12.2025 au 16.12.2026 Par Ordonnance : Le Secrétaire communal, De Gemeentesecretaris, Marcel VERMEULEN
Gezien en definitief goedgekeurd door de Gemeenteraad op de zitting van 16.12.2026 In opdracht, Le Président du Conseil Communal, De Voorzitter van het Gemeenteraad, Gaëtan Van GOIDSENHOVEN	Vu et adopté définitivement par le Conseil communal en séance du 16.12.2026 Par Ordonnance : Le Secrétaire communal, De Gemeentesecretaris, Marcel VERMEULEN
Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16.12.2026 De Minister-President	Vu pour être annexé à l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16.12.2026 Le Ministre-Président